

T.C

DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ

SALTIK BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

FARKLI SPOR DALLARINDAKİ SPORCU, SEYİRCİ VE

YÖNETİCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE

SALDIRGANLIK İLİŞKİSİ

(Adana – Mersin İli Örneği)

Sultan YAVUZ

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜTAHYA

2015

T.C
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SALİHLER ENSTİTÜSÜ

FARKLI SPOR DALLARINDAKİ SPORCU, SEYİRCİ VE
YÖNETİCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE
SALDIRGANLIKLIK

(Adana – Mersin İli Örneği)

Sultan YAVUZ

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Seydi KARAKU

KÜTAHYA

2015

ONAY SAYFASI

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Bu çalışmamız jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

(Tarih : / / 20...)

mzalar

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Mehmet ACET
D.P.Ü. BESYO Ö retim Üyesi

Danışman: Prof. Dr. Seydi KARAKU
D.P.Ü. BESYO Ö retim Görevlisi

Üye: Prof. Dr. Seydi KARAKU
D.P.Ü. BESYO Ö retim Üyesi

Üye: Doç. Dr. Mehmet ACET
D.P.Ü. BESYO Ö retim Üyesi

Üye: Doç. Dr. Yücel OCAK
A.K.Ü. BESYO Ö retim Üyesi

ONAY:

Bu tez Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim-Ö retim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmesi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Figen Taşer
Enstitü Müdürü

TE EKKÜR

Yüksek lisans eğitimimde bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren, tez çalışmam boyunca desteğini benden esirgemeyen değerli danışmanım Prof. Dr. Seydi KARAKUŞ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, çalışmam boyunca beni destekleyen ve yanımda olan Yrd. Doç. Dr. Pervin BİLİR'e, Spor Genel Müdürlüğü, Bütçe ve Performans Şube Müdürü Sayın Haluk AKHİÇ'e, arkadaşım Gamze TOGAY'a, İknur ÇAVDAR'a bilimsel verilerin yorumlanmasındaki katkılarından dolayı Doç. Dr. Levent SANGUR'a ve hayatımın her döneminde olduğu gibi çalışmamda da maddi, manevi desteklerini esirgemeyen babam Turgut YAVUZ'a, annem Yüksel YAVUZ'a ve nişanlım Erdem EROĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Yavuz, S. Farklı Spor Dallarındaki Sporcu Seyirci ve Yöneticilerin Küresel Vatandaşlık ve Saldırganlık İlişkisi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2015. Bu çalışmanın amacı farklı spor dallarındaki sporcu, seyirci ve yöneticilerin küresel vatandaşlık ve saldırganlık düzeyleri arasında ilişkisi olup olmadığını araştırmaktır. Araştırmanın evrenini, Adana ve Mersin illerinde bulunan sporcular, seyirciler ve yöneticiler olmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden tesadüfi olarak seçilen, 18 yaş ve üzeri 200 profesyonel sporcu, 514 seyirci ve 71 yönetici olmak üzere toplam 785 katılımcıdan oluşmaktadır.

Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak Morais ve Ogden (2011) tarafından geliştirilen, Ibrahim Fevzi Şahin ve Fatih Çermik tarafından Türkçeye uyarlanan “Küresel Vatandaşlık Ölçeği” ile Kiper (Kiper) tarafından geliştirilen “Saldırganlık Envanteri” (Kiper 1984) kullanıldı. Ayrıca, katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmek için araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanıldı. Araştırma problemlerine cevap bulmak için deneklere uygulanan anketler bilgisayar ortamına SPSS 15,0 ile girildi.

Araştırma sonucunda; sporcuların küresel vatandaşlıkları ile cinsiyet, yaş ve spor yapma sürelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0.05$). Ancak, öğrenim durumlarında küresel vatandaşlık ölçeğinin, küresel yetkinlik alt boyutunda, aylık gelirin ise küresel sosyal sorumluluk alt boyutunda anlamlı fark olduğu tespit edildi ($p<0.05$). Saldırganlık durumlarında ise cinsiyet değeri keninde atılgan saldırganlığın kadınlarda erkeklere oranla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi ($p<0.05$). Öğrenim durumu değeri keninde de, yıkıcı saldırganlık alt boyutu ile edilgen saldırganlık alt boyutunda orta öğrenim düzeyine sahip olanların üniversite eğitime sahip olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi ($p<0.05$). Yaş değeri keninde de yıkıcı ve edilgen saldırganlık alt boyutları ile toplam saldırganlıkta 20 yaş ve altı sporcuların, 21-25 yaş ile 31 yaş üstüne göre anlamlı düzeyde fark olduğu tespit edildi ($p<0.05$). Spor yapma süresinde ise toplam saldırganlığın 6-10 spor yapanın 16 yıldan fazla spor yapana göre anlamlı düzeyde fark olduğu görüldü ($p<0.05$).

Spor yöneticilerinde; küresel vatandaşlık ile çalışmaya katılanların demografik özelliklerinin herhangi birinde anlamlı bir farklılık tespit edilmedi ($p>0.05$). Ancak, saldırganlık durumlarına ilişkin, ya da cinsiyetinde atılgan saldırganlık alt boyutunda 31-40 yaş arası grubun 30 yaş ve altı ile 41 yaş ve üstünde anlamlı düzeyde fark olduğu tespit edildi ($p<0.05$). Aylık gelir de cinsiyetinde ise, edilgen saldırganlık alt boyutunda 2000 TL ve daha az aylık gelire sahip olanların 3001 TL daha fazla olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi ($p<0.05$).

Seyircilerde; cinsiyet de cinsiyetine göre toplam küresel vatandaşlık, küresel sivil katılım ve sosyal sorumluluk alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edildi ($p<0.05$). Müsabakalara gitme durumunda da toplam küresellik, küresel sivil katılım ve küresel yetkinlik alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edildi ($p<0.05$). Seyircilerin saldırganlık durumunda ise sadece cinsiyet de cinsiyetinde erkek seyircilerin kadın seyircilere göre yakıcı saldırganlık alt boyutunda anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edildi ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Küresel Vatandaşlık, Saldırganlık, Sporcu, Seyirci, Spor Yöneticisi

ABSTRACT

Yavuz, S. The relationship between global citizenship and aggression of sports managers, athletes and audiences in different sports branches Dumlupınar University, Institute of Health Sciences, Department of Physical Training and Sports, Post Graduate Thesis, Kütahya, 2015. The purpose of this study is to investigate whether there is a relationship between aggression levels and global citizenships of athletes, audiences and managers from different sports branches. The population of the investigation consist of athletes, managers and audiences living in Adana and Mersin providences. The samples of investigation consist of 785 subject which are 71 manager, 514 audience and 200 professional athletes above 18 age who were selected randomly.

Global citizenship scale'' which was developed by Morais and Ogden (2011) and adapted to Turkish by brahim Fevzi ahin with Fatih Çermik, and ''Aggression Inventory'' developed by pek lter (Kiper, 1984) were used as data collection tool. In addition, in order to determine demographic characteristics of participants; an individual information form were used which was developed by the researcher. The questionnaires that were applied to participants in order to find answers to research problems, were entered to computer environment by using SPSS 15,0.

Following the research, there was no statistically significant difference between the global citizenship and exercise duration, age and gender of athletes ($p>0.05$). However, global citizenship scale; it was determined that in global competence sub-dimension, and monthly income and social responsibility sub-dimension are significantly different ($p<0.05$). In their aggression status, in gender variable; the impulsive aggression in women is significantly higher then men ($p<0.05$). In educational status variable; in destructive aggression sub-dimension and passive aggression sub-dimension; it was determined that the people who have secondary education are significantly higher than people who have university education ($p<0.05$). In age variable, with the destructive passive aggression sub-dimensions, in total aggression, athletes who are 20 and less, are significantly different than athletes who are 21-25 and 31 ($p<0.05$). In exercise duration; the total aggression is significantly

higher in athletes doing physical exercise for 6-10 year than athletes doing physical exercise for more than 16 years ($p<0.05$).

In sports managers; there were no significant difference in any of demographic characteristics and global citizenships ($p>0.05$). However, related to aggression status; in age variable in impulsive aggression sub-dimension, it was determined that there is a significant difference between 31-40 age group, 30 and less and 41 and above age groups ($p<0.05$). In monthly income variable, in passive aggression sub-dimension it was determined that people who have 2000 TL and less monthly income, are significantly higher than people who have 3001 TL and more monthly income ($p<0.05$).

In audiences; according to gender variable, it was determined that there is a significant difference in total global citizenship, global civil participation and social responsibility sub-dimension ($p<0.05$). In competition status, it was determined that there is a significant difference in total globalism, global civil participation and global competence sub-dimensions ($p<0.05$). In aggression status of audiences, only in gender variable; male audiences are significantly different than female audiences in destructive aggression ($p<0.05$).

Keywords: Global Citizenship, Aggression, Athlete, Audience, Sports Manager

Ç NDEK LER

ONAY SAYFASI	iii
TE EKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
Ç NDEK LER	ix
S MGELER VE KISALTMALAR D Z N	xiv
TABLolar D Z N	xv
BÖLÜM 1: G R	1
1.1. Giri	1
1.2. Ara tırmanın Önemi	1
1.3. Ara tırmanın Amacı	2
1.4. Problem Cümlesi	2
1.4.1. Alt Problemler	3
1.5. Ara tırmanın Hipotezleri	3
1.6. Ara tırmanın Varsayımları	3
1.7. Ara tırmanın Sınırlılıkları	4
1. Ara tırma Adana ve Mersin illerindeki sporcu, seyirci ve spor yöneticileriyle sınırlandırılmış tır.	4
2. Ara tırma takım ve ferdi olmak üzere profesyonel sporcularla sınırlandırılmış tır.	4
3. Ara tırma 18 ya ve üzeri sporcu, seyirci ve yöneticilerle sınırlandırılmış tır. 4	4
4. Bu ara tırma konuyla ilgili ula ılabilen kaynakların sa ladı ı veriler ile sınırlandırılmış tır.	4
BÖLÜM 2: GENEL B LG LER	5
2.1. SPORUN TANIMI ve ÖNEM	5
2.1.1. Sporun Tanımı	5
2.1.2. Sporun Önemi	6
2.2. Spor Olgusunun Unsurları	8
2.2.1. Sporcu	8
2.2.2. Seyirci	9
2.2.3. Spor Elemanları	11
2.2.3.1. Yönetici	11

2.2.3.2.	Antrenör-Teknik Direktör	12
2.2.3.3.	Hakem	12
2.2.3.4.	Temsilci	12
2.2.3.5.	Gözlemci.....	13
2.2.3.6.	Saha Komiseri	14
2.3.	Spor Kulüpleri	14
2.4.	Spor Medyası	16
2.5.	Küreselle me Kavramı ve Tanımı.....	16
2.6.	Dünya’da ve Türkiye’de Küreselle me Kavramı	20
2.7.	Spor da Küreselle me Kavramı	21
2.8.	Küreselle menin Tarihçesi.....	22
2.9.	Küreselle menin Boyutları	24
2.9.1.	Ekonomik Boyutu.....	24
2.9.2.	Siyasi Boyutu.....	25
2.9.3.	Kültürel ve Sosyal (Sosyo-Kültürel) Boyutu	26
2.10.	Küreselle menin Etkileri	27
2.10.1.	Küreselle menin Toplum Üzerindeki Etkileri	27
2.10.2.	Küreselle menin Sosyal Ya am Üzerindeki Etkileri	28
2.10.3.	Küreselle menin Spor Olgusu Üzerine Etkileri	28
2.11.	Küreselle me Üzerine Olumlu ve Olumsuz Yakla ımlar	29
2.11.1.	Küreselle menin Olumlu Etkileri	29
2.11.2.	Küreselle menin Olumsuz Etkileri	31
2.12.	Küresel Vatanda lık Kavramı.....	35
2.12.1.	Küresel Vatanda lık Tanımı, Kapsamı ve Önemi	35
2.12.2.	Spor Alanında Küresel Vatanda lı ın Önemi	38
2.13.	Saldır ganlık	40
2.13.1.	Saldır ganlık Nedenleri	41
2.13.2.	Saldır ganlık Türleri	41
2.13.2.1.	Araçsal Saldır ganlık	42
2.13.2.2.	Dü manlık çeren Saldır ganlık	42
2.13.3.	Saldır ganlık Boyutları.....	43
2.13.3.1.	Yıkıcı Saldır ganlık	43
2.13.3.2.	Edilgen Saldır ganlık	43
2.13.3.3.	Atıl ganlık.....	43

2.14. Sporda Saldırganlık	44
2.15. Fair-Play Kavramı	46
2.15.1. Fair-Play Tanımı ve Kapsamı	47
2.15.2. Spor Ahlakını Olumsuz Etkileyen Bazı Etmenler	48
BÖLÜM 3: GEREÇ VE YÖNTEM	53
3.1. Ara tırma Evreni.....	53
3.2. Ara tırma Grubu.....	53
3.3. Protokol	53
3.4. Veri Toplama Araçları.....	54
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	54
3.4.2. Küresel Vatandaşlık Ölçeği	55
3.4.3. Saldırganlık Envanteri	55
3.5. Ara tırmanın Modeli.....	56
3.6. Verilerin Çözümlemesi	56
BÖLÜM 4. BULGULAR.....	57
4.1. SPORCULARA İLİŞKİN BULGULAR	57
4.1.1. Sporcuların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	57
4.1.2. Sporcuların Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Bulgular	58
4.1.3. Sporcuların Saldırganlık Davranışına İlişkin Bulgular	65
4.2. SPOR YÖNETİCİLERİNİN İLİŞKİN BULGULAR.....	72
4.2.1. Spor Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	72
4.2.2. Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Bulgular... ..	73
4.2.3. Spor Yöneticilerinin Saldırganlık Davranışına İlişkin Bulgular	77
4.3. SEYİRCİLERE İLİŞKİN BULGULAR	82
4.3.1. Seyircilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	82
4.3.2. Seyircilerin Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Bulgular	83
4.3.3. Seyircilerin Saldırganlık Davranışına İlişkin Bulgular	91
4.4. SPORCU, SPOR YÖNETİCİSİ VE SEYİRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASINA İLİŞKİN BULGULAR.....	98
4.5. SPORCULARDA KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE İLİŞKİN BULGULAR	100
4.6. SPOR YÖNETİCİLERİNDE KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE İLİŞKİN BULGULAR	105

4.7. SEYRCİLERDE KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR.....	110
4.8. ÖRNEKLEMİN GENELİNDE KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR	115
BÖLÜM 5: TARTIŞMA.....	121
5.1. HİPOTEZ 1: SPORCULARIN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARI	121
5.1.1. Sporcuların Küresel Vatandaşlık Durumları	121
5.1.2. Sporcuların Saldırganlık Durumları	122
5.1.3. Sporcuların Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranılları Arasındaki İlişki Durumları	124
5.2. HİPOTEZ 2: SPOR YÖNETİCİLERİNİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARI	126
5.2.1. Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık Durumları	126
5.2.2. Spor Yöneticilerinin Saldırganlık Durumları.....	126
5.2.3. Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranılları Arasındaki İlişki Durumları	127
5.3. HİPOTEZ 3: SEYRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARI	128
5.3.1. Seyircilerin Küresel Vatandaşlık Durumları	128
5.3.2. Seyircilerin Saldırganlık Durumları.....	129
5.3.3. Seyircilerin Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranılları Arasındaki İlişki Durumları	130
5.4. HİPOTEZ 4: SPORCU, SPOR YÖNETİCİSİ VE SEYRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK ARASINDAKİ İLİŞKİ DURUMLARI.....	132
BÖLÜM 6: SONUÇ VE ÖNERİLER	133
6.1. SONUÇ	133
6.2. ÖNERİLER.....	137
KAYNAKLAR	139
EKLER.....	148
EK 1: SPORCU ANKET FORMU	149
EK 2: SPOR YÖNETİCİSİ ANKET FORMU.....	155
EK 3: SEYRCİ ANKET FORMU.....	161
EK 4: SPORCU VERİLERİ	167
EK 5: SPOR YÖNETİCİSİ VERİLERİ	168

EK 6: SEYRCİLERİN 169	169
EK 7: SPORCULARIN KÜRESEL VATANDAŞLIK ve SALDIRGANLIK DAVRANLARINA İLİŞKİN BETALEMELİ STATİSTİKLER 173	173
EK 8: YÖNETİCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK ve SALDIRGANLIK DAVRANLARINA İLİŞKİN BETALEMELİ STATİSTİKLER 174	174
EK 9: SEYRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK ve SALDIRGANLIK DAVRANLARINA İLİŞKİN BETALEMELİ STATİSTİKLER 175	175

S İMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birli i
APEC	Asya Pasifik Ekonomik Birli i Örgütü
FIBA	Uluslararası Basketbol Federasyonu
FIFA	Uluslararası Futbol Federasyonu
GATT	Genel Gümrük ve Ticaret Anlaşması
KVÖ	Küresel Vatandaşlık Ölçe i
MERCOSUR	Orta ve Güney Amerika Ortak Pazarı
MHK	Merkez Hakem Komitesi
NAFTA	Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması
RTÜK	Radyo Televizyon Üst Kurumu
SGM	Spor Genel Müdürlü ü
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
TL	Türk Lirası
Vb.	Ve benzeri
WADA	Dünya Anti-Doping Ajansı

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Araştırma Grubu.....	53
Tablo 4.1. Sporcuların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	57
Tablo 4.2. Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler.....	58
Tablo 4.3. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları.....	59
Tablo 4.4. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Önem Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	59
Tablo 4.5. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yaşadığı ile Göre t Testi Sonuçları.....	60
Tablo 4.6. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	61
Tablo 4.7. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Branşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	62
Tablo 4.8. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Spor Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	63
Tablo 4.9. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	64
Tablo 4.10. Saldırganlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler.....	65
Tablo 4.11. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları.....	65
Tablo 4.12. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Önem Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	66
Tablo 4.13. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Yaşadığı ile Göre t Testi Sonuçları.....	67
Tablo 4.14. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	68
Tablo 4.15. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Branşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	69
Tablo 4.16. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Spor Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	70
Tablo 4.17. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	71
Tablo 4.18. Spor Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	72
Tablo 4.19. Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler.....	73
Tablo 4.20. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları.....	73
Tablo 4.21. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Önem Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	74
Tablo 4.22. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yaşadığı ile Göre t Testi Sonuçları.....	74
Tablo 4.23. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	75
Tablo 4.24. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yöneticilik Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	76
Tablo 4.25. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	77
Tablo 4.26. Saldırganlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler.....	77
Tablo 4.27. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları.....	78

Tablo 4.28. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	78
Tablo 4.29. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya adı ı le Göre t Testi Sonuçları ...	79
Tablo 4.30. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	79
Tablo 4.31. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Yöneticilik Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	80
Tablo 4.32. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	81
Tablo 4.33. Seyircilerin Demografik Özelliklerine Göre Da ılımı.....	82
Tablo 4.34. Küresel Vatanda lık Davranı na li kin Betimsel statistikler.....	83
Tablo 4.35. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları	83
Tablo 4.36. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	84
Tablo 4.37. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Ya adı ı le Göre t Testi Sonuçları.....	85
Tablo 4.38. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Sporla U ra ı Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	85
Tablo 4.39. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Takım Tutma Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	86
Tablo 4.40. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Sporla U ra ı Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	87
Tablo 4.41. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Müsabakalara Gitme Durumuna Göre t Testi Sonuçları	88
Tablo 4.42. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	89
Tablo 4.43. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	90
Tablo 4.44. Saldırganlık Davranı na li kin Betimsel statistikler.....	91
Tablo 4.45. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları.....	91
Tablo 4.46. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	92
Tablo 4.47. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya adı ı le Göre t Testi Sonuçları ...	92
Tablo 4.48. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Sporla U ra ı Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	93
Tablo 4.49. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Sporla U ra ma Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	94
Tablo 4.50. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Takım Tutma Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	95
Tablo 4.51. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Müsabakalara Gitme Durumuna Göre t Testi Sonuçları.....	95
Tablo 4.52. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	96
Tablo 4.53. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	97
Tablo 4.54. Küresel Vatanda lık Ölçe i Puanlarının Sporcu, Yönetici ve Seyirci Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	98

Tablo 4.55. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Sporcu, Yönetici ve Seyirci Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	99
Tablo 4.56. Sporcularda Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları.....	100
Tablo 4.57. Sporcularda Küresel Vatandaşlığın Yıkıcı Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi	101
Tablo 4.58. Sporcularda Küresel Vatandaşlığın Atılganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	102
Tablo 4.59. Sporcularda Küresel Vatandaşlığın Edilgen Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	103
Tablo 4.60. Sporcularda Küresel Vatandaşlığın Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	104
Tablo 4.61. Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları.....	105
Tablo 4.62. Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlığın Yıkıcı Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi	106
Tablo 4.63. Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlığın Atılganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	107
Tablo 4.64. Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlığın Edilgen Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi	108
Tablo 4.65. Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlığın Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	109
Tablo 4.66. Seyircilerde Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları.....	110
Tablo 4.67. Seyircilerde Küresel Vatandaşlığın Yıkıcı Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi	111
Tablo 4.68. Seyircilerde Küresel Vatandaşlığın Atılganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	112
Tablo 4.69. Seyircilerde Küresel Vatandaşlığın Edilgen Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	113
Tablo 4.70. Seyircilerde Küresel Vatandaşlığın Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	114
Tablo 4.71. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları.....	115
Tablo 4.72. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlığın Yıkıcı Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi	117
Tablo 4.73. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlığın Atılganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	118
Tablo 4.74. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlığın Edilgen Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi	118
Tablo 4.75. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlığın Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi.....	119

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1.1. Giriş

Son zamanlarda teknolojik gelişmelerin hız kazanması, insan hayatında pek çok yenilik ve gelişime imkân sağlamıştır. Öyle ki, bu yenilik ve gelişmeler ekonomiden tarıma, eğitimden sağlığa, siyasetten spora hemen her alanda görülmektedir. Teknolojinin bu kadar hızlı gelişmesi ile farklı toplumların birbiriyle iletişim halinde olması ve uyum sağlayabilmesi küreselleşimin yaygınlaşmasına olanak sağlamıştır. Aynı zamanda, küreselleşme sürecinin etkisiyle, yerel kültürün yerini popüler kültüre bırakmasıyla küresel vatandaşlık kavramı ortaya çıkmıştır.

Toplumsal bir olgu olan spor, farklı kültürleri bir araya getirerek bireylere sosyal bir ortam hazırlamasının yanı sıra uluslararası kurallara sahip olması nedeniyle sporda küreselleşme kavramının yer alması kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca, sporun bileşenlerini oluşturan sporcu, seyirci ve spor yöneticilerinin küreselleşme sürecinin etkisinde kalması ile sporda etik davranışlar sergilenmesinin öncelikle bireylerin vatandaşlığının farkında olmasıyla birlikte küresel vatandaşlık kavramının bilincinde olunması beklenen bir durum olmaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Son zamanlarda, ülkemizde giderek artan gerek ulusal, gerekse uluslararası birçok spor organizasyonunun düzenlendiğini ve başarı elde edildiğini görmekteyiz.

Kitleleri peşinden sürükleyici gücüne sahip olan spor, içerisinde aktif ya da pasif tüm bireylerin küreselleşen dünyayla birlikte küresel vatandaşlığının bilincinde olması durumunda, etik dışı davranışlardan kaçınılması, spora olan ilginin artması, spor kültürünün oluşturulması ve ülkenin tanıtılması açısından önem taşıdığı kanaatindeyiz.

Bu noktadan yola çıkarak küresel bir olgu olan sporun içerisinde büyük öneme sahip olan sporcu, seyirci ve yöneticilerin üzerinde araştırma yapılmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Araştırmada, küresel vatandaşlık ve saldırganlık arasındaki

ili kinin ortaya konulması ile sporda ba arının süreklili i, saldırganlık ve e ilimlerinin azaltılması ve yapılacak yeni çalı malara yol göstermesi açısından önemli görülmü tür.

1.3. Ara tırmanın Amacı

Bu çalı manın amacı; sporda sporcu, seyirci ve yöneticilerin küresel vatandaşlık ve saldırganlık düzeylerinin çe itli de i kenler açısından incelenmesi ve küresel vatandaşlık ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ili kinin olup olmadı ının ortaya konulmasıdır.

1.4. Problem Cümlesi

Günümüzde sporu oyun ve e lencenin dı ına çıkararak meslek haline getiren ve her zaman kazanmak için ba vurulan etik dı ı hareketler sporcudan, antrenöre, yöneticiden, seyirciye hemen herkeste göze çarpmaktadır. Son zamanlarda özellikle futbolda görmekte oldu umuz etik dı ı davranı ların ba ında saldırganlı ın geldi ini görmekteyiz.

Türkiye’de sporda iddet olgusu adli olaylar içerisine girmesiyle toplum tarafından bir sorun olarak algılanmaya ba lanmı tır. Seyircilerin farklı kimliklerle, bu faaliyetlere katıldıkları ve günlük hayatlarının dı ına çıktıkları izlenmektedir (1).

Zirveye odaklanmı sporcular, seyirciler ve yöneticilerin tutum ve davranı ları, sporu kendi halinden çıkararak spora farklı misyonlar yüklemektedirler. Ancak bahsetti imiz spor elemanlarının öncelikle kendi vatandaşlıklarının farkında olmaları, gerek sporcu-antrenör, gerekse seyirci-yönetici olarak küresel bir dünya görü ü ile küresel vatandaşlıklarının bilincinde olmaları sporun önündeki olumsuz davranı ları az da olsa engelleyecektir.

Bu ara tırmada, sporcu, seyirci ve yöneticilerin küresel vatandaşlık ve saldırganlık düzeylerinin çe itli de i kenlere göre anlamlı olup olmadı ı ve küresel vatandaşlık ile saldırganlık düzeyleri arasında ili ki olup olmadı ı sorularına cevap aranmı tır.

1.4.1. Alt Problemler

1) Sporcuların küresel vatandaşlık alt boyutları ile saldırganlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2) Spor yöneticilerinin küresel vatandaşlık alt boyutları ile saldırganlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3) Spor seyircilerinin küresel vatandaşlık alt boyutları ile saldırganlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

4) Sporcu, Spor Yöneticisi ve Seyircilerin Küresel Vatandaşlık Ve Saldırganlık Durumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.5. Ara tırmanın Hipotezleri

Ara tırmanın amacına uygunluğu açısından ara tırma sürecinde aşağıda belirtilen hipotezler ara tırma bulguları doğrultusunda incelenmiştir.

Hipotezler:

1) Sporcuların küresel vatandaşlık alt boyutları ile saldırganlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2) Spor yöneticilerinin küresel vatandaşlık alt boyutları ile saldırganlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

3) Spor seyircilerinin küresel vatandaşlık alt boyutları ile saldırganlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

4) Sporcu, Spor Yöneticisi ve Seyircilerin Küresel Vatandaşlık Ve Saldırganlık Durumları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

1.6. Ara tırmanın Varsayımları

1. Çalı mada kullanılan ölçeklerin bu çalı maya uygun oldu u varsayılmıştır.

2. Seçilen örnek kilerin anket maddelerini doğru anlayarak cevapladıkları varsayılmı tır.
3. Bu ara tırmada yer alan konuyla ilgili bilgilerin, uygulanan istatistik yöntemlerin ve de erlendirilmelerinin geçerli ve güvenilir oldu u varsayılmı tır.

1.7. Ara tırmanın Sınırlılıkları

1. Ara tırma Adana ve Mersin illerindeki sporcu, seyirci ve spor yöneticileriyle sınırlandırılmı tır.
2. Ara tırma takım ve ferdi olmak üzere profesyonel sporcularla sınırlandırılmı tır.
3. Ara tırma 18 ya ve üzeri sporcu, seyirci ve yöneticilerle sınırlandırılmı tır.
4. Bu ara tırma konuyla ilgili ula ılabilen kaynakların sa ladı ı veriler ile sınırlandırılmı tır.

BÖLÜM 2: GENEL B LG LER

Ara tırmanın bu bölümünde, ara tırma konusunu kapsayan genel bilgilere yer verilmiştir.

2.1. SPORUN TANIMI ve ÖNEM

2.1.1. Sporun Tanımı

Spor Latince 'de da ıtmak, birbirinden ayrılmak anlamına gelen "Disportere" veya "Deportere" kelimesinden do mu tur. Bu ekilde kullanılan sözcük zamanla a ınmaya u rayıp "Disport" eklinde kullanılmaya ba lanmıştır. 17'nci yüzyıldan itibaren "Sport" eklini almıştır. Türkçe de uluslararası dil etkile iminden etkilenecek "Sport" kelimesini "Spor" olarak zenginli ine katmıştır (2). Bu zenginlik sporun tanımında da kendini göstermektedir. Literatürde yer alan bazı tanımlar u ekildedir;

Spor, insan ruhundaki mücadele ve ba arma azminin, sistemli ve adil artlar içinde, çe itli güçlükleri göze alarak bir yarışmaya dönü türmesidir (3).

Spor, yenme ve ba arma gibi insan içgüdüsünün tatminini amaç edinen, belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı, sosyalle tirici, fiziki, zihni ve ruhi hareketler bütündür (4).

Spor, resmi ve organize durumlar altında ortaya çıkan yarışmalar biçimidir. Ba ka bir ifadeyle spor, kurum haline gelen fiziksel bir aktivite yarışmasını içerir (5).

Spor, sağlıklı ve e lenceye hizmet eden bedensel aktivitedir. Sporun ba ka bir anlamı da saptanmış kurallara göre oyun ya da yarışmadan duyulan haz, bedensel aktivitenin yükseltilmesi ve serbest zamanın aktif olarak geçirilmesidir (6).

Spor, insanın, do ayla savaşırken kazandı ı ana becerileri ve geli tirdi i araçlı-araçsız savaşım yöntemlerini, bu zamanındaki artışa ba lı olarak, tek tek ya da topluca, barışçı, biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve i ten uzaklaşma için kullanmasına dayalı estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir (7).

Di er yandan spor insanları bir amaç etrafında bulur, ki ilerin örf ve adetlerini ya atmasını ve bir gruba ait olmasını sağlayan bir organizasyondur. Sportif başarı ile ülkedeki bölge, dil, eğitim ve sosyal sınıf farkı unutulur. Dolayısıyla spor, “kimlik, aidiyet ve birlik duygusunu artırır” (3).

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında, sporun çıkış noktasının insanın doğasında var olan hareketler bütününe bu zaman olgusuyla ya da i ten uzaklaşma eğiliminin zaman içerisinde yarışma ve kazanmaya yönelik teknik ve fiziki bir çaba olduğu görülmektedir. Aynı zamanda sporun çok farklı bileşenleri (yarışma, rekabet, barış, estetik, eğlence vb.) içermesi nedeniyle birey üzerindeki mücadeleci yönünün gelişmesi ve bireylerarası bütünleştirici rolünü ortaya koyduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca, tarihi süreç içerisinde sporun bir savaş olduğu; ancak zamanla kurallarla belirlenmiş yarışma içinde yarışma dönümü tür

Bunlar doğrultusunda sporun, bireyin toplumla uyumunu içermekte olan güdüsel hareketlerin zamanla bedensel ve zihinsel bir uyuma dönüşürerek yer, zaman ve mekân olarak ele alınan yarışma, rekabet olgularını barışçı bir şekilde uygulayan, günümüzde de toplumsal bir kurum olarak karşımıza çıkan sosyal bir olgu olduğunu söyleyebiliriz.

2.1.2. Sporun Önemi

Değişik anlayışlarla şekillenmesine rağmen sporun tarihsel dönemlerine bakıldığında insanlar günlük yaşantılarında bir yerden bir yere ulaşmak, hayatlarını sürdürebilmek için beden hareketlerini araçlı, araçsız kullanımlardır. Bu durumda sporun eski dönemlerden beri var olduğunu ve insan hayatında büyük öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Günümüzde spor, kişisel ve toplumsal sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikleriyle önemli bir hizmet sektörü olarak da kabul görmektedir (8). Bu önemi farklı boyutlarla aşağıdaki gibi ele almak mümkündür.

Sporun bireyler üzerindeki beden ve ruh sağlığı açısından olumlu etkileri düşünüldüğünde, öncelikle düzenli spor ile kalp-damar sistemi, kas, kemik ve eklem

fonksiyonlarının daha üst düzeyde olması ve ardından yaşam kalitesini arttırması açısından önemli oldu unu söyleyebiliriz.

Aksi takdirde, uzun süre hareketsiz kalan insan bedeni hareket yeteneğini kaybeder ve sağlık problemleri doğabilir (9). Bu sebeple, sağlık problemleri olan bireylerin sağlıklı bireylere göre yaşam kalitelerinin düşük olması beklenen bir durum olacaktır. Günümüzde hızlı ve hareketsiz yaşamı, sağlıksız gıdalar, tüketim politikasının etkisinde yaşayan insanlar, ekonomik ve sosyal problemlerin ortaya koyduğu sıkıntı ve stresler insan sağlığını olumsuz etkilemektedir. Bu durum, başta kilo ve obeziteye neden olurken psikolojik sorunları da beraberinde getirmektedir. İnsanlar bu sorunların çözümü için sağlık uzmanlarına gittiklerinde uzmanların acil olarak ilaç tedavisi önermelerinin yanında uzun vadede en sağlıklı çözümün hareket başta bir ifadeyle spor olduğunu vurgulamaları da önemlidir.

Spora toplumsal olarak baktığımızda, düzenlenen spor organizasyonları kültürlerin birbirini tanımalarını, dünya insanların yakınlaşmalarını, ülke içerisinde milli birlik ve beraberlik gibi unsurların ön plana çıkmasını sağlamaktadır (10). Bu durum sporu, bireyleri birleştirici rol açısından önemli kılmaktadır.

Aynı zamanda, sportif faaliyetlerin sayılarının ve çeşitlerinin artması, stadyum ve televizyonlardan spor organizasyonlarının seyredilme oranı, gazete ve dergilerde spor haberlerinin okunma sayısı ve başta ürünlerin tanıtımı için de spor alanlarının sıkça kullanılması, spor endüstrisinin günümüzde çok ciddi boyutlara ulaşmasının göstergesidir (11).

Burada özellikle kitle iletişim araçlarıyla hiç bilinmeyen bir spor dalının, spor markalarının artık herkes tarafından takip edilmeye başlanması ve ayrı bir pazar oluşturduğunu söylenebilir. Bu sebeple, sporun önemli rol oynadığı diğer bir boyut üphesiz ekonomi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sporun ekonomideki boyutunu ele almak gerekirse özellikle “1980 sonrası sporda reklama izin verilmesi, spor kulüplerinin yayın haklarının pazarlanması, sponsorluk, spor kulüplerinin ve federasyonlarının yapısal değişikliklere zorlanması gibi gelişmeler ile birlikte parayla sporun iç içe olduğu söylenebilir, bütün bu

gelişmeler bize spor ekonomisinin geleceğinin çok zengin getirilere sahip olacağını göstermektedir” (8).

Hedef kitlesinin her geçen gün arttığı spor olgusu, geçmişten günümüze beden hareketlerinin daha bilinçli bir şekilde yapılmasıyla bedensel ve ruhsal olarak sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi, dolayısıyla sağlıklı toplumların oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Diğer taraftan, zaman içerisinde gelişen ve değişen spor olgusu, yapılan çeşitli spor organizasyonlarıyla ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda oluşturulan farklı spor pazarıyla birlikte sporun turizm üzerinden ülke tanıtımının yapılabilmesi açısından önemli olduğu açıkça görülmektedir.

Atatürk; “Başarılı olmak için her türlü yardımdan çok bütün milletçe sporun esasını, değerini anlamak ve ona kalpten sevgi göstermek, onu vatani vazife saymak lazımdır” ve “Dünyada spor hayatı, spor gayesi çok önemlidir. Bu kadar önemli olan spor hayatı, bizim için daha da önemlidir. Çünkü ırk meselesidir. Irkın düzelmesi ve gelişmesi meselesidir” (12) diyerek bir millet için sporun önemli bir unsur olduğunu vurgulamıştır.

2.2. Spor Olgusunun Unsurları

Günümüzde sportif bir olay içerisinde bulunan aktif veya pasif katılımcı olan bireylerin bütününe spor olgusu içerisine dâhil edebiliriz. Bu sebeple spor olgusunun temel unsurlarını aşağıdaki gibi vurgulayabiliriz.

2.2.1. Sporcu

Önceden belirlenmiş kurallar çerçevesindeki yarışmalara ferdi ya da takım olarak katılım sağlayarak, üstünlük kurmak amacı ile kazanmaya yönelik fiziki çaba gösteren bireyler şeklinde tanımlanabilir. Sporcuları kendi aralarında amatör ve profesyonel olarak kategorize etmek de mümkündür. Literatürde de bazı amatör ve profesyonel kavramları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

Spor alanındaki amatörler için “Sportif bir faaliyeti maddi çıkar beklemezsiniz, hevesinden ötürü veya zevk için yapan meraklı kişiler” tanımı yapılabilir (13). Bunun

yanında dünyanın en büyük spor organizasyonu olan olimpiyatların kurucusu Coubertin'in görüşleriyle amatörlük Olimpiyatları'nın 26. maddesinde yer almıştır.

Amatörlük kuralının ifadesi 1925'te daha da katılaştırılan ve 1970'lere kadar korunan maddede amatörlük şöyle ifade ediliyordu: "Amatör, spor yapmaya her zaman zevk ve derinlik olsun diye yönelen ve bundan herhangi bir maddi çıkar beklemeyendir" (14).

Profesyonel sporcu ise, aldığı transfer bedeli ve bir ücret karşılığında sözleşme ile bağlı bulunduğu bir spor kulübünde profesyonel olarak spor yapan kişidir (15).

Sonuç olarak, amacı sadece sağlık ve eğlence olan sporcular amatör olarak adlandırılırken, amacı yarışma, para kazanma olan sporcular ise profesyonel olarak adlandırılmaktadır.

2.2.2. Seyirci

Spor organizasyonları bir bütün olarak düşünüldüğünde şüphesiz ki spor seyircileri bu bütünün en önemli parçalarından biridir.

Merif ve Merif (1996)'e göre; çıkarı aynı olan ve bir spor yarışmasında aynı tepkiyi gösteren daha önce organize edilmemiş insan grubuna "seyirci" denmektedir. (16).

Seyirciler; genellikle, taraftarlar, fanatikler, hooliganlar olarak gruplandırabiliriz. Yapılan literatür taramalarından elde edilen farklı seyirci tanımlarını aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

Taraftarlar, spor kulüplerinin faaliyetlerini maddî ve manevî destekleyen, kulübün hizmetlerini belirli bir ücret ödeyerek satın alan, her türlü zorluklara rağmen takımına destek olmak için yurt içi ve yurt dışı deplasmanlara giden kulübün esas pazarını oluşturan halk kitesidir (17). Özetle, taraftarlar her türlü durum ve şartta gönül verdikleri takımı destekleyen bir kitledir.

Fanatik ise, taraftarlar gibi bireylerin destekledi i takıma gönül vermesinin yanı sıra oyunun nasıl ve ne ekilde oynandı nı umursamadan sadece sonuç odaklı olarak kaybetmeye tahammülü olmayıp kazanmak için ne gerekirse yapılmasını dü ünen bireylerdir. Yani, tutmu oldu u takıma her ne olursa olsun ba lanan ve takımının kazanması için her yolu me ru gören ki idir (18). Takıma ba lılık, özünde bireylerin kendilerini bir gruba dahil etme çabasını içerebilir.

Holigan, ta kın, gözü kara anlamında kullanılmaktadır. Fanatiklerle aralarındaki temel fark udur: Fanatik, kazanmak için her yolu me ru görürken, holigan, tuttu u takım yense de yenilse de kar ı tarafla kavga etmek için u ra göstermektedir. Holiganlarda kavgaya yatkınlık, fanatiklerden daha fazladır. Futbol fanati inde takıma duyulan sevgi önemliyken, futbol holiganında iddet daha ön plandadır (19). Holigan, tutmu oldu u takıma ba lılı nı iddet ortamı yaratarak gösteren ki idir. Bu bakımdan, holiganlık her ne kadar taraftarlı n ileri boyutu gibi görünse de toplumsal tepkilerin ortaya çıkardı ı sosyolojik bir sorun olarak da adlandırılabilir. Bireylerin sosyo-kültürel yapıları, sosyo-ekonomik durumları, ya ları, ya adıkları yerler, e itim seviyeleri gibi birçok sosyolojik etken holiganlı a neden olabilmektedir.

Sporu pazarlamada en etkili kavramlardan biri olarak görülen seyirciler, taraftarlı n dı nda göstermi oldukları tutum ve davranı lar ile spor üzerinde birçok olumsuz etki yaratmaktadır. Son zamanlarda özellikle futbol seyircileri tarafından sporu, e lenme ve dinlenme amacının dı nda iddet ve saldırganlık e ilimlerinin sergilendi i bir alan olarak görmekteyiz. Bu durum günümüzdeki spor seyircilerine farklı açılardan bakmamıza neden olmaktadır.

öyle ki, psikososyal açıdan bakıldı nda, seyircilerin günlük hayatlarının dı na çıkararak farklı kimliklerle bu faaliyetlere katıldı ı gözlenmektedir. Sosyolojik açıdan bakıldı nda ise, te kilatsız topluluklar, toplantı devamlılı ı kısa olan ve gerçek bütünlü ü bulunmayan sosyal gruplar olarak ifade edilir (20).

Spora ayrı bir renk katan seyircilerin olumsuz davranı lar sergilememesi spora olan ilginin artmasına ve sporun daha fazla kitleye ula masına yardımcı olabilece ini söyleyebiliriz.

2.2.3. Spor Elemanları

Spora genel olarak baktığımız zaman, sporun olmazsa olmazları sayabileceğimiz birçok spor elemanı bulunmaktadır. Sporda başarılarının kazanılmasında büyük bir payı olan önemli spor elemanlarını ailemizdeki gibi ele almak mümkündür.

2.2.3.1. Yönetici

Tarihi süreç içerisinde yönetim ele alındığı zaman hiçbir şeyin tesadüf olmadığını ve yönetim kavramını her yerde (aile, ordu, okul vb.) gördüğümüzü söyleyebiliriz. Birden fazla bireyin bir arada olduğu gruplarda mutlaka yönetim söz konusu olacaktır. Gruplardaki bireylerin görev ve sorumlulukları farklı olsa da tek bir amaç vardır o da belirlenen hedefleri en iyi şekilde gerçekleştirmektir. Hedefleri gerçekleştirmede şüphesiz ki en büyük görev yöneticilere düşmektedir.

Son zamanlarda performansa dayalı her türlü işte yönetici olarak engeller karşısında çözüm üretmek ve başarıyı yakalamak oldukça zor bir görevdir.

Yöneticilerle genel olarak bakacak olursak; yönetici başarılarının adına çalışırken, önceden belirlenmiş amaçlara ulaşmak için çaba harcayan, işleri planlayan, uygulatan ve sonuçları denetleyen kişidir (21).

Günümüzde de sporun ilerlemesi adına yapılan her türlü sportif organizasyonlarda spor olgusunun da temel unsurlarından biri olan spor yöneticisinin rolü oldukça büyüktür.

Öyle ki spor yöneticisi, çağdaş yöneticilerde bulunması gereken tüm özelliklere sahip olmanın yanı sıra sporu yönetmeyi bilen, insanı, sporcu ve toplumu tanıyan, spor örgütlerinin amaçları doğrultusunda severek, isteyerek ve bilinçli bir şekilde yönetim görevini yerine getiren kişidir (22).

Yukarıda bahsedilen etkili ve verimli spor yöneticisi olmanın gerek sporun en iyi şekilde temsil edilmesi gerekse ulusal ve uluslararası her türlü organizasyonların en iyi şekilde yürütülmesine büyük katkılarının olduğunu söyleyebiliriz.

2.2.3.2. Antrenör-Teknik Direktör

Antrenör ve teknik direktörleri, sporcunun başarı yakalayabilmesi için gerekli stratejileri geliştiren ve sporcunun becerisine göre teknik, taktik geliştiren, her türlü ulusal ve uluslararası spor müsabakalarına hazırlayan önemli bir spor elemanı olarak tanımlayabiliriz.

2.2.3.3. Hakem

Hakem, bir kararla maçı, bir oyunu, belli bir kurallar bütününe uygun olarak, gerektiğinde kuralları da yorumlayarak yöneten kişidir (23).

Bu doğrultuda ilgili spor dalının yarışma, müsabaka veya maç esnasında uluslararası kurallarını uygulayan önemli bir spor elemanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, hukuk kurallarını hakkaniyetle uygulayan ve kurallara hükmeden kişi olarak tanımlayabiliriz.

2.2.3.4. Temsilci

Temsilci, ilgili oldukları spor dalında sporcu, antrenör, hakem veya yöneticilik yapmış, spor çevresinde tanınmış olan kişiler olarak bilinmektedir (24). Temsilci kavramını daha iyi anlayabilmemiz için bazı görev ve sorumluluklarına bakmamız yerinde olacaktır. Bu görev sorumlulukları ise şunlardır:

Spor Dalı Temsilcilerinin Görevleri

- 1- Federasyonlarının görevlerine uyumlu olarak mahalli spor temalarının programlarını yürütürler ve yürütülmesini izleyip, denetlerler.
- 2- Spor tekküllerinin, sporcuların spor temaları programını ilgili federasyonun faaliyet programı ile çeşitli kurullar tarafından düzenlenecek spor temaları programları ve bütçe imkânlarını göz önünde bulundurarak başarı sağlamak suretiyle mahalli spor temaları programını hazırlar, il ve ilçe müdürlüğünün onayından sonra uygular, denetler, sonuçlarının tescilini sağlar.
- 3- Genel Müdürlük genelgelerinin, il müdürlüğü ile birlikte spor tekkülleri ile ilgili kurullara iletilmesini sağlar.

- 4- Spor temasları içinde yer alan tüm fahri antrenör, monitör, hakem gibi spor teması görevlilerine dair eğitim hizmetlerini, federasyonları ile işbirliği yaparak programlar ve yürütür.
- 5- Spor mevzuatının uygulanmasından çıkacak aksaklıklardan dolayı gerekli gördükleri mevzuat düzenlemesi için önerilerde bulunurlar.
- 6- Mahalli spor temaslarının tüm kayıtlarının tutulmasını sağlarlar.
- 7- Federasyonların o mahalde verecekleri temsilcilik, gözlemcilik, deneticilik ve organizatörlük gibi görevleri yaparlar.
- 8- Spor tekkülleri arasında çıkacak anlaşmazlıkları tertip kurulu ile birlikte birinci derecede çözüme bağlarlar.
- 9- Kendi spor branşındaki yıllık faaliyet sonuçlarının, gençlik ve spor il başkanlığına sunulmasını sağlarlar.
- 10- Mahallerindeki en başarılı sporcu ve spor tekküllerinin listesi temsil kabiliyetlerinin geliştirilmesini sağlayıcı ve idame ettirici tedbirleri alırlar.
- 11- Spor dallarında ihtisas kulüplerinin kurulmasını sağlayıcı çalışmalarını yürütürler.
- 12- Spor temaslarında görev alan tüm fahri görevlilerin kayıtlarının tutulmasını sağlamak üzere il müdürlüğü ile işbirliği yaparlar (24).

Yukarıda yer alan görev ve sorumluluklara baktığımızda küresel olgu çerçevesinde ilgili spor dalının tanıtılması ve yaygınlaştırılması için spor elemanı içerisinde spor temsilcilerinin ilgili federasyon adına önemli bir rol üstlendiklerini söyleyebiliriz.

2.2.3.5. Gözlemci

Gözlemci, müsabakada görevli hakemlerin uluslararası ve ulusal mevzuata uygun olarak görev yapıp yapmadıkları hakkında gözlem yaparak, ilgili hakemler hakkında rapor hazırlamakla görevlidir (25).

Başka bir ifadeyle, müsabakalarda direkt maçın sonucunu etkilemeyen; fakat sahadaki her türlü olayı özellikle hakem performans ve davranışlarını ilgili federasyonun Merkez Hakem Komitesi'ne (MHK) rapor eden kişiler olarak karımıza çıkmaktadır.

2.2.3.6. Saha Komiseri

Saha komiserleri ilgili branşın müsabaka yaptığı alanlarda (saha içi, saha dışı) görev alan kişilerdir. Saha komiserinin bazı görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir;

- Profesyonel müsabakalardan en az 2 (iki) saat, amatör müsabakalardan en az 1 (bir) saat önce görev yerinde hazır bulunmak.
- Dördüncü Hakemin atanmış olduğu müsabakalarda, Dördüncü Hakemin yapılmasını istediklerini yerine getirmek
- Hakem odalarının güvenli ile birlikte, müsabaka öncesi ve sonrasında hakemlerin sağlıklı olarak odalarına giriş ve çıkışlarını sağlamak üzere gerekli emniyet tedbirlerini aldirmek
- Müsabakanın başlamasından en çok 60 en az 15 dakika öncesinden; saha durumunun, oyuncu dehidratasyon levhalarının, takımların sağlık tedbirlerinin, ambulansın, doktorun ve sağlık memurunun hazır olduğunu Hakeme bildirmek
- Stada hakem raporunu, oyuncu dehidratasyon formunu, müsabaka isim listelerini, yedek futbol toplarını, formaların aynı olması halinde kullanılacak yedek formaları kontrol etmek, yoksa temin edilmesini sağlamak.
- Tribünler dahil sahada emniyet önlemlerinin alınmasını sağlamak,
- Sona eren müsabaka sonrasında lisansların ilgili kulüp yöneticilerine verilmesini sağlamaktır (26).

Saha temsilcilerinin görev ve sorumluluklarına bakıldığında temsilcilerin, müsabakalarda, saha içinde ve saha dışında birçok düzenlemeyi ve tedbiri almakla yükümlü olan ve bu anlamda müsabakanın sorunsuz bir şekilde başlayıp bitmesinde önemli bir rol oynayan spor elemanı olduğunu söylemek mümkündür.

2.3. Spor Kulüpleri

Dünyanın her yerinde “sporun çekirdek örgütü”, onun “temel örgütlenme birimi” olarak görev yapan spor kulüpleri (27) sporun hem amatör hem de profesyonel olarak yapılmasına olanak veren bir kurumdur.

Spor kulüpleri, buldukları bölge vatandaşlarının arzuları, yörenin iklim şartları, spor tesislerinin durumu, nüfus yoğunluğu ile spor malzeme araç ve gereçleri

dikkate alınarak çe itli spor dallarında faaliyette bulunmaktadır (28). Ülkemizde spor kulüpleri ile ilgili yasal düzenlemelerin 23.11.2004 tarihli ve 25649 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlü e giren 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 14. Maddesinde yapılmakta oldu unu bilmekteyiz.

Bu madde uyarınca: “Derneklerden, ba vurmaları halinde; spor faaliyetine yönelik olanlar spor kulübü, bos zamanları de erlendirme faaliyetine yönelik olanlar gençlik kulübü ve her iki faaliyeti birlikte amaçlayanlar gençlik ve spor kulübü adını alır. Bu kulüpler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ünçe tutulacak kütü e kayıt ve tescil edilir” (29).

Ayrıca, 3289 sayılı Spor Genel Müdürlü ü (S.G.M.)’nün Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 20. Maddesine göre; “Spor kulüpleri, Dernekler Kanununa göre te ekkül eder ve tescil ile Spor Genel Müdürlü üne dâhil olurlar. Spor Genel Müdürlü ünçe tescil edilmemi kulüpler, federasyonlar tarafından tertiplenen veya bunların denetimi altında yapılan müsabakalara katılamazlar. Tescil olunmamı kulüpler adına lisans verilmez. Spor kulüpleri faaliyet gösterdikleri dallarda antrenör tutmaya mecburdurlar” (30) ifadesiyle spor kulüplerinin fiili olarak i leyi ini düzenlemektedir.

5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 14 üncü maddesi ile 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ünün Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesine dayanılarak hazırlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeli i’nde kurulu yapılarına göre üç tip spor kulübü tanımı bulunmaktadır. Bu tanımlar u ekildedir:

- **Spor Kulübü:** Spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Gençlik ve Spor Genel Müdürlü e kayıt ve tescilini yaptıran derneklerdir.
- **Gençlik Kulübü:** Gençlik faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Gençlik ve Spor Genel Müdürlü e kayıt ve tescilini yaptıran derneklerdir.
- **Gençlik ve Spor Kulübü:** Gençlik ve spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Gençlik ve Spor Genel Müdürlü e faaliyetleri yönünden ayrı kayıt ve tescillerini yaptıran derneklerdir (31)

Günümüzde spor kulüplerinin özel yasa ile de il, hala genel anlamda dernek olarak de erlendirilerek dernekler kanununa göre faaliyet yaptığını bilmekteyiz.

2.4. Spor Medyası

Teknolojik geli melerin etkisi her alanda oldu u gibi medyada da kendini göstermektedir. Özellikle son yıllarda küresel ileti ime olanak veren nternet'in yayılıp kolay kullanılabilir hale gelmesi, medya sektöründe haberlere anında ve ana kayna ından ula ılabilir olması adına büyük önem ta ımaktadır.

Toplumların dünyadan haberdar olmasını sa layan medya sektörünün pek çok ilevi bulunmaktadır. Bu ilevler: Habercilik, toplumsalla tırma, motivasyon, tartışma-diyalog, eğitim, kültürel geliştirme, eğlence ve bütünleştirme, ekinde belirtilmektedir (32). Bu kadar ileve sahip medya sektörü, spora olan ilginin giderek artması ile birlikte medya sektöründe spor ile ilgili birimin kurulması gerekliliğini ortaya çıkartmıştır.

Dö yılmaz'a göre, medyanın a a ı yukarı %50'sini spor olayları doldurmaktadır. Reyting olayları açısından spor, medyanın en önemli ö esidir. Spor programları, haber sonrası spor haberleri, naklen yayınlar, spor için yapılan açık oturumlar, gazetelerin spora ayırdığı sayfalar, spor magazin programları ve daha niceleri medyanın büyük bir kısmını oluşturmaktadır (33). Bu derece sporla iç içe olan medya, sporun tanıtılmasında ve algılanmasında önemli bir yere sahiptir. Ayrıca spor medyasının, spor adına vereceği her olumlu mesajda, sporun barış ve birlik gibi birleştirici unsurunu ortaya çıkartılmada önemli bir ileve sahip olduğu dünülebilir.

2.5. Küreselle me Kavramı ve Tanımı

Kavram olarak "küresel" (global) sözcü ünün kökeni, 400 yıl öncesine gitse bile, "küreselle me" (globalization), oldukça yenidir. İlk olarak 1960'larda ortaya çıkan küreselle me kavramı, 1980'lerde sıkça kullanılmaya başlanmıştır. 1990'lara gelindi inde de bilim adamlarının önemini kabul ettiği anahtar bir sözcük haline gelmiştir (2). Küreselle me, kökleri XVI. yüzyıla kadar götürülebilen, ancak son çeyrek yüzyılda özellikle ileti im ve ula ım teknolojilerinde meydana gelen büyük gelişme sonucu insanlığın gündemine oturmuş bir kavramdır (34). Küreselle me

kavramının ortaya çıkışında hiç şüphesiz Kanadalı sosyolog Marshall McLuhan tarafından kullanılan “küresel köy” ve “küresel birleşim” kavramları oldukça önemlidir. McLuhan ‘küresel köy’ kavramını ilk defa 1962 yılında kullanmıştır. McLuhan’a göre dünyada meydana gelen ekonomik, siyasi, bilimsel, kültürel ve ticari faaliyetler dünya sisteminin bir parçası olan diğer devletleri ve toplumları etkilemekte, devletler ve toplumlar arasında karşılıklı etkileşimin oluşumuna zemin hazırlamaktadır. Bu sayede dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen bir olay sadece ortaya çıktığı bölgeyi etkilemekle kalmamakta aynı zamanda çok daha uzak coğrafyalarda etkileri hissedilmektedir (35). Küreselleşme ile dünya küçülmüş ve farklı coğrafyadaki milletler birbirinden haberdar olmaya başlamıştır.

Küreselleşme kavramı ilk olarak küresel ısınma, kirlenme gibi çevresel konularda tartışmaya konu olurken, bireyler ve toplumlar küreselleşme konusunda bilgilerini arttırmaya çalışmaktadırlar (36). Küreselleşme, bireyler arasındaki eşfarklılık ve bölge ötesi kavramlara vurgu yapması nedeniyle sosyal coğrafyanın yeniden yapılandırılması noktasında kritik bir işleve sahiptir (37).

Öte yandan, küreselleşme; ekonomik, siyasal, kültürel, sosyal, teknoloji, hukuk gibi toplumsal yaşamın hemen her alanında çok yönlü boyutlarıyla görülen ve özünde karşılıklı etkileşim ile kültürel sınırları ortadan kaldıran bir süreç olarak çağımızın en önemli olgularından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Küreselleşme; insanlara, diğer ülkelere, mallara ve finans kaynaklarına daha kolay ve daha hızlı bir biçimde ulaşılabilmesi anlamında, dünyanın ortak gelişimi yönünde, yüzyıllardan bu tarafa gözlenen bir süreci vurgulamaktadır (38).

İletişim teknolojisindeki gelişmelerin ortaya çıkardığı ortak yaşam alanları ile gündeme gelen küreselleşme olgusu, yerel alışkanlıkları değiştiren ve ulusal sınırları aşarak insanları birçok bakımdan ortak bir yaşam tarzına doğru yönlendirmektedir (39). Frederick P. Stutz ve Barney Worfe göre küreselleşme, ekonomik ve toplumsal yapıları daha fazla bütünleştiren, zaman geçtikçe çok daha fazla birbirine bağımlı kılan bir süreçtir (40).

Özellikle ulaşım ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen büyük geli meler ve de ğerimler sonucu insanlı ın önemli gündem maddesi olan yukarıda da bahsetti ğimiz küreselle me 1960’larda kavram olarak kullanılmaya ba lansa da insanlı ın ilk ortaya çıktığı andan itibaren var oldu ğunu söyleyebiliriz. öyle ki, insanların öncelikle hayatta kalmak için ya am mücadelesi içerisinde olmaları sebebiyle yeme, içme, barınma, ulaşım gibi gereksinimlerini kar ılamada sürekli yenilik pe inde olduklarını ve farklı insanlarla ileti ğime ve etkile ğime ihtiyaç duyduklarını söyleyebiliriz. Bu sebeple bir arada ya ayan toplumların zaman içerisinde ba ka toplumlarla entegre olarak ya amaları küreselle menin insanlık tarihi kadar eski bir kavram oldu ğunu göstermektedir.

Bu do rultuda, çok yönlü bir kavram olarak kar ımıza çıkan küreselle me kavramını a a ıdaki gibi birçok açıdan tanımlamak mümkündür.

Küreselle me, insanlar arası etkile ğimi ve küresel ba ımlılı ı arttıran insan medeniyetinin evrimi olarak nitelendirilebilecek bir kavramdır (41).

Küreselle me kavramı bir yandan dünya toplumlarının birbirine benzeme, buna ba lı olarak da tek bir küresel kültürün ortaya çıkma süreci, di ğer yandan da toplulukların, toplumların kendi farklılıklarını tanımlama, ifade etme süreci olarak kullanılmaktadır (42).

Küreselle me, “zaman ve mekân açısından birbirinden uzakta geli en, olayların yerel olu umları etkileyebilmesi ve bu yolla küresel ölçekte sosyal ili kilerin yo unlaşması” olarak tanımlanabilir (43).

Küreselle me; ticaretin, direkt yabancı sermaye yatırımlarının artması ve fikir haklarının uygulamaya konmasıyla üretim faktörlerinin mobilitesinin daha da yükselmesi sonucu dünyanın giderek daha fazla bütünle mesini ifade etmektedir” (44).

Küreselle me; uluslararası ma sürecinin tamamlanıp, bölgesel olmayan üretim dokularının üretim ve tüketiminin dünya ölçe inde planladı ı, serbest rekabet

ve piyasa düzeninin uluslar üstü kurulları tarafından denetlendiği, kuralların uluslar üstü anlayışla çalıştığı bir sistemdir (45).

Küreselleme kavramına ilişkin diğer bir tanımda şu ekildedir; küreselleme toplumların siyasal yönetimi ve yönetim politikaları, ideolojisi ve kültürleri üzerinde uluslararası sermayenin ekonomik politikası, kültürü ve ideolojisinin egemenliğini kurması ve geliştirmesidir (46).

Ayrı ulusal ekonomilerin ve dolayısıyla ulusal ekonomik yönetimin yerli stratejilerinin hızla geçerliliğini kaybettiği gerçek bir küresel ekonominin ortaya çıktığı ya da çıkma sürecinde olduğu öne sürülmektedir (47).

Küreselleme, başka bir deyişle, dünyanın küçülmesi ve tek bir yer olarak algılanma anlayışının yaygınlaşması olarak tanımlanmaktadır (48).

Diğer yandan küreselleme, “rekabet edebilirlik” kavramı ile de yakından ilişkilidir. Küreselleme ile ortaya çıkan bu kavram, bir ülkenin, “ulusal politikasını” küresel pazarın gereklerini, rakiplerine göre daha etkili karşılayabilme yeteneğinde olacak şekilde sürdürebilmesini ifade etmektedir (49).

Sonuç olarak küreselleme, pazarın mutlak egemenliği, devletin küçülmesi ve özelleşmenin tamamlanması, uluslararası sermayenin sınırsız hareketi şeklinde tanımlanabilir (50). Aynı zamanda küreselleme, ulusal ve uluslararası politikalarda hızlı, anlamlı değişim ile ekonomik ve sosyo-kültürel alanlardaki karmaşanın büyümesiyle ilişkilidir (51).

Bu tanımlardan yola çıkarak küresellemeyi, dünyanın farklı yerlerinde yaşayan toplum ve devletlerarasındaki iletişimin son derece dinamik ve değişken bir şekilde karşılıklı etkileşim hali olarak tanımlayabiliriz.

Diğer taraftan tek dil, tek din, tek sermaye ile yönetilen dünya ülkelerinin varlığı da küresellemenin önemli bir faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda büyük devletlerin, hâkimiyetlerini çok uluslu şirketler aracılığıyla gerçekleştirdiğini bilmekteyiz. Örnek olarak; teknolojik, ekonomik, kültürel ve

özellikle siyasal olarak ileri düzeyde olan ve dünya çapında belli bir otoriteye sahip olan Amerika Birleşik Devletleri'ni gösterebiliriz.

2.6. Dünya'da ve Türkiye'de Küreselle me Kavramı

Dünyada küreselle me kavramının ilk izleri, ikinci Dünya Savaşı'ndan (1939-1945) sonra ekonomik ve siyasal alanda bir bütünleşme gereksiniminden kaynaklı görülmüştür. Savaştan sonra yapılacak öncelikli işlerden biri şüphesiz ki uluslararası sınırlılıkları ortadan kaldırmaktır. Bu sebeple ülkelerin üretimini dış ülkelere dağıtma stratejisi ile ticaret ortamı oluşturulmuştur. Ülkeler arası ilk küreselle me kavramı da ekonomide kullanılmıştır.

Bu konudaki ilk somut adımlar ise, 1947 yılında Genel Gümrük ve Ticaret Anlaşması (GATT) ile olmuştur (79). Bu anlaşma ile ticaretin önündeki engeller tamamen kaldırılmış ve ülkeler arası ticarete ayrımcı uygulamalara son verilerek entegrasyona büyük ölçüde katkı sağlanmıştır.

Daha sonra, bilhassa 1980 sonrasında, küresellemenin çevresel, demografik ve kültürel boyutları da dünya gündeminin ilk sıralarında yer almaya başlamıştır (54). Artık, küresel gelişmeler, din ve kültürde, tarihi geleneklerde olan farklarına bakmayarak, dünya ülkelerinin ve halklarının birbirine bağımlılığını durmadan arttırmıştır (80).

Ayrıca 1980'lerde hızla gelişen nüfus artışı ile sağlık alanındaki gelişmeler, sosyal değişimlerin dönümesi, demokratik gelişim, iletişim, ulaşım gibi gelişmeler yaşamaya başlamıştır ve küreselle me bu alanların hepsinde etkili olmaya başlamıştır.

Küreselle me sürecinin ilk aşamasını ve önemli bir yönünü oluşturan bölgesel işbirliği, bölgeselle me, 21.yüzyılda da önemini kaybetmemekte, tam tersine daha da artmaktadır. Böyle ki, 1990'lı yıllarda Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA), Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği Örgütü (APEC), Orta ve Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) ve Karib Devletleri Teşkilatı örgütlenerek daha da güçlenmiştir. Bölgesel ekonomik işbirliğinin öncüsü olan Avrupa Birliği (AB) yeni bir aşamaya geçmiştir (80). Bu sebeple küreselle me

kavramının günümüze kadar etkisini sürdürdü ünü ve sürdürmeye de devam edeceğini söyleyebiliriz.

Günümüzde, gelişen ve değişen en hızlı teknoloji, siyaset ve ekonomideki yeni yapılanmalar, demokraside meydana gelen açılımlar, toplumsal örgütlenmeler gibi konularda yeniliklerin olması, Türkiye'nin de küreselleşmenin etkisinde kalmasını kaçınılmaz kılmıştır.

Türkiye'nin, ulus-devlet olma sürecini tamamlaması, ulus-devlet yapısını ve bağımsızlığını koruması öncelikli konularındandır. Böylece bu süreçte, dünya ülkelerinden kopmadan kendi halkının çıkarlarını koruyabilmesi gereklidir (81). Türkiye'nin yapısal durumuna bakıldığında, köklü bir geçmişinin olması nedeniyle sosyal bir yapı içerisinde bulunan kültürü ön planda tutmaktadır. Türkiye yeni dünya düzeninde empoze edilmeye çalışılan bazı değerler (dil, din, kültür vb.) karşısında daha eski bir tarihi olması sebebiyle kendi öz kültürüne sahip çıkmıştır. Dolayısıyla küreselleşmenin bazı olumsuz etkilerinin yaşanmasına engel olmuştur. Aynı zamanda, ülkemizin gerek coğrafi konumu gerekse çok kültürlülük yapısı, küreselleşmenin etkisine katkı sağlamıştır.

2.7. Sporda Küreselleşme Kavramı

Ekonomik ve kültürel yapısıyla toplumsal bir kurum olan spor olgusu, zaman içerisinde bu zamanların değerlendirilmesinden meslekleşmeye kadar çok yönlü etkileriyle karşımıza çıkmaktadır. Sporun geçmişi tenis günümüze ulaşmıştır ve bu süreçte de değişiklikler ile dünyada yaşanan değişimler, birbirine paralellik göstermiştir ve aynı zamanda sporun kitleleri peşinden sürükleyebilme özelliği olduğu bilinmektedir. Özellikle milli bir yarışma konusu olduğunda bu kitleler milyonlara ulaşarak gerek aktif gerekse pasif olarak takımlarını desteklemektedirler.

Tarihe bakıldığında sporun insanların güdülerinde var olan yürüme, koşma gibi eylemlerinde olduğu görülmektedir. Ulaşım için atları ve kızağı araç olarak kullandıkları görülmektedir. İndirde ise atletizm, kayak, binicilik gibi sporların oluşması sporun gelişimi ve gelişimi gösterdiği bir kanıttır.

Tarihten günümüze kadar olan süreç dü ünüldü ünde sporun giderek endüstrile t i ini söyleyebiliriz. Küreselle menin etkisiyle spor malzemelerinin üretiminden, spor organizasyonlarına kadar dünyanın farklı ülkelerinde ya ayan insanlar, her türlü sportif olaydan haberdar olabilir ve spor ekipmanlarına ula abilir hale gelmi lerdir.

Küreselle menin oldukça hızlı ya andı ı günümüzde kitleselle erek, endüstrile erek, ticarile erek, siyasalla arak ve bilimselle erek bu süreçten payını alan spor alanında, kitle ileti im araçları vasıtasıyla olu an popüler kültürün yansımaları da kendini göstermektedir (59).

Spor ulusların sosyal, kültürel yapılarına ya da yönetim biçimlerine aldırılmaksızın, yeryüzündeki tüm toplumlara hitap edebilecek bir güce sahiptir (82). Her türlü yarı malarda ve sportif organizasyonlarda bütün ülkelerde belirlenen kurallarla uygulanmaktadır. Ayrıca sporun küreselle mesinin hızının gittikçe artmasının nedeni üphesiz ki teknolojidir. Hızla geli en teknoloji, özellikle kitle ileti im araçlarıyla kültürlerin kayna masına olanak sa lamı tır.

Sporun endüstrile me süreci içerisinde yeniden ve daha farklı bir biçimde incelenmesi gereklili ini ortaya koyan spor-küreselle me okulu yakla ımına göre ise spor, küresel bir etkinlik ve yerine getirdi i ekonomik i levler açısından irdelenmelidir (68).

Küreselle menin etkisiyle dalga dalga büyüyen tüketim olgusu sporu da içine almayı ihmal etmemi tir (82).

Yukarıda da belirtti imiz gibi zaman içerisinde spor bir oyun olma özelli inden sıyrılmı ve ekonomik bir döngü haline gelmi tir. Bu geli me, üphesiz ki sporun küreselle menin etkisinde kalmasına neden olmu tur.

2.8. Küreselle menin Tarihçesi

Küreselle me olgusu süreklilik arz eden toplumsal de i menin bir devamı olarak ortaya çıkmı tır. Bu olgunun kapsamındaki geli melerin kapitalizm,

sanayile me, modernle me gibi süreçlerden kaynaklanan sosyal, ekonomik, teknolojik ve siyasi geli melerin bir sonucu oldu u söylenebilir (11).

Tarihin ilk dönemlerine bakıldı ında küreselle me, ya amın her alanında çok farklı boyutlarının olması sebebiyle dünya üzerinde ya ayan toplumların birbirleriyle ileti im halinde olması zorunlulu unu ortaya çıkarmı tır. Bu sebeple geçmi ten günümüze küreselle menin var oldu unu söylemek mümkündür.

Küreselle menin tarihsel süreci ile ilgili tartı malar üç olasılık üzerinde yo unla maktadır (52).

Bunlardan birincisi; küreselle menin, tarihin ba ından beri var oldu u, ancak son dönemde bazı geli melerin de etkisiyle artı gösterdi i görü üdür. kinci yakla ım; küreselle menin modernle me ve kapitalizmin geli mesiyle paralel olarak geli ti i ve son yıllarda hız kazandı ına ili kin inanı tır. Üçüncü olasılık ise; küreselle menin sanayi ötesi toplum, modern ötesi toplum ve kapitalizm düzeninin çözülmesi ile ilgili olarak son yıllarda ortaya çıkan yeni bir olgu olarak kabul edilmesidir (53).

Zaman içerisinde geli en teknoloji, insanların daha rahat bir ekilde ya amalarını sa lamı tır ve insanlar modernle me adıyla kendi ya am biçimlerini ba kalarının ya am biçimleriyle harmanlayarak ortak bir kültür yaratmaya çalı mı lardır ve küreselle me ya amın her alanında gözle görülür bir ekilde hissedilmeye ba lamı tır.

Bu sebeple küreselle menin, son yılların olgusu olarak görülse de her zaman var olan ve var olmaya da devam edecek bir kavram oldu unu söyleyebiliriz.

18. yüzyılın sonlarından 1914'lere kadar geçen dönemde, küreselle menin, özellikle iktisadi anlamda, oldukça ileri bir seviyede oldu u görülmektedir. Bu dönemde, uluslararası ticaretin önündeki engel ve tarifeler yok denecek seviyelere gerilemi , küresel piyasaların entegrasyonu derinle mi , ula ım maliyetleri ve uluslararası alanda ki ilerinin serbest dola ımı önündeki kısıtlamalar en dü ük seviyelere inmi tir (54).

Küreselle me lehinde geli en bu hava, 1914'ten 1945-50'lere kadar süren zaman içerisinde ise tersine dönmü tür. Siyasi anlamda a ırı-milliyetçilik, iktisadi anlamda korumacılık ve kendi kendine yeterlilik türündeki e ilimler bu dönemin tipik özellikleridir (54). Çünkü pek çok ülkeyi etkileyen 1. Dünya Sava ı'ndan sonra ülkeler kendi içlerinde siyasi ve ekonomik ivme kazanmak için tasarruf e ilimleri göstermi bu sebeple di er ülkelerle daha az ileti im halinde olmu lardır.

1945-50 sonrası dönemde ve özellikle 1980 sonrasında ise küreselle me büyük bir ivme kazanarak benzeri görülmemi bir seviyeye ula mı tır (54). 2. Dünya Sava ı sonrasında dünyada barı ortamının sa lanması bu ivmenin temel sebeplerinden biri olarak görülebilir. Bu sebeple ya anan bu geli meler, ülkelerin birbirleriyle etkile imini arttırmı tır.

Son olarak özellikle 1980 sonrasında, küreselle menin çevresel, demografik ve kültürel boyutları da dünya gündeminin ilk sıralarında yer almaya ba lamı tır (54). 1980 sonrasında küreselle menin dünya gündeminin ilk sıralarında yer almasının en temel unsurları sanayi devrimiyle birlikte üretim ve teknolojik geli melerin hız kazanması ve böylece ülkelerin rekabet gücü ile birbirlerine gereksinimleri kaçınılmaz olmu tur.

2.9. Küreselle menin Boyutları

nsan, toplum ve devletlerin entegrasyon içinde olmalarını sa layan küreselle me olgusunu daha iyi anlamak için tanımlarda bahsedilen farklı boyutları ele almak gerekmektedir. Bu boyutlar a a ıdaki gibi ele alınmı tır:

2.9.1. Ekonomik Boyutu

Özellikle 19. yüzyılda ticari alandaki geli meler, zaman içerisinde ülkelerin ekonomik anlamda kalkınması için mal ve hizmetlerini ba ka ülkelere pazarlama ihtiyacını do urmu tur.

Ekonomik küreselle me, üretilen her eyin tüketim için hızla pazara sunulması, mal ve hizmetlerin hareketlili inin co rafi sınırları a ması ve sermayenin akı kanlı ının artması ekinde seyreden bir olgudur (55).

Ula ım ve ileti im teknolojilerindeki de i im küreselle menin maddi temelini olu turur (56). Küreselle menin ekonomik alandaki en önemli etkilerinden biri ticaretin önündeki her türlü engelin kaldırılarak tam serbestle menin sa lanmasıdır. Bir di er önemli unsur, rekabet ortamının tesis edilerek tüm ülkelerin kapılarının yabancı sermaye yatırımlarına ve yabancı firma ürünlerine açılması, bu kapsamda artan çokuluslu firma faaliyetleridir (53). Bu olu um hem uluslararası sermayenin gücü, hem de kitle ileti im araçları yardımıyla gerçekleşmektedir (57). Üretim ve tüketimin yo unlu u teknolojik geli melerle paralellik gösterdi i için günümüzde ekonomik sınırlarının belirgin bir ekilde geli ti ini söyleyebiliriz.

2.9.2. Siyasi Boyutu

Küreselle menin ekonomik boyutundan söz etti imizde, ülkelerin birbirleriyle ileti im içerisinde olmaları küreselle menin üphesiz ki siyasi boyutunu ortaya çıkarmaktadır.

Küreselle menin siyasi boyutundaki tartışmalar, egemenli in ve bununla ba lantılı olarak demokrasinin küreselle meden nasıl etkilendi i üzerinde durmakta, ulus-devletin yeni artlardaki rolünün ne olaca ı gündemi belirlemektedir (58).

Özellikle dünya ülkelerini etkileyen sava dönemlerinden sonra devletlerin ülke içinde düzeni sa lamaya çalı ması ve milli kimlik olu turması üphesiz ki öncelikli i lerinden biri olacaktır. Küreselle menin tarihine bakıldı ında da 1914'ten, 1945-1950'lere kadar olan dönemde siyasi anlamda a ırkı-milliyetçilik e ilimi olmasının günümüzde de siyasi güç, otorite kavramlarının olu masına öncülük etti i görülmektedir.

Yine iç ve dı egemenli e büyük önem verilmekte, üniter bir mantık, en azından teritoryal ve dilsel esaslarda kurumsalla tırılmak istenen tek biçimlilik modelin zaruri gere i olarak her yerde kendini göstermektedir (59).

Daha sonraki dönemlerde (1945-1950 sonrası) küreselle me kavramının a ırlık kazanarak ülkeler arası bütünle mede önemli bir yere sahip oldu unu bilmekteyiz.

Bu bağlamda ulus-devlet, ortak değerler etrafında toplanan ve ulusal politikalarla şekillenen siyasi bir çerçevede ya ayan ve fikir beyan eden milletlerin bir arada ya adını siyasi bir düzen olarak da ifade edilebilmektedir (60).

Küreselleşmenin geçmişten günümüze kadar geçen süreci değerlendirildiğinde ülkeler arası bütünleşme ve siyasi bir düzenin varlığının görülmesinin yanında güçlü bir otoritenin varlığı da her zaman hissedilmiştir. Çünkü teknolojik gelişmelerin hızla geliştiği dönemimizde birçok ülkeyi, özellikle gelişmekte olan ülkeleri, bilgi, donanım ve güç olarak etkisi altına alan otoriter ülkelerin varlığı bilinmektedir.

2.9.3. Kültürel ve Sosyal (Sosyo-Kültürel) Boyutu

Kültür; öğrenme sonunda oluşmakta, bir bakıma deyimle, kişilerin genlerinden değil, sosyal ortamından kaynaklanmaktadır (61). En genel anlamda kültür, insanın yarattıklarının tümüdür (62).

Daha geniş olarak tanımlamak gerekirse kültür; bilgiyi, sanatı, ahlâkı, örf ve âdetleri, insanın içinde yaşadığı toplumdan kazandığı bütün kabiliyet ve alışkanlıkları kapsayan, atalarından kendilerine miras bırakılan maddi-manevi değerler bütünüdür (63).

Küreselleşme kavramının özünde toplumlar arası iletişim ve etkileşimin olduğuunu belirttik ve bu etkileşimde kültür birlikteliğidir.

Küreselleşmeyi yerel bir kültürden evrensel kültüre kadar uzanan uzun bir yol gibi düşünürsek ulusal kimlik, ulusal dil, ulusal egemenlik gibi kavramlar toplumların en önemli kültürel değerlerini oluşturmaktadır. Özellikle kitle iletişim araçlarıyla dünya üzerindeki her ulusun kültüründen haberdar olunması beraberinde bu kültürlerle etkileşim içinde olmayı da getirir.

Ayrıca iletişim teknolojisinde meydana gelen ilerlemeler homojenleştirici etki yapmak yerine, insanların etnik, dini ve ulusal kimliklerinin bilincine varmaları ve bu kimliklerle özdeşleşmeleri sürecine hız kazandırmıştır (64).

Bir taraftan küresellemenin kendisinin bir kültür ürünü olması, bir başka açıdan da kültürün küresellemeden etkilenerek değişimi u raması, kültür ile küreselleme arasında karşılıklı bir ilişkinin var olduğunu ortaya koymaktadır (65).

Günümüzdeki konumuyla küresellemenin kültürel boyutu, bu süreci hızlandıran iletişim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak, Batı kültürünün “küresel kültür” adıyla gelişmekte olan ülke kültürlerini yoğun bir şekilde etkisi altına almasını; bazı ülkelerde, baskın (dominant) kültür konumuna geçip ulusal kültürleri aındırmayı, hatta milli kültürlerin giderek “yerel kültür” haline gelmesini sağlamıştır (66).

Bu sebeple küresellemenin etki gösterdiği kültür değişimi her ne kadar bütünlüğü meyi gerektirse de toplumların, özellikle gelişmekte olan ülkelerin kendi öz kültürlerini asimile ederek başka kültürleri empoze edip yerel kültürü ortadan kaldırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında aslında küresellemenin az gelişmiş toplumlarda olumsuz bir etkisinin olduğunu söylemek mümkündür.

2.10. Küresellemenin Etkileri

Yarıntının her alanında görülen küreselleme kavramının bazı unsurlar üzerindeki etkilerini aşağıdaki gibi ele almak mümkündür.

2.10.1. Küresellemenin Toplum Üzerindeki Etkileri

Her ulusun ayrı dil, din, gelenek, örf ve adetleri olduğunu bilinmektedir. Ancak, küreselleme olgusu her ulusun kendine has olan örf-adetlerini farklı kültürlerle birleştirerek yenilik ortaya koymaktadır. Farklı kültürlerin bir arada bütünlük sağlamaları için karşılıklı saygı, sevgi, barın ortamı gerekmektedir. Küreselleme olgusu, üphesiz ki, farklı coğrafyada yaşayan toplumların barın ortamda entegrasyonunu sağlar.

Günümüzde bunun en iyi örneğini eğitimde ve özellikle sporda görmekteyiz. Farklı ülkelerdeki üniversite öğrencilerinin çeşitli eğitim programlarıyla farklı ülkelerde eğitimlerini, süreli olarak devam ettirmeleri bu entegrasyonu çok iyi örneklemektedir. Aynı zamanda gerek ferdi gerekse takım sporlarında uluslararası

transferlerin ve sportif organizasyonların yapılması spor alanında da bu entegrasyonun gerçekleştiğini gösteren başka bir örnektir.

2.10.2. Küresellemenin Sosyal Yaşam Üzerindeki Etkileri

Teknolojik gelişmelerin hız kazandığı çağımızda, küresellemenin sosyal yaşama antıya çok büyük katkıların olduğunu söyleyebiliriz. Günümüzde özellikle “iletim ve ulaşım” teknolojilerinin gelişmesi bireylere farklı olanaklar sunmaktadır.

Teknoloji alanındaki gelişmelerin en önemlisi, bilgi teknolojisindeki gelişmelerdir (67). Bu önemli gelişme ile bireyler, bilgiye daha kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmektedirler.

Bilgi ve iletişim teknolojisinin birbirlerini tamamlayıcı ve birbirlerine bağımlı bir şekilde gelişmesi, bilginin üretilmesi, bilgi akışının daha etkili bir biçimde olması, devrim niteliğinde yenilikler ortaya çıkarmıştır. Bütün bu yenilikler, küresellemeye temel dinamik sağlamış ve sürecin hızlanmasına katalizör etkisi yapmıştır (67).

Söz konusu olan bu teknolojik gelişmeler sonucunda mesafeler insanlar için önemini yitirmiştir. İnsanlar artık istedikleri yerlere daha çabuk gidebilmekte, istedikleri bilgiye daha hızlı ulaşabilmektedir.

2.10.3. Küresellemenin Spor Olgusu Üzerine Etkileri

Küresellemenin yeni bir olgu olmadığını ifade ettiğimiz gibi sporun da insanın ilk beden hareketlerini yaptığı gündünden beri var olduğunu ifade edebiliriz. Bu sebeple küresellemenin spor olgusu üzerinde eskiden beri var olduğunu düşünmemiz yanlış olmayacaktır. Bu düşünceye farklı açılardan bakmamız mümkündür.

Küresel bir olgu olarak spor, toplumların sosyo-ekonomik koşullarına bağlı olarak yaygınlık kazanmaktadır. Küresellemenin yayılmasına hız kazandırdığı tüketim olgusunun içine spor da girmektedir (11). Serbest piyasa ekonomisi ve uluslararası rekabet koşullarının hâkim kılındığı, dünyanın tek bir pazar haline getirildiği küreselleme sürecinde insanların spor da kendi payına düşeni alacaktır (68).

Sadece birkaç yıl öncesinde henüz adını bile duymadığımız spor türleri ve bu spor türleri ile seyirci ya da katılımcı olarak ilgilenen kişilerin sayısı hızla artmaktadır (11).

Spor olgusu gittikçe büyümüş, gerek hizmet, gerek üretim, gerekse organizasyon açısından bir sektör haline almıştır (11). Bu da küresellemenin etkisi ile, özünde oyun, eğlence, işten uzaklaşma yataırken sporun zaman içerisinde meslek haline alması ile ayrı bir ekonomik sektör yaratılmasına neden olmuştur. Bu sebeple insanlarda, spor yoluyla nasıl kar sağlanır şeklinde bir algı oluşmuş ve gerek sporcu gerekse sporseverlerin kar elde etmek için çeşitli yollara başvurdukları görülmüştür.

Öte yandan spor seyircilerinin yurtdışındaki yapılan tribün davranışlarını medya vasıtasıyla görebilmeleri bunları uygulamaları küresellemenin başka bir etkisidir. Buna en iyi örneklerden biri tribünde yakılan mealeyi gösterebiliriz. Ülkemizde daha önce böyle bir davranışın sergilenmediği bilinmektedir. Ayrıca spor malzemelerine baktığımızda yabancı markaların tercih edilmesi de yine küresellemenin bir etkisi olarak görülmektedir.

Gerek sahada, gerek medyada gerekse de spor dallarının ana merkezlerinde (FIFA, FIBA vb.) küresel gücü olanların, kuralları etkileyebildiklerini bilmekteyiz. Örneğin: Adidas, Nike gibi bilinen markaların sporun ana merkezleri ile teması geçip onları etkisi altına alabilmektedirler. Bunu gören özellikle 3. Dünya ülkeleri kendi ülkelerinde de yapmaktadır. Böylece küresellemede spor büyük bir araç olmaktadır.

2.11. Küreselleme Üzerine Olumlu ve Olumsuz Yaklaşımlar

Küreselleme her şeyden önce işleyen bir süreçtir ve bu süreç çok boyutludur (69). Çok boyutlu bir süreci kapsaması nedeniyle ekonomi, siyaset, spor gibi farklı alanlarda ifadelendirdiğimiz küresellemenin olumlu ve olumsuz yönlerini de vurgulamak, konuyu daha iyi anlamamız açısından yararlı olacaktır.

2.11.1. Küresellemenin Olumlu Etkileri

Küresellemenin olumlu etkilerini ele alacak olursak öncelikle Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" sözüyle başlamamız gerekir. Çünkü

“Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” sözü hem yurt içinde huzur ve güveni hem de milletler arası barı ve güvenli i ifade etmektedir. Küreselle menin özünde de milletler arası entegrasyonun güven, barı ortamında yapılması mevcuttur. Di er taraftan küreselle menin olumlu etkilerini a a ıdaki gibi sıralayabiliriz:

- Küreselle me ile zaman ve mekân sınırları yüzyıllar boyunca adım adım geni leyerek günümüze kadar gelmi , dünyada olup biten her ey bütün insanlı a mal edilmeye ba lanmı tır (70).

- nsanlı ın ortak de erleri olu maya ba lamı , insan ve onun eserleri, yani kültür ve uygarlık yeni ba tan anlamlandırılmı tır (70).

- nsan hakları, özgürlük, adalet ve e itlik gibi kavramlar yaygınla tıkça, insanlar yeni bir ki ilik kazanmaya, kendine inanmaya ve güven duymaya ba lamı tır. Kendini tanıyan ve giderek kendine güvenen insan, kendi de erini ke fetmi , hiçbir kimseye ve kuruma kul köle olmaması gerekti ini anlamı tır(70).

- Her ülkenin sadece seçkin bir kesimini e itmenin çıkar yol olmadığı , kalkınma için halkın tabanına kadar ula an bir e itim sistemiyle kitlesel olarak yeti mi nitelikli nüfusa ihtiyaç oldu u gerçe i kavranılmı tır. (70).

Bu olumlu etkileriyle birlikte ülkelerin birbirleriyle etkile im içinde ortak bir yol izlemeleri bireysellikten çıkıp toplumsallı a yönelmelerini sa lamı tır. Toplumca kabul gören davranı lar, bireylerin hakları ve özgürlükleri kısıtlanmadan barı çıl bir ekilde de er yargılarıyla bütünle tirilmı tir. Böylece teknolojik geli meler hız kazanmı üretimden tüketime, spordan sa lı a her türlü geli imin önü açılmı tır.

Son olarak küreselle menin etkiledi i spor olgusunu ele alacak olursak, geli en teknolojiyle sporcuların daha iyi ekipmanlara sahip olmaları ve böylece ba arıya eskiye oranla daha kolay ula abilmeleri, küreselle menin spor olgusu üzerindeki olumlu etkisinin göstergesidir. Örne in; günümüzde ayrı spor dallarını ele aldı ımızda bir atletizm sporcusu için daha ergonomik ayakkabı ile kıyafet tasarlanması, bir yüzme sporcusunun suda daha iyi kaymalarını sa layan deniz biyolojisinden yararlanılarak ergonomik mayoların üretilmesi yeni rekorların kırılmasına olanak sa lamı tır. Öte

yandan küreselle en spor, daha geni kitlelere yayılmı , bilinmeyen spor dalları artık dünyanın her yerinde bilinir hale gelmi , ayrı bir spor pazarı olu turulmu tur diyebiliriz.

Geli en kitle ileti im araçları sporu da büyük ölçüde etkilemi , medyada sporun geni bir ekilde yer alı ı, sporun popülerle mesini, kabul düzeyinin artmasını ve tüm toplum kesimlerince tanınmasını sa lamı tır. Günümüzde artık dünyanın her yerine seyirci olarak katılan spor kitlesi görülmektedir (71). Ayrıca medya aracılı ıyla spor müsabakalarında fair-play davranı ları, seyircilerin güzel tezahüratları, molalarda animasyon gösterileri, sporcuların müsabaka sonrası malzemelerini seyircilere vermeleri küreselle menin olumlu yönleri olarak sayabiliriz. Ayrıca Türkiye’de de ya anması gereken bir olgu oldu unu dü ünebiliriz.

2.11.2. Küreselle menin Olumsuz Etkileri

Küreselle menin olumsuz etkilerini ise öyle gibi sıralayabiliriz:

- Küreselle en dünyada güçlü devletlerle bütünle mek zorunda kalan gecikmi ulusal devletler ekonomik, siyasal ve kültürel açıdan büyük devletlerin açık etkisine maruz kalmı tır. Bunun sonucunda bir tür ba ımlılık durumu olu mu , ulusal sınırlar yok sayılmı , milli egemenlik ve ba ımsızlık gibi kavramların içi bo altılmı , emperyalist amaçlar küreselle me adı altında me rula tırılmaya çalı ılmı tır (70).

- Küreselle me toplumları birbirinden farklı ve hatta zıt olan iki yöne do ru çekmeye ba lamı tır. Birinci yönde toplumlar daha da yakınlı ıp bütünle irken, öteki yönde ulusalcılık, etnik ulusalcılık ile parçalanma sürecine sokulmu tur. Birbirine zıt bu iki durum, üye ülkeler için bir yandan küreselle me sürecinin dı ında kalmamak, öte yandan ulusal bütünlü ü korumak gibi bir ikilem yaratmı tır (70).

- Dünyadaki ülkelerin üretim gücü ve tüketim olanakları aynı de ildir. Bu yönden sanayile mesini tamamlamı ülkeler daha üstün durumdadır. Küreselle me zenginle menin ve refahın da ılımı kadar, fakirlik ve sefaletin da ılımını da hızlandırmı tır (70).

- Dünyada e itim sürecine katılan insanların sayısı giderek artmaktadır. Her kademedeki e itim kurumları teknolojik imkânları kullanarak insanların bilgi ve beceri düzeylerini yükseltmektedir. Buna kar ılık e itimden yararlanmayanların sayısında bir azalma de il, artma oldu u ileri sürülmü tür (70).

Küreselle me olgusunu ele aldı mızda en çok üzerinde durdu umuz konu kültürel de erlerdir. Kültür bir toplumun aynasıdır. Konu ulan dilden, yeme-içmeye kadar bütün de erleri içinde barındırmaktadır. Bu sebeple küreselle meden olumsuz etkilenen de erlerin ba ında kültür gelmektedir. Zaman içerisinde ortak bölü üm, etkile im sonucunda milli kültürün yerine giderek popüler kültürün hâkim oldu u görülmektedir. Bu sebeple, yeme içme kültüründen giyinme kültürüne kadar ço u de erlerimiz yan ı sıra saygı ve sevgi de erlerimiz de azald ını görmekteyiz.

Aynı zamanda küreselle me ile toplumlarda Amerikalıla ma çabasının oldu u görülmektedir. Bütün dünyada ngilizcenin kullanılır hale gelmesi, para biriminin ço unlukla dolar ve avro olmasının yan ı sıra bütün i yeri adlarının Mc Donalds gibi uluslararası alanda markala mı büyük irketlerden olu ması gibi faktörlerin küreselle menin olumsuz etkisini açıklamakla birlikte sosyal sorunları da ortaya çıkardı ını söyleyebiliriz.

Küreselle menin olumsuz etkisi en çok az geli mi ya da geli mekte olan ulus devletler üzerinde hissedilmektedir (72). Küreselle mede dinler sava ı etkili olmaktadır. Özellikle az geli mi ya da geli mekte olan ulus devletler ile slam devletleri üzerinde her zaman olumsuz izler bırakmı tır. İlimli slam politikasıyla, slam ülkesinde ba layan politikanın, zamanla di er dinlerin de de i imleri sa lanarak ortak bir din olu turma çalı malarını görmekteyiz. Evangelistler, Katolikler ve Protestanlar tek din olu umuna öncülük etmeye çalı an gruplar olarak örnek gösterebiliriz.

Hemen hemen hepsi muhataplarını Hıristiyanla tırmayı amaçlayan bu gruplar metod ve hedef kitle bakımından farklı gibi gözükseler de, sonuç itibariyle içine girdikleri toplumların dini, milli ve kültürel bütünlüklerini tahribe ve ahlaki dejenerasyona u rattıkları açıkça görülmektedir. Adı ne olursa olsun, bütün

misyonerler, Türk dünyasının birlik ve bütünlü ü için en büyük tehlike olarak kar ımıza çıkmaktadır (73).

Küreselle me, kültürlerin hareket alanını geni letiyor ve ortak noktaların güçlenmesini sa lar hale getiriyor (74). Fakat bu hareket alanı geni lerken insanların, toplumların yeni bir kimlik arayı na girmeleri küreselle meye olumsuz bakılmasına neden olmaktadır.

Küreselle me sürecinde, kültürler de i ime zorlanırken, birbiriyle tezat olu turacak ekilde, önce yerel farklılıklar ortaya çıkarılıp eski kültürler parçalanarak yeni biçimlere sokulmakta (75), sonra bu biçimlerle tek kültür yaratılmaya çalı ılmaktadır.

Bu durumların mutlu birçok kültürlülük yerine gerginlikler ve zıtlıklar ortaya çıkardı ını ve adeta yerel kimlik ve aidiyetlerin küreselle mesi de denilen gerçeklerle kar ıla ılmaktadır (76).

Var olan davranı lar bir kültür birikimidir ve ba ka toplumlara saygı ve sevginin önünün açılması gerekir, yeni bir dili hâkim kılmak, yeni kültürler olu turmak toplumların en temel de er yargısı olan kültürü yıkmak gibi bir sonucu do urmamalıdır.

Dünyayı etkisi altına alan medya faktörü üphesiz ki küreselle menin olumsuz bir yönünü olu turmaktadır. Bilgi aktarımının küresel güç merkezlerinden tüm dünyaya verilmesi sonucunda, toplumlar tek merkezden yönetilmeye çalı ılmaktadır. Bunun sonucunda ise, verilen bilgi herkes tarafından inanılır hale gelmektedir. Örnek olarak, Arap baharı ve ülkemizde ya anan gezi olaylarını gösterebiliriz. Bunun yanı sıra, tam sonucu bilinmeden bazı hastalıkların (ku gribi, domuz gribi vb.) medya merkezlerinden duyurulması nedeniyle ticari anlamda o alandaki sektörlerin olumsuz etkilendi ini söyleyebiliriz.

Küreselle menin olumsuz etkileri üphesiz ki spor olgusu üzerinde de görülmektedir.

Sporun çok farklı alanları etkiledi ini belirtmi tik. Küreselle menin en göze çarpan olumsuz etkisi sporu, zamanla meslek haline getiren insanların çoklu udur.

çinde ya adı ımız dünyada spor sistemi, kuralları hep kazanmaya, hep zirveye kilitlenmi tir (77). Sporun sadece rekabet, yarı ma, kazanmanın ön plana çıkarıldı ı bir ortam yaratılmasıyla birlikte sporcuların kazanma u runa sporda etik de erler dı ndaki davranı ları (iddet, saldırganlık, doping vb.) sergileme e ilimleri ortaya çıkmı tır. Zaman içerisinde spor bir oyun olma özelli inden sıyrılmakta ve ekonomik bir döngü haline gelmenin yanında büyük bir rant haline dönü mektedir.

Para kazanmanın toplumun hemen her kesiminde vazgeçilmez bir de er oldu u açıktır. Spora yüklenen misyon de i ip, spor da de erler toplumunda de i en de erlerle aynı do rultuda geli ince spor ahlakının sorunları artmaya devam eder (77). öyle ki sporun özünde sa lık, e lence, estetik yatarken zaman içerisinde spora günümüzün temel ihtiyaçlarından biri olan para kazanma olgusu eklenince kaçınılmaz olarak olumsuz davranı lar görüldü ünü söyleyebiliriz.

Ayrıca “bu sektör içinde yer alan ki i ve kurulu ların zaman içinde de i ime u rayarak kulüplerin birer i letmeye, taraftar ve izleyicilerin ise birer tüketiciye dönü tü ü” görülmektedir (11). Spor sektörünün gelmi oldu u bu noktayı ise sporun önünde engel olarak gösterebiliriz. Uygun olmayan gerçek udur ki; spordaki küreselle me hareketi ile ilgili birçok fazilet bulunmasına ra men, küreselle me tüm bunlar için olumlu de ildir (78).

Küreselle menin spor üzerindeki ba ka bir olumsuz etkisini de ülkemizde zamanla etkisini yitiren ata sporumuz olan güre te görmekteyiz. Eski Türklerde büyük bir tutkuyla yapılan ve ya amın ayrılmaz bir parçası haline gelen güre kimi zaman dü ün kimi zaman ünlü ki ilerin cenaze törenleri, hatta dini ve milli günlerde dahi yapılan önemli bir etkinlikti.

Bugün ise; küreselle me süreci içerisinde sporun konumundaki de i imler, toplumun güre e yakla ımlarında da etkili olmu ve bu süreçte güre hem dünya da hem de ülkemizde son yıllarda önemli bir popülerite ve ilgi kaybına u ramı tır (79). Bunun sebebi olarak giderek artan spor endüstrisinin kitle sporlarını yaygınla tırma

çabaları ile amatör sporların ekonomik anlamda getirisi olmadı ının dü ünülmesi ve spor dalları üzerinde bir ötekile tirme politikası uygulanması oldu u dü ünülebilir.

Kitle sporunun ba ında da küreselle menin etkisinde kalan futbol gelmektedir. Artık ülkeler ba ka ülkelerdeki futbolcuları ya da antrenörleri takımlarına transfer ederek farklı bir pazar olu turmaktadırlar. Ayrıca olu turulan bu pazarda yabancı oyuncuların ülkemizde popüler olmaları ve zaman içerisinde bizim kültürümüzü yansıtmayan yabancı oyuncuların davranı larına (küpe, dövme, saç stili vb.) kabul görmeye ba ladı ını söyleyebiliriz. Aynı zamanda küresel politikaların getirdi i model alınan sporculara, zaman içerisinde kitlelerin bu sporculara özendikleri ve onları kendi ailelerinden biri olarak görmeleri, zamanla “O yapıyorsa ben de yaparım.” gibi bir algı herkesçe kabul görmeye ba layacaktır. Bu durumda küreselle menin bazı kültürel de erlerimizin kaybolmasına sebebiyet verdi ini söyleyebiliriz. Buna benzer örnekleri ço altmak mümkündür.

2.12. Küresel Vatanda lık Kavramı

nsanların toplum içinde rol ve statüleri farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar insanlara farklı sorumluluklar yüklemektedir. Ayrıca sahip olunan sorumlulukları ne ölçüde yerine getirdikleri de toplumdaki saygınlı ı ortaya koymaktadır. Dünyanın geli en hızlı teknolojiyle birlikte ülkelerin birbirlerinden haberdar olmaları, kaçınılmaz bir durumu ortaya çıkarmı tır. nsanların toplum içindeki vatanda lı ının farkında olması küreselle en dünyayla birlikte küresel vatanda lı ın da farkına varması açısından önemli görülmektedir.

2.12.1. Küresel Vatanda lık Tanımı, Kapsamı ve Önemi

Bir ülkede do mu bireyler o ülkenin vatanda ı olarak adlandırılmaktadır. Günümüzde ülkeler arası bir etkile im oldu undan milli kültürün yerini popüler kültüre bıraktı ını ve bu bakımdan küresel vatanda lık kavramının olu tu unu söyleyebiliriz.

Küresel geli meler, vatanda lı ın boyutlarını daha fazla zenginle tirmi tir. Sadece ülkesine kar ı sorumluluklarının bilincinde olmak yeterli de ildir. Bütün insanlı a kar ı kendisini sorumlu hisseden, evrensel bilince sahip vatanda ların

yeti tirilmesi gerekmektedir. Bu özelliklere sahip olan vatandaşta, literatürde “küresel vatandaş” denilmektedir. Küresel vatandaş, olaylara dünya ve insanlık gözüyle bakan ve gelecek nesillere sürdürülebilir bir yaşam bırakmaya çalışın evrensel bir kişiliktir (84).

Başka bir ifadeyle küresel vatandaşlık, yeryüzünde yaşayan insanların ırk, renk, dil ve inanç ayrımı olmaksızın dünyanın vatandaşları olduğu fikri veya bundan doğan kimliktir (85).

Küresel vatandaşlık müfredatını hazırlayan OXFAM (2006) küresel vatandaşlığı şu maddelerle tanımlamıştır:

- Geni bir dünyanın ve bu dünyanın vatandaşlığı olarak kendi rolünün farkındadır,
- Çeşitliliğe değer verir ve saygı duyar.
- Dünyanın işleyişini anlar.
- Sosyal adaletsizliğe karşı öfkelidir.
- Yerelden küresele çeşitli düzeyde topluluklara katılır.
- Dünyayı daha adil ve sürdürülebilir bir yer yapmak için her türlü eyleme hazırdır.
- Yaptığı eylemler için sorumluluk alır (86).

Yukarıdaki maddelere ek olarak küresel vatandaşlığı tanımlayabilecek maddeleri aşağıdaki gibi yazabiliriz:

- Her türlü küresel sorun karşısında kendisini sorumlu hisseden kişidir.
- Dünya genelinde yaşanan olayları takip eden sosyal sorumluluğunu kendi ülkesi dışındaki ülkelere de genel ahlak kuralları çerçevesinde bakabilen ve yorumlayabilen kişidir.
- Milli değerlere saygı duyan kişidir.
- Yenilik ve değişime açık olan kişidir.

Farklı coğrafyalarda yaşayan insanların, toplumların küreselleşen günümüz dünyasında başarılı olabilmeleri için kendi coğrafyasının dışına çıkarak farklı insanların, toplumların da özelliklerini bilmesi gerekir. Küreselleşen dünyayla birlikte,

“dünyanın bir yerinde ya anan geli melerden, artık medya aracılı ıyla bütün dünya haberdar olmakta ve tepkiler küresel ba lamda dile getirilmektedir” (84).

Günümüzün küreselle en ve etkile imli dünyasında, birlikte barı içinde ya amak ahlaki, sosyal ve politik bir zorunluluk hâline gelmi tir. Bu yenedünya düzeninde, bireyleri dünyadaki olayların yalnızca pasif bir gözlemcisi olarak de il; giderek daha da farklıla an ve karma ık hâle gelen toplumda birlikte ya ayabilen ve hızlı de i en bilgiyi yakalayabilen, aktif birer dünya vatanda ı olarak yeti tirmek önem kazanmaktadır (87).

Bilgiyi alma, yorumlama ve uygulamada etkili olan e itim kurumları sorumluluk sahibi vatanda yeti tirmede önemli bir etkidir.

E itimli insanlar aynı zamanda gitgide daha fazla kabile ekline dönü en bir dünyada ya amaktadırlar. Bu nedenle e itimli insanlar görü leriyle, ufuklarıyla, bilgileriyle dünya vatanda ı olmak zorundadırlar (88). Kabul edilsin ya da edilmesin küresel norm ve de erlerin aktarılması e itim sisteminin sorumlulu una girmektedir (89).

Bu sebeple, küresel e itimin gereksinimleri e itimin temel parçası olarak algılanmalı ve programlara girmelidir (90). Böyle bir e itim sisteminin olmasının öncelikle toplum içerisinde sorumluluk sahibi bireyler yeti tirilmesinin yanında, dünyanın öteki tarafında olanlardan da kendini sorumlu hissedebilecek küresel ahlaka sahip, geni bakı açılı bireyler yeti tirilmesi açısından çok önemli bir yere sahip oldu unu söylemek mümkündür.

Bireysel ve ulusal ahlak anlayı mını a ıp dünyadaki tüm insanları kapsayan, ahlaki bir duyarlılı ı, sorumlulu u ifade eden küresel ahlak (globlethics), aynı zamanda bireyin aile gibi en yakın çevresinde ulusal aidiyete kadar olan yerel sınırları a ması ve eylemlerinde kendisini tüm insanlı a kar ı görevli ve sorumlu hissetmesi olarak anla ılır (91).

Ayrıca ulusal aidiyet duygusu her vatanda ın ta ıması gereken bir olgu olarak dü ünüldü ünde, kendini bireysellikten uzakla tırıp biz kavramına dönü türdü ünde

bilinçli bir vatandaş olarak zamanla başka bir ulusun kültürüne, değerlerine saygı ile bakıtını görebiliriz.

2.12.2. Spor Alanında Küresel Vatandaşlığın Önemi

Günümüzde spor oyun ve eğlenceden çıkıp meslek haline gelmesiyle birlikte ticari ilikiler içine girmiştir. Sporcular, spora başlarken hiçbir maddi çıkarı sağlamadan itibaren uzaklaşarak, eğlence, spor için başlamaktadırlar. Zaman içerisinde teknik becerilerinin üst düzeye çıkarılmasıyla birlikte sporcu, sporu artık kendi mesleği olarak görmeye başlamaktadır. Özellikle başarıları sporculara verilen ödüllerle birlikte sporcuların, sporu maddi kaynağa çevirme hırslarının ortaya çıktığını görmekteyiz. Bu sebeple hep zirveye odaklanan sporcuların zaman içerisinde kazanmaları adına spordaki ahlaki değerlerin dışına (iddet, doping, saldırganlık, hırs) çıktıkları bilinmektedir.

Bu etik dışı davranışların başında gelen iddet ve saldırganlığı sporcularda olduğu kadar spor seyircilerinde ve spor yöneticilerinde de görmekteyiz.

Sporda ahlaki değerlerin dışına çıkmanın sporun geleceği açısından tehdit unsuru olacaktır bunu söyleyebiliriz. Bu sebeple spor olgusu içerisinde bulunan gerek sporcuların gerek seyircilerin gerekse yöneticilerin, sporda ahlaki değerlere sahip çıkmaları beklenen bir durumdur. Spor olgusu içerisinde olan aktif-pasif her bireyin milli duygular taşıırken, başka milli değerlere de saygı duyması beklenmektedir. Aynı zamanda spor müsabakalarının tüm dünyada aynı kurallar çerçevesinde oynandığının bilinmesi, teknik ve fiziki üstünlük gösterenin kazanmasının normal karşılanması gerekmektedir.

Bu sebeple yukarıda belirttiğimiz küresel vatandaşlık özelliklerinin spor olgusu içerisinde bulunan bireylerde de bulunması, sporda etik dışı davranışların önlenmesi açısından gerekli olduğunu söylemek mümkündür.

Günümüzde spor adının sürekli saldırganlık, iddet, hırs gibi ahlaki değerleri yansıtmayan birçok olumsuzluklarla anıldığını görmekteyiz. Bu da bize ülkemizde spor kültürünün yok denecek kadar az olduğunu göstermekle birlikte bu tür davranışların devam etmesi durumunda, sporun gelişmesine engel olacaktır.

göstermektedir. Fakat küresel vatandaşlık bilincinde olan sorumluluk sahibi her bireyin etik davranışları da bulunmayacağı gibi küreselleşen dünyayla birlikte baskıların önem gösterdiği de erleri önemseyeceği de ünlülmektedir. Küresel olgu olarak kabul ettiğimiz sporda, ırk, dil, din gibi değerlerin istismar edilmeden haksız kazancın yok edilmesi, kazanma uğruna sporcu sağlığının tehlikeye atılmaması ve benzeri etik değerlerin önüne çıktığını görmekteyiz.

Günümüzde her geçen gün önem kazanan fair-play kavramı her ne kadar uygulamada sıkıntı yaşasa da spor olgusunun içerisinde gerekliliğini korumaktadır. Öncelikle vatandaşlığının önemini bilen her insanın ahlaki kuralları bilmesi ve uygulaması beklenmektedir. Ayrıca insanların kendi vatandaşlığının önemini bilmesi ve küreselleşen dünyayla birlikte küresel bir vatandaş olması yine beklenen bir durumdur.

Spor olgusunun içinde barındırdığı ortamının olmasına karşın, sporun içerisinde aktif ya da pasif bulunan insanların yukarıda belirtilen fair-play olgusuna zıt tutumlar sergilemeleri öncelikle vatandaşlığının önemini farkına varmadıklarını düşündürmektedir. Çünkü sporun içerisinde bulunan her insanın sorumlulukları olduğu söylenebilir. Bu sorumluluklar kısaca şu şekildedir:

Taraftarlık yapılan takımlara o takım ya kazanmalıdır ya da kazanmalıdır başka alternatif yokmu gibi davranılmamalıdır. Aynı durumu küresel boyutta düşünürsek millî müsabakalarda millî duygularımızla sonsuz destek vermenin yanında aynı tutum ve davranışları burada da göstermek gerekmektedir. Çünkü her başarılı takımın alkışlamak küresel vatandaşlığının gereğidir. Diğer taraftan rakip takımın yaşadığı olumsuzluklar (haksızlık, yenilgi, sakatlık vb.) karşısında susulması, küresel vatandaşlığının olmadığının göstergesidir.

Bu sebeple sporun içerisinde yaşanan fair-play davranışlarına özen gösterilmesi ve yaşanan olayların bir bütün olarak, küresel düşünülmesi sporun önündeki engeli az da olsa kaldıracaktır. Aynı zamanda fair-play davranışlarının spordan uzaklaştırılıp yukarıda bahsedilen olumsuzlukların yaşanmaması için sporcu, seyirci ve yöneticilerin sporda küresel vatandaş olmalarını sağlamak, sporun içerisinde yer alan herkesin sorumluluğu altındadır.

2.13. Saldırganlık

Saldırganlık (aggression); “Bir yöne doğru hareket etmek” anlamına gelen latince kökenli bir sözcüktür (92).

Literatürde saldırganlığın birçok tanımını görmek mümkündür, bu tanımlardan bazıları şunlardır:

Saldırganlık; “Hâkim olmak, yenmek, yönetmek amacıyla güçlü, iddetli, etkili bir hareket, fiil, isim: bir kişiyi bozma engelleme, boşa çıkarmaya karşı dümanca, yaralayıcı, hırpalayıcı veya tahrip edici (yıkıcı, yok edici) amaç taşıyan bir davranış” olarak tanımlanır (93).

Saldırganlık; başka kişilere ya da nesnelere yönelmiş olan zararlı, yok edici bir davranış biçimidir (94).

Saldırganlık; fiziksel, sözel veya psikolojik olarak kendisine, canlı ya da cansız varlıklara zarar vermek amacıyla kasıt olmadan ya da niyetli bir şekilde yapılan herhangi bir davranış olarak tanımlanmaktadır (1).

Saldırganlık; başkalarının kişisel haklarına aldırış etmeden, onları göz ardı etmeyi içerdiği gibi, başkalarının hak kullanımını engellemek, ya da hak kullanımını için uygun koşulların ortaya çıkmasına mani olmak, duygusal ve fiziksel olarak zor kullanmak gibi fiilleri içerir (95).

Spor saldırganlık; sporunun kuralları dışına çıkarak, hem söz, hem beden hem de diğer hareketlerle karşıdakine zarar verme amacı ile yaptığı davranışlardır. (96).

Saldırganlık tanımlarına bakıldığında, saldırgan kişilerin gerek sözlü gerekse fiili olarak karşı tarafa zarar verme eğilimi içerisinde oldukları görülmektedir. Saldırgan davranışlar sergileyen kişiler, göstermiş oldukları tutum ve davranışlar ile karşı tarafa maddi ve manevi zararlar vererek toplumca kabul görmeyen birçok olumsuz davranışları ortaya koymaktadır ve bunun sonucunda saldırganlık gösteren kişilerin de maddi ve manevi zarar görmektedir.

2.13.1. Saldırganlık Nedenleri

Saldırganlı ın toplumsal ya amla ba da madı ı görü ü, a ırı uç olarak kabul edilen dı a vurum biçimidir (97). Bu sebeple insanlar, saldırgan davranı ları pek çok nedenlerle sergilemektedir. Ancak genel olarak bu nedenleri psikolojik ve biyolojik olarak iki farklı ekilde ele almak mümkündür.

Bunlardan biyolojik nedenlere öyle bir örnek verilebilir:

A ırı hisseden bir bünye, çevresine kar ı asabi davranı lar ve saldırgan tavırlar gösterebilir. Bunun nedeni a rının unutulmaya çalı ılması ve dikkatin ba ka taraflara çekilmeye çalı ılması olabilir. Netice olarak özellikle hissedilme derecesi yüksek olan a rılar saldırganlı a neden olur. Fiziksel acı hissetmek de benzer ekilde saldırganlık davranı ı gösterilmesine neden olabilir (92). Bunun yanı sıra, stresli çalı ma ortamlarının giderek artması ile zamanla ki ilerde saldırgan davranı lar görülebilmektedir. Ayrıca, alkol, uyu turucu madde ve ba ımlılık yapan birçok ilaç kullanan ki ilerde bu maddelerin etkisinde kalarak saldırgan davranı larında bulunması, saldırganlı ın biyolojik nedenlerini olu turmaktadır.

Saldırgan davranı ın psikolojik nedenlerine ise öyle örnek verilebilir:

Herhangi ki inin fiziksel özellikleriyle alay edilmesi ya da iddet içeriklerinin yo un oldu u filmlerin izlenmesi, oyunların oynanması ve foto raflar saldırgan davranı ları özendirilmektedir (92). Ayrıca, günümüzde kitle ileti im araçlarının yaygın olarak kullanılması ve bu ileti im araçlarında iddet olaylarına yer verilmesi, insanlarda psikolojik uyarılmaya sebebiyet vermekte ve saldırgan davranı lara neden olmaktadır.

2.13.2. Saldırganlık Türleri

Saldırganlık ile ilgili yapılan ara tırmalar incelendi inde saldırganlı ın çok de i ik türde sınıflandırıldı ı görülmektedir. Ara tırmacılar genel olarak saldırganlı ı aktif ve pasif olmak üzere iki grupta incelemi lerdir (92). Aktif saldırganlıkta, bireyler saldırganlıklarını kar ı tarafa zarar verme eylemi olarak gerçekleştirirken pasif

saldırganlıkta ise, bireyler saldırganlıklarını eylemsiz bir şekilde sözlü olarak gerçekle tirirler.

Cox (1985) saldırganlı ı, araçsal saldırganlık ve dü manlık içeren saldırganlık olarak iki grupta ele almı tır (98).

2.13.2.1. Araçsal Saldırganlık

Bilindi i gibi saldırganlık, eylemli ya da eylemsiz kar ı tarafa zarar verme davranı larıdır. Araçsal saldırganlı ın, genel anlamdaki saldırganlı ın tanımına ek olarak daha önceden planlanmı bir şekilde, ki inin kendi menfaati için kar ı tarafı zor durumda bırakacak şekilde uygulamı oldu u bir saldırganlık türü oldu unu söyleyebiliriz.

Sportif faaliyetlerde de görülen bu saldırganlık türünü u şekilde tanımlayabiliriz; özellikle kar ılıklı temas halinde yapılan spor dallarında, anlayı lı olmayı gerektiren takımın veya ferdin faydasına olan ve spordaki özel durumdan do an gereklilikler araçsal saldırganlı ı ifade etmektedir (99).

Örnek vermek gerekirse, bir basketbol maçında, smaca çıkan oyuncunun savunma oyuncusu tarafından dengesinin bozularak sayı almasının engellenmesi araçsal saldırganlık davranı ıdır.

2.13.2.2. Dü manlık çeren Saldırganlık

Kuralların ihlal edildi i ve rakibe zarar verme niyetiyle yapılan dü manlık içeren saldırganlı ı ifade etmektedir (99). Bu saldırganlık türünde, saldırganın hedefini sevmemesi ya da ondan nefret etmesi sebebiyle ve temel amacı hedefe zarar verme olan saldırganlık türüdür (92).

Bir sporcunun, herhangi bir rakip sporcuyu sevmemesi durumunda kar ıla mada takımın galip gelmesi veya gelmemesini önemsemeyerek sadece ki isel bir nefret duygusuyla oyuncuya zarar vermesi dü manlık içeren saldırganlı a örnek gösterilebilir.

2.13.3. Saldırganlık Boyutları

Saldırganlı ın bazı boyutları a a ıdaki gibi ele alınmı tır.

2.13.3.1. Yıkıcı Saldırganlık

Maslow', dı arıdan görünmese bile, insanların içlerinde yıkıcılık ve öfke gibi saldırgan duygularının savundu unu belirtmektedir. Yıkıcı saldırganlı ın, istenmeyen davranı ların ortaya konulması oldu unu savunmaktadır (100). nsanların bir hedefe ula maya çalı ırken duymu oldukları üzüntü, kaygı gibi duygu durumlarının hedefe ula amama durumunda kendisini engellenmi hissederek bu duygu durumlarını kar ı tarafa zarar vererek toplum tarafından kabul görmeyen yıkıcı bir saldırganlık sergilemesidir.

2.13.3.2. Edilgen Saldırganlık

Bu tip saldırganlıkta, bireyler kar ısındaki ki iye açık bir edimde bulunmadan saldırganlık duygularını tatmin etmektedir. Edilgen saldırganlık durumunda bireyler farklı kaygılardan dolayı pasif bir davranı gösterip mücadeleden kaçma e ilimindedir (100). Bu sebeple edilgen saldırganlık, di er insanlara ho görünmek için istedi i davranı ın gösterilmemesi olarak tanımlanabilir (101). Di er bir taraftan; edilgen saldırganlık, ileri derecede sözel olarak i neleme ve alay etme biçiminde ortaya çıkabilmektedir (102). Bu saldırganlık durumunu sosyal ya amın her alanında gördü ümüz gibi sporda da görmekteyiz. Örne in, bir futbol oyuncusunun ceza alması durumunda hakeme kar ı herhangi bir fiili eylemde bulunmadan sözel olarak saldırganlık göstermesi ya da duygularını dı a yansıtmamasıdır.

2.13.3.3. Atılganlık

Atılganlık, saldırgan olma anlamına gelmez. nsanın kendini kolayca ifade edebiliyor olması da bir tür atılganlık olabilir. Atılganlık, ba kalarının haklarını ihlal etmeden, ki inin kendi haklarını kabul edilebilir biçimde savunmasıdır. Atılganlık, dolaysız yollardan faydalanılarak kurulan dürüstçe, etkileyici ve açık bir ileti im çe ididir. Ancak çe itli gereksinimlerinizi ve haklarınızı bu yolla savunurken, bu hakların sizin hakkınız oldu una inanmanız gerekmektedir (100). Bu sebeple

atılmalı mı, karı tarafa hiçbir zarar vermeden etkileyici bir iletişim halinde, yapıcı bir durumu ifade ettiğini söyleyebiliriz.

2.14. Sporda Saldırganlık

Spor ahlakını olumsuz etkileyen saldırganlık olgusu günümüzde çok rastlanan bir davranış olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günlük hayatımızın doğal unsurlarından biri haline gelen saldırganlık, maalesef yaşamımızın tüm boyutlarında olduğu gibi sportif faaliyetlerde de görülmekte, saldırganlık bir duygusal bozulma vasıtası olarak algılanmakta ve sporda saldırganlık tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de giderek artmaktadır (103). Sporcudan antrenöre, seyirciden yöneticiye gerek sözlü gerekse sözsüz, giderek artan saldırganlık eylemlerini görmekteyiz. Ayrıca yapılan literatür taramasında saldırganlık ve şiddetin birbirleriyle paralellik gösterdiği görülmüştür.

Saldırganlığın tarihi sürecine bakıldığında, spor sahalarındaki saldırganlık, 13. yüzyıla değin uzanan eski bir sorundur. Bu sorunun çözümüne 14. yüzyılda futbolun kontrol edilmesi çabaları ile başlanmıştır. Devam eden süreçte özellikle 18. yüzyılda futbolun düzensiz ve kötü tanımlı oyun hâlinde; modern, kurallı hâle dönüşmeye başlaması endüstriyel ve kentle menin etkisiyle olmuştur. Daha sonra, futbol kurallara göre oynanmaya başlanmıştır ve bu sayede oyunun centilmenlik yönü ve kuralları da bu dönemde vurgulanmıştır (19).

Ancak 1880’li yıllarda görülen kalabalık şiddeti, organize olmaktan çok kendiliğinden gelişirken; bunun organize olması saldırganlık ekline dönüşmesi 1912 yılında başlamıştır. İlk ciddi sorunlar, Olimpiyat Oyunları’ndaki İsveç-Danimarka karşılaşmasında yaşandı ve 1950’lerin başında Yugoslavya’da kitlesel en futbol terörü başlamıştır (19).

1960’lı yıllarda ise sporda (futbol) şiddet, düzenli gösteriler, ritmik sloganlar, hareketler, eylemler yoluyla daha örgütlü hâle gelmiştir. 1964’te gruplar kendilerini takım taraftarı olarak tanımlamaya ve ilk defa diğer gruplarla karşı karşıya gelmişlerdir. Avrupa, 1966 Dünya Kupası’nda ilk kez İngiliz hooliganlığı ile tanıştı,

bunu bir İngiliz hastalığı olarak görmü ve 1970'lerde bu gruplar kendilerini daha da geli tirmi lerdir (19).

Yukarıdaki bilimsel çalış malar do rultusunda, tarihi sürece bakıldı nda sporda iddet giderek artan ve yayılan, neredeyse sosyal bir sorun haline gelmi tir. Hemen herkesçe bilindi i gibi günümüzde artan saldırganlık ve iddet olayları özellikle futbolda görülmekte ve taraftarlı ın dı nda holiganlı a varan bir tutum sergilenmektedir.

Herhangi bir müsabakada (maç, yarı vb.) edilen hakaretler, tehditler saldırgan davranı ların göstergesi olarak kar ımıza çıkmaktadır. Kazanma hırsı olan taraftarla, takımlarına ba lılıklarını, taraftarlı ın dı na çıkararak göstermektedirler. Çok geni kitlelere hitap eden spor olgusunun kazanma ve kaybetme kriterleri, kitleler üzerinde çok büyük etki yaratmaktadır. Bu sebeple taraftarı olunan takımın kaybetmesi durumunda hayal kırıklı ı gibi birçok psikolojik nedenler saldırganlı a sebep olabilmektedir.

Sporun içerisinde rekabet unsurunun ön planda olması, sporcuda duygusal uyarıları ortaya çıkarmakta ve saldırganlık olaylarını kaçınılmaz kılmaktadır. Çünkü kazanmaya odaklanmı sporcuların yenilgiyi kabul edememesi sözlü ya da sözsüz birçok saldırgan davranı larda bulunmasına zemin hazırlamaktadır. Ço u zaman bu duygusal uyarılar, nefrete dönü mekte ve kar ı tarafa maddi-manevi zarar vermektedir.

Saldırgan davranı lar genellikle futbolda görülmektedir. Fakat ferdi olarak yapılan mücadele sporlarında da (karate, boks, taekwondo vb.) saldırgan davranı lar görülebilmektedir. Örne in, mücadele sporlarında, yakın temas söz konusu oldu undan kimi zaman sporcular kuralların dı na çıkararak rakibin puan almasını engelleyecek hareketlerde bulunabilmektedir. Ayrıca, bir takım jest ve mimiklerle rakiple alay etmek, rakibi tehdit etmek gibi sözsüz saldırganlıkları da örnek verebiliriz. Bunun yanı sıra, takım sporlarında özellikle futbolda sporcuların sahadaki her türlü olumsuz hareketi seyirciye yansıtmakta, böylece taraftarlarda saldırgan davranı lar görülmektedir. Dolayısıyla saldırganlı ın sporun her dalında gözlenebilen bir durum oldu unu söyleyebiliriz.

Di er bir taraftan bakacak olursak, sporun içerisinde yer alan yöneticilerin kazanma hırsları oldu u için her türlü davranı ları ister istemez seyirciy e yansımaktadır. Kulüp yöneticilerinin tahrik edici açıklamalarının gerek oyuncularını gerekse seyircileri kısıtlı nı bilmekteyiz. Böylece, kulüp yöneticileri tarafından çıkarılan gerginlik sporda saldırgan davranı ların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Bu sebeple saldırganlık, iddet ve spor (futbol) ne yazık ki birlikte kullanılan terimler olarak kar ımıza çıkmaktadır.

2.15. Fair-Play Kavramı

Aslında İngilizce bir deyim olan fair-play'in; sporda centilmenlik anlamına geldi i, dünyada hemen herkes tarafından bilinmektedir.

İngilizcede fair, güzel, zarif, ho , saf, lekesiz, şerefli, dürüst, do ru, adil anlamlarına gelmektedir. Bu kavram spora indirildi inde; hakça, dürüstçe bir oyun, kurallara ba lılık, rakibe saygı, haksız avantajdan kaçınma ve rakibin haksız dezavantajlarından yararlanmaya kalkı mama; takımınızın attı ı gol kadar, takımınıza atılan gölün de güzelli ini takdir etmeyi ilke olarak benimsemek anlamını ifade etmektedir (104).

Fair-play gerek amatör, gerekse profesyonel tüm sporlarda titizlikle savunulması gereken bir ilkedir. Fair-play ilkeleri okul sporlarından kulüp sporlarına kadar bir e itim ilkesi olarak, sporcu, e itimci, aile, hakem, seyirci ve basın tarafından sürekli gündemde tutulmalıdır. Fair-play geli tikçe spor ahlakı da geli ecektir (77). Ayrıca spor ahlakının olumlu yönde ilerlemesinin, sporun geli mesi ve yaygınla ması için önemli oldu unu dü ünebiliriz. Bu sebeple fair-play kavramının her alanda uygulanması gerekti i gibi ÷lkede etki alanı çok geni olan sporun içinde de uygulanması gerekmektedir.

Sporda fair-play kavramının tarihsel kökenleri, Antik Ça Olimpiyat Oyunları, Orta Ça ovalye Turnuvaları ve 19.yüzyıl İngiltere'sinin sosyo-kültürel yapısı; özellikle yatılı kolejlerde (Puplik School), amatör kurallar ve sosyal sınıflar içerisinde bu kavramın kendine bir anlam buldu u gör÷lmektedir. Günümüzdeki anlamıyla fair-

play kavramının, genellikle 19. Yüzyılda İngiltere’de ortaya çıktı ı ileri sürülmektedir. (104).

Uluslararası ortak bir dil olarak spor söz konusu olunca sportmenlik, centilmenlik kavramları olarak fair-play’ in kullanımı Türkçe ’de de benimsenmiştir (77). Ülkemizde fair-play olgusu geçmişten beri var olan bir olgudur. Böyle ki, özellikle ata sporumuz olan güreşte rakiplerin birbirlerini yalaması, birbirlerinin paçalarını kontrol etmeleri ve selam vermeleri bir fair-play davranışıdır. Bunun yanı sıra bukeymedi in bile i öp gibi bir atasözümüzün olması kültürümüzde fair-play kavramının Batı anlayışından önce geldi ini göstermektedir.

Fair-play kavramını gerek ferdi gerekse takım sporlarında görmek mümkündür. Fair-play kavramının daha iyi kavranabilmesi için bu kavramı farklı boyutlarda ele alıp tanımına ve kapsamına bakmak gerekmektedir.

2.15.1. Fair-Play Tanımı ve Kapsamı

Bir ahlak felsefesi olarak karımıza çıkan fair-play olgusu ya amin her alanında karımıza çıkmaktadır. Her toplum, insanları erdemli yapmak istiyorsa, onları yaratıcı olmaya çalışmalı, dolayısıyla yaratıcılığı geli tirecek ortamı hazırlamalıdır (105).

Bu sebeple yukarıda da belirtti imiz gibi eğitim önemli bir araç olarak görülmektedir. Bireyin topluma kazandırılması açısından en küçük toplumsal kurum olarak görülen aile, bu eğitimin temelini oluşturmaktadır. Fair-play olgusunda irdeleyeceğimiz spor olgusunu oluşturan seyirci, sporcu, antrenör, yönetici ve hakemlerin belirli bir disiplin içerisinde erdemli olmayı gerektirecek davranışları sergilemeleri beklenmektedir.

Bunu da ancak küçük yaşlardan itibaren çocuklarımıza spor ve olimpizm ilkelerini aşılamakla sağlayabiliriz (106).

Fair-play kavramının literatürdeki tanımlarını aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

“Fair-play, (dürüst oyun) kurallara göre oynamak, hakça mücadele etmek olarak adlandırılır. Fair-play, kendine, rakibine, takım arkadaşlarına, müsabakanın hakemlerine seyirci ve kamuoyuna saygıya dayanan bir hayat görüşüdür. Bu görüş, her ne pahasına olursa olsun kazanmayı, başarıyı reddetmektir” diye tanımlanabilir (77).

Fair-play kavramını sporcu açısından değerlendirilecek olursak; sporcunun, rakibi ile etkinliklerde bulunması için samimi bir arzu duyması, rakibinin kötü durumundan istifade etmeyi reddetmesi, yazılı kurallar dâhilinde rakibine belirli avantajlar sağlamaması, bu kurallardan tek taraflı olarak yararlanmaya kalkışmamasıdır (104).

Yukarıda da bahsedildiği gibi fair-play, belli kuralları olan her türlü spor organizasyonlarında, sporun içerisinde bulunan herkesin sorumluluklarının farkında olması ve barın ortamında oyunu (müsabaka, yarış, maç) dürüst bir şekilde tamamlamak olarak tanımlanabilir.

2.15.2. Spor Ahlakını Olumsuz Etkileyen Bazı Etmenler

Bilindiği gibi sporun özünde barın ve kardeşlik olguları yatmaktadır. Hatta en büyük spor organizasyonu olan olimpiyatların başlangıcına baktığımızda dahi, yapılmaya başlanmasının içerisinde bu iki olgunun var olduğunu bilinmektedir. Olimpiyatların kurucusu olan Baron Pierre De Coubertin'e göre olimpiyatların yapılmaya başlanması, insan bedeninin uyumunu göstermesi ve maddi bir kazanç içermemesidir.

Bu amaç doğrultusunda, sürekli savaş durumunda bulunan Yunan şehir devletleri, Olimpiyatlara üç ay kala silah bırakıp, özgür yurttaşları arasından en seçkin sporcuları seçerek Olimpiyat'a gönderirdi. Olimpiyat Barın, olimpiyatlar sona erdikten sonra da, sporcuların şehir devletlerine güven içinde dönmelerine imkân verecek kadar uzatılırdı (107).

Günümüzde ise, sadece kazanmaya odaklanmış sporcu, seyirci, antrenör ve yönetici kitlelerini görmek bize sporda etik dışı hareketlerin yapılmasının kaçınılmaz olduğunu göstermektedir. Bu etik dışı olayları farklı açılardan ele almak mümkündür.

Öncelikle, sporda fair-play 'in dışında gösterilen olumsuz davranışları kısaca tanımlayacak olursak;

Kean'e göre Sporda iddet: "Birine ya da birilerine karşı, sonuç olarak onu engelleyecek ve rahatsız edecek veya kaba ve sert şekilde müdahale edecek veya saygısızlık ederek, onur kırıcı, küfrederek ve lekeleyecek şekilde fiziksel güç kullanılmasıdır." (108). Kean'e göre; Karşıt görüşte olanlara, inandırma veya uzlaştırma yerine, kaba kuvvet kullanarak karşıt tarafta sonucunun değiştirilmesi eylemidir (77).

Coakley seyircilerin iddet eylemini göstermelerinin nedenlerini aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- Seyirci sayısının büyüklüğü ve seyircilerin tribünlerdeki ayakta durma veya Oturma koşulları,
- Kalabalığın yaş, cinsiyet, sosyal sınıf ve etnik/ırksal kompozisyonu,
- Maçın seyirci için anlam ve önemi,
- Takımlar ve seyirciler arasındaki mücadelenin tarihçesi,
- Maçlarda kullanılan güvenlik stratejileri,
- Seyirciler arasında alkol kullanım oranı/miktarı,
- Maçın yeri (deplasman veya kendi sahası),
- Maçı izlemeye gelen seyircilerin motivasyonu,
- Seyircilerin kimlik kaynağı açısından takımın önemi (sınıf, etnik veya ulusal kimlik, bölgesel veya yerel kimlik, kulüp ya da çete kimlikleri vb.) (5).

Sporun içerisindeki rekabet unsuru yukarıda bahsettiğimiz gibi iddete neden olan yaş, cinsiyet, ekonomik durumlar gibi birçok faktörle bağlantılı olduğu düşünüldüğünde saha içinde ve saha dışında birçok üzücü olayla karşılaşmanın mümkün olabileceğini göstermektedir.

iddetin boyutu ülkelerin birbiri ile savaşmasına neden olacak seviyeye ulaşması, binlerce insanın futbol maçları nedeniyle meydana gelen olaylarda hayatını kaybetmesine ve/veya zarar görmesine neden olmuştur (109). Bazı etik dışı iddet olaylarını aşağıdaki gibi örnekleyebiliriz.

iddetin spor tarihinde kapladığı yeri bilmek, gelecek spor ortamında iddetin ortadan kaldırılmasında önemli olacaktır. Cumhuriyetin ilk yıllarında olunmasına rağmen 23ubat 1934 günü Taksim Stadi'nda oynanan Galatasaray- Fenerbahçe futbol karşılaşması, çıkan büyük bir kavga sonunda yarıda kalır. ki futbolcunun birbirlerine tekme atması sporcuları bir anda oyundan uzaklaştırır. ki takım sporcuları tartışmaya bırakınca tribünler sava yerine döner. Yapılan inceleme sonucunda 17 futbolcu ceza alır (77).

24 Mayıs 1964'te Peru- Arjantin arasında oynanan olimpiyat eleme maçında, Perulu seyirciler hakemin golü vermediği iddiasıyla sahaya girmişlerdir. Çıkan olaylarda resmi kayıtlara göre 318 kişinin öldüğü ve 500 kişinin de yaralandığı ifade edilmiştir. Benzer şekilde, 17 Eylül 1967, Kayserispor ile Sivasspor arasında oynanan Türkiye ikinci futbol ligi mücadelesinde statta çıkan olaylar sonucunda 40 futbolsever hayatını kaybetmiştir (110). Yukarıda yer alan örneklerin günümüzde de yaşanıyor olması iddetin farklı boyutlara ulaştığını ve gerekli önlemler alınmadığı takdirde devam edeceğinin göstergesidir. Ayrıca yaşanan olaylara bakıldığında olimpik ruh ile tezat oluşturduğunu görülmektedir.

Bunun yanında iddet ve saldırganlıktan bahsedildiğinde spor medyası da ele alınması gereken bir konudur. Elbette ki dünyanın her yerinde bütün spor olaylarından spor medyası aracılığıyla haberdar olunmaktadır.

Gerek yazılı, gerekse görsel medyada sporda iddetle ilgili haberlere sürekli rastlamak mümkündür. Örneğin; spor (futbol) medyamız, tribünlerdeki ya da stad çevrelerindeki olaylarda, hep aynı yorumları yapmaktadır: Hiç görmek istemediğimiz, spora yakışmayan görüntüler. Tanıyoruz ki bu olayları çıkaranlar birkaç kendini bilmezdir, bunlar gerçek taraftar olamaz (111). Spor medyası böyle bir yaklaşımla bizlere olumsuzlukların kabul edilemez olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan reyting unsurunun ön plana çıkması nedeniyle sporda yaşanan olumsuzluklar yine medya aracılığıyla iletilmekte ve sporda iddet- medya yakından ilişkili olarak görülmektedir. Bunları doğrudan nitelikteki örnekleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

"Gürültüyü, bu adı Fransız çıkarıyor", "Adi satılmış Fransız hakem üçlüsü", "Çanakkale'de dedelerimizi geçemeyen İngilizler Kopenhag'da aslanlarımızı

geçemedi", "Binlerce ehit verdi imiz Kore'de, Kore'li bir hakem yüzünden Brezilya'ya boyun e dik" vb. saymakla bitmeyecek örneklere baktı ımızda bu haberlerin a ırlıklı kitlelere hitap eden futbol dergileri ve magazin basınında yer aldığı bir gerçektir (112).

Medya aracılığıyla etik dışı olayların ya anmasının kaçınılmaz olduğu, aynı zamanda televizyondaki iddet olaylarının yansıtılmasının da ayrı bir sorun olu turdu unu söylemek mümkündür.

Spor da Doping: Sporcu tarafından fiziksel veya zihinsel durumunu suni ekilde düzeltip, performansın artırılması için bazı maddelerin kullanılması veya ona verilmesi ekinde tanımlanmaktadır (113).

20 ubat 2003 tarihinde Dünya Anti-Doping Ajansı'nın (WADA) yaptığı tanıma göre; dopingin spor ruhuna aykırı olduğu belirtmi ve doping suçunu "yasaklanmış bir madde ya da yöntemin kullanılmasından, yasaklanmış bir maddenin saptanmasına, teste girmeye kaçınmaktan, doping yapmaya te ebbüse yardımcı olmaya kadar geni bir yelpazede, çe itli ihlallerden bir ya da daha ço unun gerçekleşmesi" olarak ifade etmi tir (114).

2004' te ise, "Doping, bir sporcunun vücuduna ait örnekte, sportif performansı artırma potansiyeli bulunan veya sa lı ı gereksiz yere tehdit eden, ya da spor ruhuna aykırı olan bir madde veya yöntemin bulunması veya kullanılması veya kullanıldığı na dair bir kanıtın bulunmasıdır" ekinde tanımlanmıştır (115).

Ba ka bir tanıma göre doping, "sporcu ya da oyuncuların yarışma sırasında veya ona hazırlanırken spor ahlakına yakı mayacak ekilde performanslarını yapay olarak artıracak ve sporcunun fiziksel ve psikolojik sa lı ına zarar verecek, madde veya ba ka olası yöntemleri kullanmasıdır." (115).

Spor da performansı arttırmak için kullanılan doping maddeleri spor disiplinine göre farklıdır. Bazı sporlarda dayanıklılığı, kuvveti, yorgunlu a direnci arttırmak için, bazı disiplinlerde sinirsel gerginliği azaltmak için kullanılır (116).

Sebebi ne olursa olsun sporun, performansa ba lı bir u ra oldu u dü ünüldü ünde ve günümüzde sporun artık ticari bir hal alması nedeniyle sporcuları kazanmak için kendi performanslarının üstüne çıkmak, için hem sporun içerisine böyle bir etik dı ı tutum getirmekte hem de sa lı ı tehdit edici bir unsur olarak görülmektedir. Aynı zamanda doping ile performanslarını arttıran sporcuların haksız kazanç elde ettikleri gibi ilerleyen zamanlarda doping uygularken kullandıkları maddelere ba lı olarak hayatlarını kaybettikleri bilinmektedir.

Sporda ike, maddi veya manevi bir çıkar kar ılı ı anla ma ile ma ın sonucunu de i tirme, danı ıklı spor kar ıla ması yapma biçiminde tanımlanmaktadır (77).

Sporda (futbol) ikeyi ele aldı ımızda yine sporun ticari bir alana çevrilerek para kazanma aracı olarak görülmeye ba landı ı andan itibaren bu kavrama rastlamak da mümkündür.

nsanların spordan rant elde etmeye ıalı maları sporu sadece spor için de il çe itli amaçlar için kullanmaya ba lamaları sporun ekonomik bir boyuta bürünmesine neden olmu tur (117).

Özellikle futbol kulüplerinin ba ına profesyonel i adamlarının geçmesi spor endüstrisi kavramının olu masına zemin hazırlamı tır (118). Ayrıca bahis gibi bir olgunun olması ikeyi kaçınılmaz kılmı tır.

Sonuç olarak gelinen noktaya baktı ımızda alın teri dökmeden spor yapanlar ile bilfiil spor yapmayanlar tarafından spor alanları, maddi menfaatlere dönü türülmü tür bu sebeple sporun tamamen masum olmadı ını söylemek mümkündür.

BÖLÜM 3: GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde; Ara tırmanın evreni, örnekleme, protokol, veri toplama araçları, ara tırmanın modeli ve verilerin çözümlenmesine yer verilmiştir.

3.1.Ara tırma Evreni

Ara tırmanın evrenini, Adana ve Mersin illerinde bulunan 18 yaş ve üzeri profesyonel futbol, basketbol, voleybol ve karate dallarında 318 sporcu, taraftarlar derneğine kayıtlı olan 700 seyirci ve bu dallardaki 100 civarında yönetici ile oluşmaktadır.

3.2.Ara tırma Grubu

Ara tırmanın örnekleme ise evrende tesadüfi olarak seçilen, 200 sporcu, 514 seyirci ve 71 yönetici olmak üzere toplam 785 kişiden oluşmaktadır.

Tablo 3.1.: Ara tırma Grubu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Sporcu	200	25,5	25,5	25,5
	Seyirci	514	65,5	65,5	91,0
	Yönetici	71	9,0	9,0	100,0
	Total	785	100,0	100,0	

3.3.Protokol

Ara tırma konusu dâhilinde ara tırma tarafından ara tırmaya katılanların demografik özelliklerin belirlenmesi için gerekli olan kişisel bilgi formu oluşturuldu ve ara tırmaya uygun Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Saldırganlık Envanteri belirlendi.

Danışmanla birlikte uygulamanın yapılacağı Adana ve Mersin illerindeki spor kulüpleri belirlenerek uygulamanın ne zaman ve nasıl yapılacağına karar verildi. Adana ve Mersin illerinde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde spor servisi departmanı ile iletişime geçilerek çalışmaya içeriği anlatıldı ve sporcuların antrenman

yerleri ve saatleri hakkında bilgi alındı. Anketleri uygularken antrenman yerine yarım saat önceden gidildi ve antrenörlerine çalı manın amacı ile ilgili bilgi verildi ve anketlere do ru bilgiler verilmesi, çalı mamızın sa lıklı sonuca ula ması açısından önemli oldu u anlatıldı. Uygulama için gerekli ortam olu turuldu sporcu, antrenör ve yöneticilerine uygulandı ve uygulama sırasında herhangi bir problemle kar ıla ılmadı. Aynı zamanda Adana ve Mersin illerindeki taraftarlar derne ine gidilerek gerekli açıklamalar yapıldı. Üye sayıları ö renildikten sonra anket formları yetkili ki iye bırakıldı ve bir ay içerisinde doldurmaları istendi. Bir ay içerisinde anket formları geri alındı.

Toplanan veriler analiz çalı ması için kullanılacak olan SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 15.0 programına girildi. Toplamda 868 ki iye ula ıldı. Fakat yapılan incelemelerde bazı anketlerin rastgele ve dikkatsiz cevaplandı ı için 83 anket de erlendirmeye alınmamı tır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Bu ara tırma, veri toplama aracı olarak Morais ve Ogden (2011) tarafından geli tirilen, brahim Fevzi ahin ve Fatih Çermik tarafından Türkçeye uyarlanan “Küresel Vatanda lık Ölçe i” ile pek lter (Kiper) tarafından geli tirilen “Saldırganlık Envanteri” ve ara tırmacı tarafından geli tirilen ki isel bilgi formu kullanılmı tır.

3.4.1. Ki isel Bilgi Formu

Anketin birinci bölümünde yer alan demografik bilgiler sporcu, seyirci ve yöneticiler için ayrı ayrı düzenlenmi tir. Sporcular için demografik bilgi formunda ya , cinsiyet, bran , ö renim durumu, aylık ortalama gelir düzeyi yer almı tır. Spor yöneticileri için demografik bilgi formunda ya , cinsiyet, ö renim durumu, aylık ortalama gelir düzeyi yer almı tır. Seyirciler için demografik bilgi formunda ya , cinsiyet, daha önce sporla u ra ma durumu, spor müsabakalarına gitme durumu, ö renim durumu, aylık ortalama gelir düzeyi almı tır. Sporcu, seyirci ve spor yöneticilerine aynı ölçekler uygulanmı tır.

3.4.2. Küresel Vatandaşlık Ölçeği

Anketin ikinci bölümünde Morais ve Ogden (2011) tarafından geliştirilen, Ibrahim Fevzi Şahin ve Fatih Çermik tarafından Türkçeye uyarlanan ve 30 sorudan oluşan “Küresel Vatandaşlık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, “Küresel Sivil Katılım (3, 6, 8, 11, 13, 17, 19, 21, 22, 24, 27, 29 ve 30.maddeler)”, “Küresel Yetkinlik (2, 4, 5, 7, 9, 12, 15, 20, 23, 25 ve 26.maddeler)” ve “Sosyal Sorumluluk (1, 10, 14, 16, 18 ve 28. maddeler)” olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Maddeler “1-hiç katılmıyorum” ile “5-tamamen katılıyorum” arasındadır. Her alt boyutta puan yüksekliği madde/alt boyuta ilişkin algının olumlu olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmada ölçekteki maddelerin açıkladığı toplam varyans %42,3 ve Cronbach Alpha katsayısı 0,88 olarak bulunmuştur.

3.4.3. Saldırganlık Envanteri

Anketin ikinci bölümünde Pek İter Kiper (1984) tarafından geliştirilen ve 30 sorudan oluşan “Saldırganlık Envanteri” kullanılmıştır. Envanter, “Yıkıcı Saldırganlık (1, 2, 3, 13, 14, 15, 22, 23, 24, 29. maddeler)”, “Atılgenlik (4, 5, 6, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 28. maddeler)” ve “Edilgen Saldırganlık (7, 8, 9, 16, 17, 18, 25, 26, 27, 30. maddeler)” olmak üzere 3 alt testten oluşmaktadır. Maddeler “-3:Bana hiç uymuyor” ile “+3:Bana tamamen uyuyor” arasında 7’li likert tipindedir. Kuramsal olarak her bir alt testte, her soruya bana çok uyuyor şeklinde yanıt veren denek +30, bana hiç uymuyor şeklinde yanıt veren denek ise -30 puan almaktadır. Ancak istatistiksel olarak eksi puanlar kullanılmayacağından dolayı ve sıfır sayısının da istatistiksel analizde sorun yaratacağı düşünüldüğü için her toplam puana 31 sayısı ilave edilmiştir. Bu sayede her bir alt testten alınan puan 1, en yüksek puan 61 olmaktadır. Envanterin kendisinde olmamakla birlikte, her üç alt ölçeğin toplam puanlarından yola çıkılarak her denek için genel bir saldırganlık puanı da elde edilmiştir. Bu çalışmada envanterdeki maddelerin açıkladığı toplam varyans %50,8 ve Cronbach Alpha katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur.

3.5. Ara tırmanın Modeli

Bu ara tırma betimsel yöntem ve ili kisel tarama modeline göre modellenmiştir. Deneklerin var olan özelliklerine hiçbir de i iklik yapılmaksızın veri toplanarak, var olan durum hakkında deneklerin görü leri alınmaya çalı ılmıştır.

Betimleme yöntemi geçmi e ya da halen var olan bir durumu var oldu u ekliyle betimlemeyi amaçlayan ara tırma yakla ımlarıdır. Ara tırmaya konu olan olay, kendi artları içinde ve oldu u gibi tanımlamaya çalı ılır. Olayı de i tirme ve etkileme çabası göstermeden bilmek istenen eyi gözleyip belirleyebilmektir (92).

Bu do rultuda sporcu, seyirci ve yöneticilerin küresel vatandaşlık ve saldırganlık düzeylerinin belirlenmeye çalı ıldı ı için betimsel tarama modeline dayanmaktadır. Sporcu, seyirci ve yöneticilerin küresel vatandaşlık düzeyleri ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ili ki belirlenmeye çalı ılmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizinde SPSS 15.0 programı kullanılmıştır. Katılımcıların demografik bilgileri frekans ve yüzde tabloları ekinde sunulmu tur. Ölçek ve alt boyutları puanlarının ortalama, standart sapma betimsel istatistik tablosu ekinde sunulmu tur.

Ölçek ve alt boyut puanlarının normallik sınavında Çarpıklık (Skewness) katsayısı kullanılmıştır. Yapılan normallik sınavında ölçek ve alt boyut puanlarının normal da ılım gösterdi i tespit edildi inden (Tablo 2) demografik de i kenlere göre kar ıla tırmada iki alt gruplu olan demografik de i kenler için Ba ımsız ki Örneklem t Testi; ikiden fazla alt gruplu olan demografik de i kenler için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır. Varyans analizinde anlamlı farklılık görüldü ünde farkın hangi iki grup arasında oldu unu belirlemek amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmıştır. Ölçekler arasındaki ili ki için Pearson Korelasyonu kullanılmıştır. Küresel Vatandaşlık Davranı ının Saldırganlık üzerindeki etkisinin incelenmesinde çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Analizlerde güven aralı ı %95 (anlamlılık düzeyi 0,05 $p<0,05$) olarak belirlenmiştir.

BÖLÜM 4. BULGULAR

4.1. SPORCULARA İLİŞKİN BULGULAR

4.1.1. Sporcuların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.1. Sporcuların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellik	Gruplar	Toplam	
		n	%
Cinsiyet	Kadın	92	46,0
	Erkek	108	54,0
Yaş	20 yaş ve altı	81	40,5
	21-25 yaş	66	33,0
	26-30 yaş	40	22,0
	31 yaş üzeri	13	6,5
Branş	Futbol	50	25,0
	Basketbol	50	25,0
	Voleybol	50	25,0
	Karate	50	25,0
Sporla uğraşma süresi	1-5 yıl	24	12,0
	6-10 yıl	96	49,0
	11-15 yıl	49	24,5
	16 yıldan fazla	31	15,5
Öğrenim düzeyi	Ortaöğretim	119	59,5
	Üniversite	81	40,5
Aylık ortalama gelir	1000TL ve daha az	81	40,5
	1001-2000TL	44	22,0
	2001-3000TL	20	10,0
	3001TL'den fazla	55	27,5
Yaşadığı il	Adana	109	54,5
	Mersin	91	45,5

Araştırmaya katılan 200 sporcunun %46'sı kadın, %54'ü erkektir. Sporcuların %40,5'i 20 yaş ve daha küçük, %33'ü 21-25 yaş, %22'si 26-30 yaş aralığında, %6,5'i

31 ya ¼zerindedir. Sporcuların %25'i futbol, %25'i basketbol, %25'i voleybol, %25'i karate bran ındadır. Sporcuların %12'sinin sporla u ra ma s¼resi 1-5 yıl, %49'unun 6-10 yıl, %24,5'inin 11-15 yıl, %15,5'inin 15 yıldan fazladır. Sporcuların %59,5'i ortaö retim, %40,5'i üniversite düzeyinde ö renim görm¼tür. Sporcuların %40,5'inin aylık ortalama geliri 1000TL ve daha az, %22'sinin 1001-2000TL, %10'unun 2001-3000TL aralı ında, %27,5'inin 3001TL'den fazladır. Sporcuların %54,5'i Adana, %45,5'i Mersin ilinde ya amaktadır.

4.1.2. Sporcuların Küresel Vatandaşlık Davranışma li kin Bulgular

Tablo 4.2. Küresel Vatandaşlık Davranışma li kin Betimsel istatistikler

Alt Boyutlar	Madde				SS	Çarpıklık (Skewness)
	Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}		
Küresel Sivil Katılım	13	1,64	5,00	2,98	0,62	0,081
Küresel Yetkinlik	11	1,73	4,64	2,98	0,55	0,110
Sosyal Sorumluluk	6	1,83	5,00	2,96	0,55	0,236
KÜRESEL VATANDA LİK	30	1,90	4,73	2,96	0,52	0,193

Küresel Vatandaşlık Ölçe i “Küresel Sivil Katılım” alt boyut puan ortalaması $2,98\pm 0,62$; “Küresel Yetkinlik” alt boyut puan ortalaması $2,98\pm 0,55$; “Sosyal Sorumluluk” alt boyut puan ortalaması $2,96\pm 0,55$ olarak bulunmu tur. Küresel Vatandaşlık Ölçe i puan ortalaması $2,96\pm 0,52$ olarak bulunmu tur.

Tablo 4.3. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Kadın	92	2,97	0,59	-0,210	0,834
	Erkek	108	2,99	0,66		
Küresel Yetkinlik	Kadın	92	2,97	0,54	-0,216	0,829
	Erkek	108	2,99	0,57		
Sosyal Sorumluluk	Kadın	92	2,94	0,52	-0,483	0,630
	Erkek	108	2,98	0,59		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Kadın	92	2,96	0,48	-0,128	0,898
	Erkek	108	2,97	0,55		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının cinsiyet de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.4. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ö renim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Ortaö retim	119	2,92	0,56	-1,606	0,110
	Üniversite	81	3,07	0,70		
Küresel Yetkinlik	Ortaö retim	119	2,91	0,55	-2,081	0,039
	Üniversite	81	3,08	0,57		
Sosyal Sorumluluk	Ortaö retim	119	2,93	0,53	-0,864	0,389
	Üniversite	81	3,00	0,59		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Ortaö retim	119	2,91	0,48	-1,705	0,090
	Üniversite	81	3,04	0,57		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Küresel Sivil Katılım, Küresel Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının ö renim durumu de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir ($t=-2,081$; $p<0,05$). Üniversite mezunu sporcuların Küresel Yetkinlik puanları ortaöğretim mezunu sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.5. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yaşadığı İle Gözetim Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yaşadığı İ		\bar{X}	SS	t	p
	İ	N				
Küresel Sivil Katılım	Adana	109	3,04	0,66	1,320	0,188
	Mersin	91	2,92	0,57		
Küresel Yetkinlik	Adana	109	3,06	0,53	2,327	0,021
	Mersin	91	2,88	0,57		
Sosyal Sorumluluk	Adana	109	3,03	0,59	1,954	0,052
	Mersin	91	2,88	0,51		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Adana	109	3,03	0,54	1,912	0,057
	Mersin	91	2,89	0,49		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Küresel Sivil Katılım, Küresel Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının yaşadığı ilde ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının yaşadığı ile göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir ($t=-2,327$; $p<0,05$). Adana ilinde yaşayan sporcuların Küresel Yetkinlik puanları Mersin ilinde yaşayan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.6. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya Grupları	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 20 ya ve altı	81	2,89	0,58	1,599	0,191	
	B- 21-25 ya	66	3,00	0,69			
	C- 26-30 ya	40	3,06	0,61			
	D- 31 ya üzeri	13	3,24	0,55			
Küresel Yetkinlik	A- 20 ya ve altı	81	2,93	0,50	0,867	0,459	
	B- 21-25 ya	66	3,02	0,63			
	C- 26-30 ya	40	2,95	0,56			
	D- 31 ya üzeri	13	3,17	0,51			
Sosyal Sorumluluk	A- 20 ya ve altı	81	2,94	0,50	0,552	0,648	
	B- 21-25 ya	66	2,92	0,61			
	C- 26-30 ya	40	3,04	0,60			
	D- 31 ya üzeri	13	3,06	0,47			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 20 ya ve altı	81	2,90	0,47	1,193	0,314	
	B- 21-25 ya	66	2,97	0,58			
	C- 26-30 ya	40	3,00	0,52			
	D- 31 ya üzeri	13	3,18	0,45			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının ya da i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.7. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Branşlara Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Branşları	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- Futbol	50	3,04	0,64	0,434	0,728	
	B- Basketbol	50	2,99	0,62			
	C- Voleybol	50	2,90	0,66			
	D- Karate	50	2,99	0,59			
Küresel Yetkinlik	A- Futbol	50	3,05	0,57	0,757	0,519	
	B- Basketbol	50	2,92	0,48			
	C- Voleybol	50	3,02	0,59			
	D- Karate	50	2,92	0,59			
Sosyal Sorumluluk	A- Futbol	50	3,08	0,53	1,508	0,214	
	B- Basketbol	50	2,88	0,47			
	C- Voleybol	50	3,00	0,67			
	D- Karate	50	2,89	0,53			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- Futbol	50	3,03	0,54	0,368	0,776	
	B- Basketbol	50	2,94	0,48			
	C- Voleybol	50	2,95	0,58			
	D- Karate	50	2,93	0,49			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının spor branşları ile ilgili kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.8. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Spor Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Süresi	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 1-5 yıl	24	3,09	0,52	2,6225	0,052	
	B- 6-10 yıl	96	2,89	0,63			
	C- 11-15 yıl	49	2,95	0,65			
	D- 16 yıldan fazla	31	3,23	0,61			
Küresel Yetkinlik	A- 1-5 yıl	24	3,10	0,56	1,607	0,189	
	B- 6-10 yıl	96	2,93	0,53			
	C- 11-15 yıl	49	2,91	0,62			
	D- 16 yıldan fazla	31	3,13	0,54			
Sosyal Sorumluluk	A- 1-5 yıl	24	2,93	0,55	1,401	0,243	
	B- 6-10 yıl	96	2,89	0,54			
	C- 11-15 yıl	49	3,02	0,53			
	D- 16 yıldan fazla	31	3,11	0,63			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 1-5 yıl	24	3,05	0,45	2,188	0,090	
	B- 6-10 yıl	96	2,89	0,49			
	C- 11-15 yıl	49	2,94	0,58			
	D- 16 yıldan fazla	24	3,09	0,52			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının spor süresi de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.9. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 0-1000TL	81	3,00	0,58	1,333	0,264	
	B- 1001-2000TL	44	2,90	0,63			
	C- 2001-3000TL	20	2,81	0,71			
	D- 3001 TL'den fazla	55	3,09	0,65			
Küresel Yetkinlik	A- 0-1000TL	81	3,00	0,57	0,670	0,571	
	B- 1001-2000TL	44	2,93	0,63			
	C- 2001-3000TL	20	2,85	0,54			
	D- 3001 TL'den fazla	55	3,03	0,49			
Sosyal Sorumluluk	A- 0-1000TL	81	2,97	0,60	3,300	0,021	D>A
	B- 1001-2000TL	44	2,86	0,53			
	C- 2001-3000TL	20	2,73	0,46			
	D- 3001 TL'den fazla	55	3,12	0,49			D>B
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 0-1000TL	81	2,98	0,52	1,602	0,190	
	B- 1001-2000TL	44	2,89	0,53			
	C- 2001-3000TL	20	2,79	0,54			
	D- 3001 TL'den fazla	81	3,00	0,58			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Küresel Sivil Katılım, Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının aylık gelir de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Küresel Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının aylık gelire göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir ($F=3,300$; $p<0,05$). Farkın kaynağına ilişkin yapılan LSD Post Hoc sonuçlarına göre aylık geliri 3001 TL'den fazla olan sporcuların Küresel Sosyal Sorumluluk puanları aylık geliri 0-1000 TL ve 1001-2000 TL arasında olan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

4.1.3. Sporcuların Saldırganlık Davranışına İlişkin Bulgular

Tablo 4.10. Saldırganlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde			\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
	Sayısı	Min.	Maks.			
Yıkıcı Saldırganlık	10	1	54	30,88	13,10	-0,477
Atılgnlık	10	15	61	45,41	10,37	-0,581
Edilgen Saldırganlık	10	1	60	28,71	13,31	-0,089
SALDIRGANLIK	30	45	166	105,00	27,29	-0,023

Saldırganlık Ölçeği “Yıkıcı Saldırganlık” alt boyut puan ortalaması $30,88 \pm 13,10$; “Atılgnlık” alt boyut puan ortalaması $45,41 \pm 10,37$; “Edilgen Saldırganlık” alt boyut puan ortalaması $28,71 \pm 13,31$ olarak bulunmuştur. Saldırganlık Ölçeği puan ortalaması $105,00 \pm 27,29$ olarak bulunmuştur.

Tablo 4.11. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Kadın	92	31,84	13,74	0,958	0,339
	Erkek	108	30,06	12,54		
Atılgnlık	Kadın	92	47,53	9,48	2,706	0,007
	Erkek	108	43,61	10,80		
Edilgen Saldırganlık	Kadın	92	30,28	13,82	1,547	0,124
	Erkek	108	27,37	12,78		
SALDIRGANLIK	Kadın	92	109,65	29,06	2,247	0,026
	Erkek	108	101,04	25,17		

Yıkıcı Saldırganlık ve Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının cinsiyet de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p > 0,05$).

Atılgnlık alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir ($t = 2,706$; $p < 0,05$). Kadın sporcuların Atılgnlık puanları erkek sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Saldırganlık Ölçe i puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,247$; $p<0,05$). Kadın sporcuların Saldırganlık Ölçe i puanları erkek sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.12. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ö renim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Ortaö retim	119	33,29	11,11	3,240	0,001
	Üniversite	81	27,32	14,94		
Atılgnlık	Ortaö retim	119	44,87	10,98	-0,894	0,373
	Üniversite	81	46,21	9,43		
Edilgen Saldırganlık	Ortaö retim	119	31,23	12,04	3,320	0,001
	Üniversite	81	25,01	14,29		
SALDIRGANLIK	Ortaö retim	119	109,39	25,58	2,807	0,005
	Üniversite	81	98,54	28,60		

Atılgnlık alt boyut puanlarının ö renim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının ö renim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=3,240$; $p<0,05$). Ortaö retim düzeyinde ö renim gören sporcuların Yıkıcı Saldırganlık puanları üniversite düzeyinde ö renim gören sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ö renim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=3,320$; $p<0,05$). Ortaö retim düzeyinde ö renim gören sporcuların Edilgen Saldırganlık puanları üniversite düzeyinde ö renim gören sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Saldırganlık Ölçe i puanlarının ö renim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,807$; $p<0,05$). Ortaö retim düzeyinde ö renim gören sporcuların Saldırganlık Ölçe i puanları üniversite düzeyinde ö renim gören sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.13. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya adı ı ile Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya adı ı		\bar{X}	SS	t	p
	il	N				
Yıkıcı Saldırganlık	Adana	109	28,39	14,47	-2,988	0,003
	Mersin	91	33,85	10,57		
Atılgnalık	Adana	109	45,26	11,08	-0,235	0,814
	Mersin	91	45,60	9,52		
Edilgen Saldırganlık	Adana	109	27,03	13,74	-1,985	0,049
	Mersin	91	30,73	12,58		
SALDIRGANLIK	Adana	109	100,68	28,81	-2,482	0,014
	Mersin	91	110,18	24,53		

Atılgnalık alt boyut puanlarının ya adı ı ile de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının ya adı ı ile göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=-2,988$; $p<0,05$). Mersin ilinde sporcuların Atılgnalık puanları Adana ilinde ya ayana sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ya adı ı ile göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=-1,985$; $p<0,05$). Mersin ilinde ya ayan sporcuların Edilgen Saldırganlık puanları Adana ilinde ya ayan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Saldırganlık Ölçe i puanlarının ya adı ı ile göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=-2,482$; $p<0,05$). Mersin ilinde ya ayan sporcuların Saldırganlık Ölçe i puanları Adana ilinde ya ayan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.14. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya Grupları	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- 20 ya ve altı	81	34,09	11,04	4,489	0,005	A>B
	B- 21-25 ya	66	27,65	13,89			A>D
	C- 26-30 ya	40	31,95	15,02			
	D- 31 ya üzeri	13	23,92	8,49			
Atılganlık	A- 20 ya ve altı	81	45,98	10,17	0,679	0,566	
	B- 21-25 ya	66	46,05	9,68			
	C- 26-30 ya	40	43,38	10,93			
	D- 31 ya üzeri	13	45,00	13,45			
Edilgen Saldırganlık	A- 20 ya ve altı	81	31,91	11,66	4,534	0,004	A>B
	B- 21-25 ya	66	24,92	14,29			A>D
	C- 26-30 ya	40	30,30	14,04			
	D- 31 ya üzeri	13	23,08	9,88			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 20 ya ve altı	81	111,98	25,18	4,142	0,007	A>B
	B- 21-25 ya	66	98,62	26,51			A>D
	C- 26-30 ya	40	105,63	31,45			
	D- 31 ya üzeri	13	92,00	19,24			

Atılganlık alt boyut puanlarının ya de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının ya a göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($F=4,489$; $p<0,05$). Farkın kayna na ili kin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre 20 ya ve daha küçük ya taki sporcuların Atılganlık puanları 21-25 ya ve 31 ya ve üzeri sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ya a göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($F=4,534$; $p<0,05$). Farkın kayna na ili kin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre 20 ya ve daha küçük ya taki sporcuların Edilgen

Saldırganlık puanları 21-25 ya ve 31 ya ve üzeri sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Saldırganlık Ölçe i puanlarının ya a göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmiştir (F=4,142; p<0,05). Farkın kayna ına ili kin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre 20 ya ve daha küçük ya taki sporcuların Saldırganlık Ölçe i puanları 21-25 ya ve 31 ya ve üzeri sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.15. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Bran a Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Bran ı				F	p	Anlamlı Fark
	N	\bar{X}	SS				
Yıkıcı Saldırganlık	A- Futbol	50	30,22	10,69	1,883	0,134	
	B- Basketbol	50	27,88	15,10			
	C- Voleybol	50	33,94	13,54			
	D- Karate	50	31,46	12,32			
Atılğanlık	A- Futbol	50	44,24	11,27	0,400	0,753	
	B- Basketbol	50	46,42	10,30			
	C- Voleybol	50	45,82	10,03			
	D- Karate	50	45,18	10,04			
Edilgen Saldırganlık	A- Futbol	50	27,74	11,17	2,209	0,088	
	B- Basketbol	50	25,92	15,92			
	C- Voleybol	50	32,50	13,03			
	D- Karate	50	28,68	12,19			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- Futbol	50	102,20	23,92	1,893	0,132	
	B- Basketbol	50	100,22	30,11			
	C- Voleybol	50	112,26	29,97			
	D- Karate	50	105,32	23,74			

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının spor bran ı de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.16. Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Spor Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Süresi	N	\bar{X}	SS	F	p	Anamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- 1-5 yıl	24	28,42	13,53	1,602	0,190	
	B- 6-10 yıl	96	32,39	12,20			
	C- 11-15 yıl	49	31,49	14,02			
	D- 16 yıldan fazla	31	27,13	13,60			
Atılganlık	A- 1-5 yıl	24	46,08	9,95	1,350	0,259	
	B- 6-10 yıl	96	46,68	9,69			
	C- 11-15 yıl	49	44,22	9,82			
	D- 16 yıldan fazla	31	42,87	13,11			
Edilgen Saldırganlık	A- 1-5 yıl	24	24,75	11,11	2,189	0,091	
	B- 6-10 yıl	96	30,32	13,79			
	C- 11-15 yıl	49	29,90	13,94			
	D- 16 yıldan fazla	31	24,90	11,43			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 1-5 yıl	24	99,25	22,92	2,668	0,049	B>D
	B- 6-10 yıl	96	109,39	27,40			
	C- 11-15 yıl	49	105,61	27,82			
	D- 16 yıldan fazla	31	94,90	27,04			

Yıkıcı Saldırganlık, Atılganlık ve Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının spor süresi de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Saldırganlık Ölçe i puanlarının spor süresine göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($F=2,668$; $p<0,05$). Farkın kayna na ili kin yapılan LSD Post Hoc sonuçlarına göre 6-10 yıl spor yapan sporcuların Saldırganlık Ölçe i puanları 16 yıldan fazla spor yapan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.17. Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- 0-1000TL	81	30,93	12,91	0,414	0,743	
	B- 1001-2000TL	44	32,57	11,94			
	C- 2001-3000TL	20	30,30	15,05			
	D- 3001 TL'den fazla	55	29,65	13,72			
Atılğanlık	A- 0-1000TL	81	45,79	10,24	1,796	0,149	
	B- 1001-2000TL	44	43,20	10,62			
	C- 2001-3000TL	20	49,55	8,58			
	D- 3001 TL'den fazla	55	45,13	10,72			
Edilgen Saldırganlık	A- 0-1000TL	81	29,42	13,59	0,799	0,496	
	B- 1001-2000TL	44	29,45	10,65			
	C- 2001-3000TL	20	30,55	16,68			
	D- 3001 TL'den fazla	55	26,40	13,57			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 0-1000TL	81	106,14	27,40	0,664	0,575	
	B- 1001-2000TL	44	105,23	23,98			
	C- 2001-3000TL	20	110,40	31,14			
	D- 3001 TL'den fazla	55	101,18	28,41			

Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının aylık gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

4.2. SPOR YÖNETİCİLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

4.2.1. Spor Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.18 Spor Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellik	Gruplar	Toplam	
		n	%
Cinsiyet	Kadın	14	19,7
	Erkek	57	80,3
Yaş	30 yaş ve altı	26	36,6
	31-40 yaş	28	39,4
	41 yaş üzeri	17	23,9
Yöneticilikteki yılı	5 yıl ve daha az	27	38,0
	6-10 yıl	29	40,8
	11 yıldan fazla	15	21,1
Öğrenim düzeyi	Ortaöğretim	15	21,1
	Üniversite	56	78,9
Aylık ortalama gelir	2000TL ve daha az	26	36,6
	2001-3000TL	20	28,2
	3001 TL'den fazla	25	35,2
Yaşadığı il	Adana	36	50,7
	Mersin	35	49,3

Araştırmaya katılan 71 yöneticinin %19,7'si kadın, %80,3'ü erkektir. Spor Yöneticilerinin %36,6'sı 30 yaş ve daha küçük, %39,4'ü 31-40 yaş aralığında, %23,9'u 41 yaş üzerindedir. Spor Yöneticilerinin %38'i 5 yıl ve daha az süredir, %40,8'i 6-10 yıl, %21,1'i 11 yıldan fazla süredir yöneticilik görevindedir. Spor Yöneticilerinin %21,1'i ortaöğretim, %78,9'u üniversite düzeyinde öğrenim görmüştür. Spor Yöneticilerinin %36,6'sının aylık ortalama geliri 2000TL ve daha az, %28,2'sinin 2001-3000TL arasında, %35,2'sinin aylık ortalama geliri 3001 TL'den fazladır. Spor Yöneticilerinin %50,7'si Adana ilinde, %49,3'ü Mersin ilinde yaşamaktadır.

4.2.2. Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Bulgular

Tablo 4.19 Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel İstatistikler

Alt Boyutlar	Madde			\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
	Sayısı	Min.	Maks.			
Küresel Sivil Katılım	13	1,64	4,29	3,28	0,57	-0,797
Küresel Yetkinlik	11	1,36	4,18	3,22	0,52	-0,467
Sosyal Sorumluluk	6	1,67	4,33	3,32	0,56	-0,862
KÜRESEL VATANDAŞLIK	30	1,63	3,93	3,24	0,49	-0,799

Küresel Vatandaşlık Ölçeği için “Küresel Sivil Katılım” alt boyut puan ortalaması $3,28 \pm 0,57$; “Küresel Yetkinlik” alt boyut puan ortalaması $3,22 \pm 0,52$; “Sosyal Sorumluluk” alt boyut puan ortalaması $3,32 \pm 0,56$ olarak bulunmuştur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği için puan ortalaması $3,24 \pm 0,49$ olarak bulunmuştur.

Tablo 4.20. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Kadın	14	3,23	0,48	-0,379	0,706
	Erkek	57	3,29	0,59		
Küresel Yetkinlik	Kadın	14	3,34	0,30	1,006	0,318
	Erkek	57	3,19	0,56		
Sosyal Sorumluluk	Kadın	14	3,29	0,60	-0,302	0,764
	Erkek	57	3,34	0,55		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Kadın	14	3,25	0,37	0,066	0,948
	Erkek	14	3,23	0,48		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının cinsiyet de ğ i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi ğ i bulgusu elde edilmiştir ($p > 0,05$).

Tablo 4.21. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Örenim Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Örenim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Ortaöretim	15	3,17	0,47	-0,842	0,403
	Üniversite	56	3,31	0,59		
Küresel Yetkinlik	Ortaöretim	15	3,29	0,38	0,601	0,550
	Üniversite	56	3,20	0,55		
Sosyal Sorumluluk	Ortaöretim	15	3,28	0,47	-0,377	0,708
	Üniversite	56	3,34	0,58		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Ortaöretim	15	3,20	0,37	-0,414	0,680
	Üniversite	56	3,26	0,52		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının örenim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.22. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Ya ad ı l ile Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya ad ı l	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Adana	36	3,28	0,59	-0,088	0,930
	Mersin	35	3,29	0,56		
Küresel Yetkinlik	Adana	36	3,21	0,57	-0,194	0,847
	Mersin	35	3,23	0,47		
Sosyal Sorumluluk	Adana	36	3,33	0,59	0,107	0,915
	Mersin	35	3,32	0,54		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Adana	36	3,24	0,53	-0,019	0,985
	Mersin	35	3,25	0,45		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının ya ad ı l de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.23. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya Grupları	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 30 ya ve altı	26	3,12	0,56	2,059	0,135	
	B- 31-40 ya	28	3,32	0,62			
	C- 41 ya üzeri	17	3,46	0,44			
Küresel Yetkinlik	A- 30 ya ve altı	26	3,17	0,60	0,152	0,860	
	B- 31-40 ya	28	3,24	0,55			
	C- 41 ya üzeri	17	3,26	0,34			
Sosyal Sorumluluk	A- 30 ya ve altı	26	3,34	0,66	0,243	0,785	
	B- 31-40 ya	28	3,36	0,52			
	C- 41 ya üzeri	17	3,25	0,47			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 30 ya ve altı	26	3,17	0,55	0,524	0,595	
	B- 31-40 ya	28	3,28	0,51			
	C- 41 ya üzeri	17	3,31	0,37			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının ya da i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.24. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yöneticilik Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yöneticilik Süresi	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 5 yıl ve daha az	27	3,44	0,49	1,876	0,161	
	B- 6-10 yıl	29	3,15	0,60			
	C- 11 yıldan fazla	15	3,27	0,62			
Küresel Yetkinlik	A- 5 yıl ve daha az	27	3,32	0,40	0,819	0,445	
	B- 6-10 yıl	29	3,15	0,57			
	C- 11 yıldan fazla	15	3,16	0,61			
Sosyal Sorumluluk	A- 5 yıl ve daha az	27	3,48	0,39	1,596	0,210	
	B- 6-10 yıl	29	3,22	0,66			
	C- 11 yıldan fazla	15	3,26	0,58			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 5 yıl ve daha az	27	3,39	0,36	1,932	0,153	
	B- 6-10 yıl	29	3,14	0,54			
	C- 11 yıldan fazla	15	3,20	0,56			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yöneticilikteki sürede ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.25. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir					F	p	Anlamlı Fark
		N	\bar{X}	SS				
Küresel Sivil Katılım	A- 2000TL ve daha az	26	3,09	0,59	2,536	0,087		
	B- 2001-3000TL	20	3,36	0,48				
	C- 3001 TL'den fazla	25	3,42	0,58				
Küresel Yetkinlik	A- 2000TL ve daha az	26	3,22	0,65	0,040	0,961		
	B- 2001-3000TL	20	3,20	0,39				
	C- 3001 TL'den fazla	25	3,24	0,48				
Sosyal Sorumluluk	A- 2000TL ve daha az	26	3,29	0,67	0,238	0,789		
	B- 2001-3000TL	20	3,40	0,41				
	C- 3001 TL'den fazla	25	3,30	0,55				
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇE	A- 2000TL ve daha az	26	3,15	0,56	0,702	0,499		
	B- 2001-3000TL	20	3,29	0,37				
	C- 3001 TL'den fazla	25	3,30	0,50				

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının aylık gelir de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

4.2.3. Spor Yöneticilerinin Saldırganlık Davranımlı İkin Bulgular

Tablo 4.26. Saldırganlık Davranımlı İkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde			\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
	Sayısı	Min.	Maks.			
Yıkıcı Saldırganlık	10	3	54	27,04	10,46	0,402
Atılğanlık	10	19	61	47,45	10,31	-0,719
Edilgen Saldırganlık	10	2	52	26,52	10,36	0,171
SALDIRGANLIK	30	31	150	101,01	20,84	-0,394

Saldırganlık Ölçeği “Yıkıcı Saldırganlık” alt boyut puan ortalaması $27,04 \pm 10,46$; “Atılğanlık” alt boyut puan ortalaması $47,45 \pm 10,31$; “Edilgen

Saldırganlık” alt boyut puan ortalaması $26,52 \pm 10,36$ olarak bulunmu tur. Saldırganlık Ölçe i puan ortalaması $101,01 \pm 20,84$ olarak bulunmu tur.

Tablo 4.27 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Kadın	14	28,71	11,12	0,664	0,509
	Erkek	57	26,63	10,36		
Atılganlık	Kadın	14	50,57	10,20	1,269	0,209
	Erkek	57	46,68	10,28		
Edilgen Saldırganlık	Kadın	14	28,07	12,59	0,622	0,536
	Erkek	57	26,14	9,84		
SALDIRGANLIK	Kadın	14	107,36	16,02	1,277	0,206
	Erkek	57	99,46	21,70		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p > 0,05$).

Tablo 4.28 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ö renim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Ortaö retim	15	27,93	10,43	0,369	0,713
	Üniversite	56	26,80	10,56		
Atılganlık	Ortaö retim	15	45,60	10,31	-0,780	0,438
	Üniversite	56	47,95	10,35		
Edilgen Saldırganlık	Ortaö retim	15	29,93	11,04	1,447	0,438
	Üniversite	56	25,61	10,08		
SALDIRGANLIK	Ortaö retim	15	103,47	22,21	0,510	0,611
	Üniversite	56	100,36	20,62		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ö renim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p > 0,05$).

Tablo 4.29 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya adı ı le Göre t Testi Sonuçlar

Alt Boyutlar	Ya adı ı		\bar{X}	SS	t	p
	l	N				
Yıkıcı Saldırganlık	Adana	36	25,58	8,07	-1,195	0,236
	Mersin	35	28,54	12,41		
Atılğanlık	Adana	36	46,22	11,04	-1,018	0,312
	Mersin	35	48,71	9,50		
Edilgen Saldırganlık	Adana	36	27,61	8,72	0,897	0,373
	Mersin	35	25,40	11,85		
SALDIRGANLIK	Adana	36	99,42	15,46	-0,652	0,516
	Mersin	35	102,66	25,35		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ya adı ı il de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.30 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya Grupları			SS	F	p	Anlamlı Fark
		N	\bar{X}				
Yıkıcı Saldırganlık	A- 30 ya ve altı	26	27,96	11,66	0,155	0,857	
	B- 31-40 ya	28	26,54	10,38			
	C- 41 ya üzeri	17	26,47	9,10			
Atılğanlık	A- 30 ya ve altı	26	45,04	11,20	8,874	0,000	B>A B>C
	B- 31-40 ya	28	53,04	6,42			
	C- 41 ya üzeri	17	41,94	10,17			
Edilgen Saldırganlık	A- 30 ya ve altı	26	28,96	11,45	1,233	0,298	
	B- 31-40 ya	28	24,61	10,06			
	C- 41 ya üzeri	17	25,94	8,84			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 30 ya ve altı	26	101,96	24,52	1,226	0,300	
	B- 31-40 ya	28	104,18	18,75			
	C- 41 ya üzeri	17	94,35	17,39			

Yıkıcı Saldırganlık, Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ve Saldırganlık Ölçeği puanlarının ya da i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Atılgenlik alt boyut puanlarının ya da i kenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir ($F=8,874$; $p<0,05$). Farkın kaynağına ilişkin yapılan LSD Post Hoc testi sonuçlarına göre 31-40 yaş grubundaki yöneticilerin Atılgenlik puanları 30 yaş ve altı gruptaki ve 41 yaş ve üzeri gruptaki yöneticilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.31 Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Yöneticilik Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yöneticilik Süresi						Anlamlı Fark
		N	\bar{X}	SS	F	p	
Yıkıcı Saldırganlık	A- 5 yıl ve daha az	27	25,41	10,30	2,253	0,113	
	B- 6-10 yıl	29	30,10	11,75			
	C- 11 yıldan fazla	15	24,07	6,36			
Atılgenlik	A- 5 yıl ve daha az	27	46,67	11,40	0,135	0,874	
	B- 6-10 yıl	29	47,76	9,54			
	C- 11 yıldan fazla	15	48,27	10,31			
Edilgen Saldırganlık	A- 5 yıl ve daha az	27	24,52	9,82	0,810	0,449	
	B- 6-10 yıl	29	27,69	11,77			
	C- 11 yıldan fazla	15	27,87	8,27			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 5 yıl ve daha az	27	96,59	21,51	1,318	0,274	
	B- 6-10 yıl	29	105,55	22,80			
	C- 11 yıldan fazla	15	100,20	13,86			

Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yöneticilikteki süre de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.32 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- 2000TL ve daha az	26	27,73	8,53	0,120	0,887	
	B- 2001-3000TL	20	27,10	8,78			
	C- 3001 TL'den fazla	25	26,28	13,48			
Atılganlık	A- 2000TL ve daha az	26	45,73	10,78	2,170	0,122	
	B- 2001-3000TL	20	51,45	8,16			
	C- 3001 TL'den fazla	25	46,04	10,85			
Edilgen Saldırganlık	A- 2000TL ve daha az	26	31,31	8,20	5,764	0,005	A>C
	B- 2001-3000TL	20	25,80	9,23			
	C- 3001 TL'den fazla	25	22,12	11,43			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 2000TL ve daha az	26	104,77	17,18	1,975	0,147	
	B- 2001-3000TL	20	104,35	16,92			
	C- 3001 TL'den fazla	25	94,44	25,76			

Yıkıcı Saldırganlık, Atılganlık alt boyut puanlarının ve Saldırganlık Ölçe i puanlarının aylık gelir de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının aylık gelire göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($F=5,764$; $p<0,05$). Farkın kayna ına ili kin yapılan LSD Post Hoc testi sonuçlarına göre 2000TL ve daha az aylık geliri olan yöneticilerin Edilgen Saldırganlık puanları 3001TL'den fazla aylık geliri olan yöneticilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

4.3. SEYİRCİLERE İLİŞKİN BULGULAR

4.3.1. Seyircilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.33 Seyircilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellik	Gruplar	Toplam	
		n	%
Cinsiyet	Kadın	164	31,9
	Erkek	350	68,1
Öğrenim durumu	Ortaöğretim	193	37,5
	Üniversite	321	62,5
Yaş	20 yaş ve altı	79	15,4
	21-25 yaş	177	34,4
	26-30 yaş	89	17,3
	31-35 yaş	98	19,1
	36 yaş üzeri	71	13,8
Sporla uğraşma	Evet	350	68,1
	Hayır	164	31,9
Sporla uğraşma yılı	Yok	164	31,9
	1-5 yıl	139	27,0
	6-10 yıl	132	25,7
	11 yıldan fazla	79	15,4
Takım tutma	Evet	460	89,5
	Hayır	54	10,5
Müsabakalara gitme	Evet	434	84,4
	Hayır	80	15,6
Aylık gelir	1000TL ve daha az	305	59,3
	1001-2000TL	141	27,4
	2001-3000TL	51	9,9
	3001TL'den fazla	17	3,3
Yaşadığı il	Adana	298	58,0
	Mersin	216	42,0

Araştırmaya katılan 514 seyircinin %68,1'i erkek, %31,9'u kadın. Seyircilerin %37,5'i ortaöğretim, %62,5'i üniversite düzeyinde öğrenim görmüştür. Seyircilerin %15,4'ü 20 yaş ve altı, %34,4'ü 21-25 yaş, %17,3'ü 26-30 yaş, %19,1'i 31-35 yaş aralığında, %13,8'i 36 yaş üzerindedir. Seyircilerin %68,1'i sporla uğraşmakta, %31,9'u sporla uğraşmamaktadır. Seyircilerin %27'si sporla 1-5 yıl süredir, %25,7'si 6-10 yıl, %15,4'ü 11 yıldan fazla süredir sporla uğraşmaktadır. Seyircilerin %89,5'i

takım tutmakta, %10,5'i takım tutmamaktadır. Seyircilerin %84,4'ü spor müsabakalarına gitmekte, %15,6'sı spor müsabakalarına gitmemektedir. Seyircilerin %59,3'ünün aylık geliri 1000TL ve daha az, %27,4'ünün 1001-2000TL arası, %9,9'unun 2001-3000TL arası, %3,3'ünün 3001TL'den fazladır. Seyircilerin %58'i Adana ilinde, %42'si Mersin ilinde yaşamaktadır.

4.3.2. Seyircilerin Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Bulgular

Tablo 4.34 Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel İstatistikler

Alt Boyutlar	Madde			\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
	Sayı	Min.	Maks.			
Küresel Sivil Katılım	13	1,21	4,57	3,06	0,70	-0,092
Küresel Yetkinlik	11	1,64	4,64	3,04	0,60	-0,165
Sosyal Sorumluluk	6	1,00	4,67	2,92	0,65	-0,412
KÜRESEL VATANDAŞLIK	30	1,43	4,43	3,01	0,60	-0,135

Küresel Vatandaşlık Ölçeği "Küresel Sivil Katılım" alt boyut puan ortalaması $3,06 \pm 0,70$; "Küresel Yetkinlik" alt boyut puan ortalaması $3,04 \pm 0,60$; "Sosyal Sorumluluk" alt boyut puan ortalaması $2,92 \pm 0,65$ olarak bulunmuştur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puan ortalaması $3,01 \pm 0,60$ olarak bulunmuştur.

Tablo 4.35 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Kadın	116	3,20	0,70	2,360	0,019
	Erkek	398	3,02	0,70		
Küresel Yetkinlik	Kadın	116	3,08	0,60	0,784	0,434
	Erkek	398	3,03	0,60		
Sosyal Sorumluluk	Kadın	116	3,04	0,74	2,072	0,039
	Erkek	398	2,89	0,62		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Kadın	116	3,11	0,63	2,035	0,042
	Erkek	398	2,98	0,60		

Küresel Sivil Katılım alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,360$; $p<0,05$). Kadın seyircilerin Küresel Sivil Katılım puanları erkek seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,072$; $p<0,05$). Kadın seyircilerin Sosyal Sorumluluk puanları erkek seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Küresel Vatandaşlık puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,035$; $p<0,05$). Kadın seyircilerin Küresel Vatandaşlık puanları erkek seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.36. Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ö renim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Ortaö retim	193	3,03	0,72	-0,728	0,467
	Üniversite	321	3,08	0,69		
Küresel Yetkinlik	Ortaö retim	193	3,00	0,58	-1,344	0,180
	Üniversite	321	3,07	0,61		
Sosyal Sorumluluk	Ortaö retim	193	2,89	0,66	-0,965	0,335
	Üniversite	321	2,95	0,65		
KÜRESEL VATANDA LIK	Ortaö retim	193	2,97	0,60	-1,050	0,294
	Üniversite	321	3,03	0,61		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının ö renim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.37 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Yaşadığı ile Gözetimi Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yaşadığı	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Adana	298	3,08	0,69	0,474	0,635
	Mersin	216	3,05	0,72		
Küresel Yetkinlik	Adana	298	3,05	0,59	0,253	0,800
	Mersin	216	3,04	0,62		
Sosyal Sorumluluk	Adana	298	2,93	0,64	0,371	0,710
	Mersin	216	2,91	0,67		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Adana	298	3,02	0,58	0,295	0,768
	Mersin	216	3,00	0,63		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yaşadığı ile de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.38 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Sporla Uruma Durumuna Gözetimi Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sporla Uruma	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Evet	350	3,05	0,71	-0,454	0,650
	Hayır	164	3,08	0,69		
Küresel Yetkinlik	Evet	350	3,04	0,59	-0,259	0,795
	Hayır	164	3,05	0,62		
Sosyal Sorumluluk	Evet	350	2,92	0,66	-0,346	0,729
	Hayır	164	2,94	0,64		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Evet	350	3,00	0,60	-0,406	0,685
	Hayır	164	3,03	0,61		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporla uruma de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.39 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Takım Tutma Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Takım Tutma	N	\bar{X}	SS	t	p
Küresel Sivil Katılım	Evet	460	3,06	0,70	-0,784	0,433
	Hayır	54	3,13	0,75		
Küresel Yetkinlik	Evet	460	3,04	0,60	-0,370	0,712
	Hayır	54	3,07	0,61		
Sosyal Sorumluluk	Evet	460	2,92	0,65	-0,774	0,439
	Hayır	54	2,99	0,66		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Evet	460	3,00	0,60	-0,646	0,518
	Hayır	54	3,06	0,64		

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının takım tutma de ğ i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi ğ i bulgusu elde edilmi Ő tir ($p>0,05$).

Tablo 4.40 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Sporla Uzun Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Uzun Süresi						Anlamlı Fark
		N	\bar{X}	SS	F	p	
Küresel Sivil Katılım	A- Yok	164	3,08	0,69	1,371	0,251	
	B- 1-5 yıl	139	3,08	0,65			
	C- 6-10 yıl	132	2,97	0,72			
	D- 11 yıldan fazla	79	3,16	0,77			
Küresel Yetkinlik	A- Yok	164	3,05	0,62	1,491	0,216	
	B- 1-5 yıl	139	3,08	0,58			
	C- 6-10 yıl	132	2,95	0,58			
	D- 11 yıldan fazla	79	3,11	0,64			
Sosyal Sorumluluk	A- Yok	164	2,94	0,64	1,857	0,136	
	B- 1-5 yıl	139	2,94	0,68			
	C- 6-10 yıl	132	2,82	0,67			
	D- 11 yıldan fazla	79	3,04	0,62			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- Yok	164	3,03	0,61	1,756	0,155	
	B- 1-5 yıl	139	3,03	0,56			
	C- 6-10 yıl	132	2,92	0,61			
	D- 11 yıldan fazla	79	3,10	0,64			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporla uzun süresi de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.41 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Müsabakalara Gitme Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Müسابakalara		N	\bar{X}	SS	t	p
	Gitme						
Küresel Sivil Katılım	Evet		434	3,09	0,71	2,128	0,034
	Hayır		80	2,91	0,66		
Küresel Yetkinlik	Evet		434	3,08	0,60	3,363	0,001
	Hayır		80	2,84	0,60		
Sosyal Sorumluluk	Evet		434	2,95	0,65	1,962	0,050
	Hayır		80	2,79	0,67		
KÜRESEL VATANDAŞLIK	Evet		434	3,04	0,60	2,650	0,008
	Hayır		80	2,85	0,58		

Küresel Sivil Katılım alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,128$; $p<0,05$). Müsabakalara giden seyircilerin Küresel Sivil Katılım puanları müsabakalara gitmeyen seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=3,363$; $p<0,05$). Müsabakalara giden seyircilerin Küresel Yetkinlik puanları müsabakalara gitmeyen seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=2,650$; $p<0,05$). Müsabakalara giden seyircilerin Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları müsabakalara gitmeyen seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.42 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya Grupları	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 20 ya ve altı	79	3,01	0,76	1,054	0,379	
	B- 21-25 ya	177	3,01	0,66			
	C- 26-30 ya	89	3,09	0,73			
	D- 31-35 ya	98	3,18	0,67			
	E- 36 ya üzeri	71	3,06	0,75			
Küresel Yetkinlik	A- 20 ya ve altı	79	2,99	0,62	0,813	0,517	
	B- 21-25 ya	177	3,03	0,61			
	C- 26-30 ya	89	3,04	0,60			
	D- 31-35 ya	98	3,14	0,57			
	E- 36 ya üzeri	71	3,03	0,61			
Sosyal Sorumluluk	A- 20 ya ve altı	79	2,88	0,73	0,843	0,498	
	B- 21-25 ya	177	2,92	0,61			
	C- 26-30 ya	89	2,87	0,63			
	D- 31-35 ya	98	3,03	0,63			
	E- 36 ya üzeri	71	2,93	0,73			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 20 ya ve altı	79	2,96	0,65	0,943	0,439	
	B- 21-25 ya	177	2,98	0,58			
	C- 26-30 ya	89	3,00	0,60			
	D- 31-35 ya	98	3,11	0,58			
	E- 36 ya üzeri	71	3,01	0,65			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının ya da cinsiyetine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

Tablo 4.43 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- 0-1000TL	305	3,02	0,67	1,917	0,126	
	B- 1001-2000TL	141	3,09	0,74			
	C- 2001-3000TL	51	3,27	0,76			
	D- 3001TL'den fazla	17	3,00	0,74			
Küresel Yetkinlik	A- 0-1000TL	305	3,01	0,58	1,389	0,245	
	B- 1001-2000TL	141	3,07	0,64			
	C- 2001-3000TL	51	3,18	0,62			
	D- 3001TL'den fazla	17	2,95	0,54			
Sosyal Sorumluluk	A- 0-1000TL	305	2,91	0,62	0,385	0,764	
	B- 1001-2000TL	141	2,96	0,72			
	C- 2001-3000TL	51	2,97	0,68			
	D- 3001TL'den fazla	17	2,85	0,65			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- 0-1000TL	305	2,98	0,57	1,503	0,213	
	B- 1001-2000TL	141	3,04	0,65			
	C- 2001-3000TL	51	3,16	0,65			
	D- 3001TL'den fazla	17	2,93	0,62			

Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının aylık gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir ($p>0,05$).

4.3.3. Seyircilerin Saldırganlık Davranı ma li kin Bulgular

Tablo 4.44. Saldırganlık Davranı ma li kin Betimsel statistikler

Alt Boyutlar	Madde			\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
	Sayısı	Min.	Maks.			
Yıkıcı Saldırganlık	10	1	61	29,91	12,14	-0,021
Atılgnlık	10	10	61	45,61	10,44	-0,743
Edilgen Saldırganlık	10	1	61	27,37	11,30	0,042
SALDIRGANLIK	30	20	183	102,91	24,35	-0,043

Saldırganlık Ölçe i “Yıkıcı Saldırganlık” alt boyut puan ortalaması $29,91 \pm 12,14$; “Atılgnlık” alt boyut puan ortalaması $45,61 \pm 10,44$; “Edilgen Saldırganlık” alt boyut puan ortalaması $27,37 \pm 11,30$ olarak bulunmu tur. Saldırganlık Ölçe i puan ortalaması $102,91 \pm 24,35$ olarak bulunmu tur.

Tablo 4.45 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Kadın	116	27,79	11,78	-2,145	0,032
	Erkek	398	30,53	12,20		
Atılgnlık	Kadın	116	46,53	9,50	1,073	0,284
	Erkek	398	45,34	10,70		
Edilgen Saldırganlık	Kadın	116	27,53	10,50	0,172	0,864
	Erkek	398	27,33	11,54		
SALDIRGANLIK	Kadın	116	101,85	22,58	-0,526	0,599
	Erkek	398	103,21	24,86		

Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($t=-2,145$; $p<0,05$). Erkek seyircilerin Yıkıcı Saldırganlık puanları kadın seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Atılgnlık, Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ve Saldırganlık Ölçe i puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.46 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ö renim Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ö renim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Ortaö retim	193	30,48	12,02	0,813	0,416
	Üniversite	321	29,58	12,23		
Atılgnlık	Ortaö retim	193	44,76	10,80	-1,440	0,151
	Üniversite	321	46,12	10,21		
Edilgen Saldırganlık	Ortaö retim	193	27,30	11,37	-0,125	0,901
	Üniversite	321	27,42	11,28		
SALDIRGANLIK	Ortaö retim	193	102,53	25,21	-0,268	0,788
	Üniversite	321	103,12	23,86		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ö renim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.47 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya adı ı ile Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya adı ı l	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Adana	298	29,68	12,06	-0,511	0,610
	Mersin	216	30,24	12,29		
Atılgnlık	Adana	298	45,45	10,52	-0,419	0,675
	Mersin	216	45,84	10,36		
Edilgen Saldırganlık	Adana	298	26,96	11,37	-0,971	0,332
	Mersin	216	27,94	11,21		
SALDIRGANLIK	Adana	298	102,09	24,70	-0,886	0,376
	Mersin	216	104,02	23,88		

Saldırganlık ölçe i ve alt boyut puanlarının ya adı ı il de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.48 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Sporla U ra ı Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sporla U ra ı	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Evet	350	29,89	12,41	-0,078	0,938
	Hayır	164	29,98	11,60		
Atılgnlık	Evet	350	45,83	10,43	0,681	0,496
	Hayır	164	45,15	10,48		
Edilgen Saldırganlık	Evet	350	27,29	11,22	-0,263	0,793
	Hayır	164	27,57	11,52		
SALDIRGANLIK	Evet	350	103,00	24,38	0,131	0,896
	Hayır	164	102,70	24,37		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının sporla u ra ma de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.49 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Sporla U ra ma Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor U ra ı Süresi	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- Yok	164	29,98	11,60	1,051	0,370	
	B- 1-5 yıl	139	29,17	12,03			
	C- 6-10 yıl	132	31,35	13,09			
	D- 11 yıldan fazla	79	28,71	11,81			
Atılğanlık	A- Yok	164	45,15	10,48	1,107	0,346	
	B- 1-5 yıl	139	44,86	10,75			
	C- 6-10 yıl	132	45,95	10,13			
	D- 11 yıldan fazla	79	47,33	10,31			
Edilgen Saldırganlık	A- Yok	164	27,57	11,52	1,450	0,227	
	B- 1-5 yıl	139	25,78	10,86			
	C- 6-10 yıl	132	28,52	11,13			
	D- 11 yıldan fazla	79	27,87	11,79			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- Yok	164	102,70	24,37	1,436	0,231	
	B- 1-5 yıl	139	99,80	23,37			
	C- 6-10 yıl	132	105,82	25,08			
	D- 11 yıldan fazla	79	103,91	24,56			

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının sporla u ra ma süresi de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.50 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Takım Tutma Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Takım Tutma	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Evet	460	30,20	12,11	1,570	0,117
	Hayır	54	27,46	12,32		
Atılgnlık	Evet	460	45,59	10,36	-0,152	0,880
	Hayır	54	45,81	11,20		
Edilgen Saldırganlık	Evet	460	27,59	11,26	1,277	0,202
	Hayır	54	25,52	11,63		
SALDIRGANLIK	Evet	460	103,38	24,22	1,310	0,191
	Hayır	54	98,80	25,31		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının takım tutma durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.51 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Müsabakalara Gitme Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Müسابakalara Gitme	N	\bar{X}	SS	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Evet	434	29,86	12,09	-0,219	0,827
	Hayır	80	30,19	12,52		
Atılgnlık	Evet	434	45,74	10,69	0,627	0,531
	Hayır	80	44,94	9,01		
Edilgen Saldırganlık	Evet	434	27,47	11,26	0,463	0,644
	Hayır	80	26,84	11,58		
SALDIRGANLIK	Evet	434	103,07	24,48	0,375	0,708
	Hayır	80	101,96	23,79		

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.52 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Ya Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ya Grupları	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- 20 ya ve altı	79	30,63	11,90	1,721	0,144	
	B- 21-25 ya	177	31,56	12,03			
	C- 26-30 ya	89	28,60	12,63			
	D- 31-35 ya	98	28,80	12,40			
	E- 36 ya üzeri	71	28,20	11,48			
Atılganlık	A- 20 ya ve altı	79	44,71	10,24	1,144	0,335	
	B- 21-25 ya	177	44,77	11,45			
	C- 26-30 ya	89	46,78	9,32			
	D- 31-35 ya	98	46,98	10,43			
	E- 36 ya üzeri	71	45,37	9,26			
Edilgen Saldırganlık	A- 20 ya ve altı	79	28,65	9,81	1,468	0,211	
	B- 21-25 ya	177	28,08	10,30			
	C- 26-30 ya	89	26,13	11,08			
	D- 31-35 ya	98	25,53	12,75			
	E- 36 ya üzeri	71	28,31	13,13			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 20 ya ve altı	79	103,99	22,82	0,418	0,796	
	B- 21-25 ya	177	104,41	24,42			
	C- 26-30 ya	89	101,51	23,79			
	D- 31-35 ya	98	101,31	25,80			
	E- 36 ya üzeri	71	101,87	24,86			

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ya de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

Tablo 4.53 Saldırganlık Ölçe i Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- 0-1000TL	305	30,44	12,11	0,794	0,498	
	B- 1001-2000TL	141	29,65	13,13			
	C- 2001-3000TL	51	27,69	9,53			
	D- 3001TL'den fazla	17	29,41	11,49			
Atılğanlık	A- 0-1000TL	305	44,82	10,89	1,537	0,204	
	B- 1001-2000TL	141	46,57	9,52			
	C- 2001-3000TL	51	46,88	10,53			
	D- 3001TL'den fazla	17	48,00	8,63			
Edilgen Saldırganlık	A- 0-1000TL	305	27,78	10,77	0,996	0,394	
	B- 1001-2000TL	141	27,48	12,17			
	C- 2001-3000TL	51	24,84	11,94			
	D- 3001TL'den fazla	17	26,88	11,25			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- 0-1000TL	305	103,04	24,46	0,420	0,739	
	B- 1001-2000TL	141	103,70	26,62			
	C- 2001-3000TL	51	99,41	17,35			
	D- 3001TL'den fazla	17	104,29	21,51			

Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının aylık gelir de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0,05$).

4.4. SPORCU, SPOR YÖNETİCİSİ VE SEYİRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASINA İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 4.54 Küresel Vatandaşlık Ölçeği Puanlarının Sporcu, Yönetici ve Seyirci Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Küresel Sivil Katılım	A- Sporcu	200	2,98	0,63	5,191	0,006	B>A
	B- Spor Yöneticisi	71	3,28	0,57			B>C
	C- Seyirci	514	3,06	0,70			
Küresel Yetkinlik	A- Sporcu	200	2,98	0,56	4,426	0,012	B>A
	B- Spor Yöneticisi	71	3,22	0,52			B>C
	C- Seyirci	514	3,04	0,60			
Sosyal Sorumluluk	A- Sporcu	200	2,96	0,56	12,951	0,000	B>A
	B- Spor Yöneticisi	71	3,33	0,56			B>C
	C- Seyirci	514	2,93	0,65			
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	A- Sporcu	200	2,96	0,52	9,516	0,002	B>A
	B- Spor Yöneticisi	71	3,24	0,49			B>C
	C- Seyirci	514	3,01	0,60			

Küresel Sivil Katılım alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir (F=5,191; p<0,05). Farkın kaynağına ilişkin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Küresel Sivil Katılım puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir (F=4,426; p<0,05). Farkın kaynağına ilişkin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Küresel Yetkinlik puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmiştir (F=5,191; p<0,05). Farkın kaynağına ilişkin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Sosyal Sorumluluk puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Küresel Vatandaşlık puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmiştir (F=5,191; p<0,05). Farkın kaynağına ilişkin yapılan Dunnett C Post Hoc testi sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 4.55 Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Sporcu, Yönetici ve Seyirci Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Gruplar	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Yıkıcı Saldırganlık	A- Sporcu	200	30,88	13,10	2,562	0,078	
	B- Spor Yöneticisi	71	27,04	10,47			
	C- Seyirci	514	29,91	12,15			
Atılğanlık	A- Sporcu	200	45,42	10,37	1,094	0,335	
	B- Spor Yöneticisi	71	47,45	10,31			
	C- Seyirci	514	45,61	10,44			
Edilgen Saldırganlık	A- Sporcu	200	28,71	13,32	1,277	0,280	
	B- Spor Yöneticisi	71	26,52	10,37			
	C- Seyirci	514	27,38	11,30			
SALDIRGANLIK ÖLÇE	A- Sporcu	200	105,00	27,30	0,834	0,435	
	B- Spor Yöneticisi	71	101,01	20,84			
	C- Seyirci	514	102,90	24,35			

Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporcu, spor yöneticisi ve seyirciler arasında anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmiştir (p>0,05).

4.5. SPORCULARDA KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR

Tablo 4.56 Sporcularda Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranımları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yıkıcı Saldırganlık	Atılğanlık	Edilgen Saldırganlık	SALDIRGANLIK ÖLÇE
Küresele Sivil Katılım	r	-0,567	0,028	-0,491	-0,501
	p	0,000	0,695	0,000	0,000
	N	200	200	200	200
Küresel Yetkinlik	r	-0,447	0,014	-0,406	-0,407
	p	0,000	0,848	0,000	0,000
	N	200	200	200	200
Sosyal Sorumluluk	r	-0,323	0,169	-0,242	-0,209
	p	0,000	0,017	0,001	0,003
	N	200	200	200	200
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇE	r	-0,542	0,059	-0,462	-0,463
	p	0,000	0,409	0,000	0,000
	N	200	200	200	200

Küresel Sivil Katılım puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,57| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Atılğanlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r=0,03$; $p > 0,05$). Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,49| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,50| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Küresel Yetkinlik puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,45| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Atılğanlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r=0,01$; $p > 0,05$). Küresel Yetkinlik puanları ile Edilgen

Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,41| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,41| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Sosyal Sorumluluk puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,32| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,17| < 0,30)$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,24| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,21| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Küresel Vatandaşlık Ölçe i puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,54| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçe i puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki bulunmamaktadır ($r=0,06$; $p > 0,05$). Küresel Vatandaşlık Ölçe i puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,46| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçe i puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,46| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Tablo 4.57 Sporcularda Küresel Vatandaşlığın Yıkıcı Saldırganlık Davranı ları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi

Ba ımsız de i kenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	66,858	4,788	13,963	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-11,339	2,0001	-0,541	-5,666	0,000
Küresel Yetkinlik	-1,109	2,110	-0,047	-0,525	0,600
Sosyal Sorumluluk	0,383	1,717	0,016	0,223	0,824
R=0,568	R ² =0,323	ΔR ² =0,313			
F _(3, 199) =31,177	p=0,000				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Yıkıcı Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 199)}=31,177$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Yıkıcı Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %32'sini açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,54$; $t=-5,67$; $p<0,05$) değişkeninin Yıkıcı Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik ($\beta=-0,05$; $t=-0,53$; $p>0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta=0,02$; $t=0,22$; $p>0,05$) değişkenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Yıkıcı Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Yıkıcı Saldırganlık} = 68,858 - 0,54 \cdot \text{KSK} - 0,05 \cdot \text{KY} + 0,22 \cdot \text{SOS}$$

Tablo 4.58 Sporcularda Küresel Vatandaşlığın Atılma Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	38,780	4,522	8,575	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-1,155	1,890	-0,070	-0,611	0,542
Küresel Yetkinlik	-0,994	1,993	-0,054	-0,499	0,618
Sosyal Sorumluluk	4,405	1,522	0,236	2,716	0,007
R=0,193 R ² =0,037 ΔR ² =0,022					
F _(3, 199) =5,787 p=0,017					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Atılma arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 199)}=5,787$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Atılma değişkenindeki değişimin yaklaşık %3'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Sosyal Sorumluluk ($\beta=0,24$; $t=2,72$; $p<0,05$) değişkeninin Atılma üzerinde önemli (anlamlı) ve pozitif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,07$; $t=-$

0,53; $p>0,05$) ve Küresel Yetkinlik ($\beta = -0,05$; $t = -0,50$; $p>0,05$) de i kenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Atılgnlık de i keninin yordanmasına ili kin matematiksel model a a ıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Atılgnlık} = 38,780 - 0,07 * \text{KSK} - 0,05 * \text{KY} + 0,24 * \text{SOS}$$

Tablo 4.59 Sporcularda Küresel Vatanda lı m Edilgen Saldırgnlık Davranı ları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Ba ımsız de i kenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	59,498	5,131	11,597	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-9,883	2,144	-0,464	-4,609	0,000
Küresel Yetkinlik	-2,282	2,261	-0,096	-1,009	0,314
Sosyal Sorumluluk	1,851	1,840	0,077	1,006	0,316
R=0,498 R ² =0,248 ΔR ² =0,237					
F _(3, 199) =21,550 p=0,000					

Küresel Vatanda lık alt boyutları ile Edilgen Saldırgnlık arasındaki ili kiyi gösteren modelin uygun oldu u görülmektedir ($F_{(3, 199)}=21,550$; $p<0,05$). Küresel Vatanda lık alt boyutları, Edilgen Saldırgnlık de i kenindeki de i imin yakla ık %24'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılı na ili kin t testi sonucu incelendi inde Küresel Sivil Katılım ($\beta = -0,46$; $t = -4,61$; $p<0,05$) de i keninin Edilgen Saldırgnlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip oldu u ancak Küresel Yetkinlik ($\beta = -0,10$; $t = -1,01$; $p>0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta = 0,08$; $t = 1,01$; $p>0,05$) de i kenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Edilgen Saldırgnlık de i keninin yordanmasına ili kin matematiksel model a a ıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Edilgen Saldırgnlık} = 59,498 - 0,46 * \text{KSK} - 0,10 * \text{KY} + 0,08 * \text{SOS}$$

Tablo 4.60 Sporcularda Küresel Vatandaşlık Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p
Sabit	165,136	10,394	15,888	0,000
Küresel Sivil Katılım	-22,377	4,344	-0,513	0,000
Küresel Yetkinlik	-4,385	4,580	-0,090	0,340
Sosyal Sorumluluk	6,639	3,727	0,135	0,076
R=0,515 R ² =0,265 ΔR ² =0,254				
F _(3, 199) =23,588 p=0,000				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir (F_(3, 199)=23,588; p<0,05). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %25'ini açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım (=-0,51; t=-5,15; p<0,05) değişkeninin Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik (=-0,09; t=-0,96; p>0,05) ve Sosyal Sorumluluk (=0,14; t=1,78; p>0,05) değişkenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Saldırganlık} = 165,14 - 0,51 \cdot \text{KSK} - 0,09 \cdot \text{KY} + 0,14 \cdot \text{SOS}$$

4.6. SPOR YÖNETİCİLERİNDE KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR

Tablo 4.61 Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranıları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yıkıcı Saldırganlık	Atılğanlık	Edilgen Saldırganlık	SALDIRGANLIK ÖLÇE
Küresel Sivil Katılım	r	-0,335	0,062	-0,565	-0,419
	p	0,004	0,609	0,000	0,000
	N	71	71	71	71
Küresel Yetkinlik	r	-0,131	0,134	-0,349	-0,173
	p	0,277	0,266	0,003	0,149
	N	71	71	71	71
Sosyal Sorumluluk	r	-0,445	0,213	-0,449	-0,342
	p	0,000	0,075	0,000	0,004
	N	71	71	71	71
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇE	r	-0,329	0,123	-0,526	-0,366
	p	0,005	0,309	0,000	0,002
	N	71	71	71	71

Küresel Sivil Katılım puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,34| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Atılğanlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r=0,06$; $p > 0,05$). Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,57| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,42| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Küresel Yetkinlik puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r=-0,13$; $p > 0,05$). Küresel Yetkinlik puanları ile Atılğanlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r=0,14$; $p > 0,05$). Küresel

Yetkinlik puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,35| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında anlamlı bir ili ki bulunmamaktadır ($r = -0,17$; $p > 0,05$).

Sosyal Sorumluluk puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,45| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki bulunmamaktadır ($r = 0,21$; $p > 0,05$). Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,45| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,34| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,33| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki bulunmamaktadır ($r = 0,12$; $p > 0,05$). Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,53| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < (|r=0,37| < 0,70)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Tablo 4.62 Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlık Davranışları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	50,672	7,096	7,141	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-6,498	2,680	-0,354	-2,425	0,018
Küresel Yetkinlik	11,999	3,334	0,596	3,599	0,001
Sosyal Sorumluluk	-12,305	2,770	-0,656	-4,443	0,000
R=0,577	R ² =0,333	ΔR ² =0,303			
F _(3, 70) =11,150	p=0,000				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Yıkıcı Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 70)}=11,150$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Yıkıcı Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %30'unu açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığının incelenmesi için t testi sonucu incelendiğinde Yıkıcı Saldırganlık üzerinde en önemli etkiye sahip değişkenlerin sırasıyla Sosyal Sorumluluk ($\beta=-0,66$; $t=-4,44$; $p<0,05$), Küresel Yetkinlik ($\beta=0,60$; $t=3,60$; $p<0,05$) ve Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,35$; $t=-2,43$; $p<0,05$) değişkenlerinin olduğu görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Yıkıcı Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Yıkıcı Saldırganlık} = 50,67 - 0,35 \cdot \text{KSK} + 0,60 \cdot \text{KY} - 0,66 \cdot \text{SOS}$$

Tablo 4.63 Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlık İm Atılma Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p
Sabit	36,596	8,327	4,383	0,000
Küresel Sivil Katılım	-2,288	3,145	-0,126	0,469
Küresel Yetkinlik	0,575	3,912	0,029	0,884
Sosyal Sorumluluk	4,995	3,250	0,270	0,129
R=0,231 R ² =0,054 ΔR ² =0,011				
F _(3, 70) =1,264 p=0,294				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Atılma arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olmadığı görülmektedir ($F_{(3, 70)}=1,264$; $p>0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Atılma değişkenindeki değişimi açıklayamamaktadır.

Tablo 4.64 Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlıkta Edilgen Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	B	SH _B	t	p
Sabit	61,374	6,868	8,936	0,000
Küresel Sivil Katılım	-10,641	2,594	-0,585	0,000
Küresel Yetkinlik	5,471	3,227	0,274	0,095
Sosyal Sorumluluk	-5,275	2,681	-0,284	0,053
R=0,602 R ² =0,363 ΔR ² =0,334				
F _(3, 70) =12,713 p=0,000				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Edilgen Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 70)}=12,713$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Edilgen Saldırganlık değişimindeki değişimin yaklaşık %33'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,59$; $t=-4,10$; $p<0,05$) değişiminin Edilgen Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik ($\beta=0,27$; $t=1,70$; $p>0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta=-0,28$; $t=-1,97$; $p>0,05$) değişimlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Edilgen Saldırganlık değişiminin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Edilgen Saldırganlık} = 61,37 - 0,59 \cdot \text{KSK} + 0,27 \cdot \text{KY} - 0,28 \cdot \text{SOS}$$

Tablo 4.65 Spor Yöneticilerinde Küresel Vatandaşlık Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	148,541	14,882	9,981	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-19,427	5,620	-0,531	-3,457	0,001
Küresel Yetkinlik	18,045	6,992	0,450	2,581	0,012
Sosyal Sorumluluk	-12,585	5,809	-0,337	-2,167	0,032
R=0,510 R ² =0,260 ΔR ² =0,227					
F _(3, 70) =7,848 p=0,000					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir (F_(3, 70)=7,848; p<0,05). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %23'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Saldırganlık üzerinde en önemli etkiye sahip değişkenlerin sırasıyla Küresel Sivil Katılım (β=-0,53; t=-3,46; p<0,05), Küresel Yetkinlik (β=0,45; t=2,58; p<0,05) ve Sosyal Sorumluluk (β=-0,34; t=-2,17; p<0,05) değişkenlerinin olduğu görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Saldırganlık} = 148,54 - 0,53 \cdot \text{KSK} + 0,45 \cdot \text{KY} - 0,34 \cdot \text{SOS}$$

4.7. SEYİRCİLERDE KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR

Tablo 4.66 Seyircilerde Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yıkıcı Saldırganlık	Atılğanlık	Edilgen Saldırganlık	SALDIRGANLIK ÖLÇE
Küresele Sivil Katılım	r	-0,295	0,154	-0,292	-0,216
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	514	514	514	514
Küresel Yetkinlik	r	-0,199	0,161	-0,233	-0,138
	p	0,000	0,000	0,000	0,002
	N	514	514	514	514
Sosyal Sorumluluk	r	-0,250	0,174	-0,254	-0,168
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	514	514	514	514
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇE	r	-0,274	0,168	-0,281	-0,195
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	514	514	514	514

Küresel Sivil Katılım puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,30| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Atılğanlık puanları arasında düşük düzeyde ($0,30 < |r=0,15| < 0,70$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,29| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,22| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Küresel Yetkinlik puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,20| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Atılğanlık puanları arasında düşük düzeyde ($0,30 < |r=0,16| < 0,70$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Küresel Yetkinlik puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,23| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,14| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Sosyal Sorumluluk puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,25| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0,30 < (|r=0,17| < 0,70)$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,25| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,17| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Küresel Vatandaşlık puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,27| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Atılganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0,30 < (|r=0,17| < 0,70)$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,28| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < (|r=0,20| < 0,30)$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Tablo 4.67 Seyircilerde Küresel Vatandaşlıkta Yıkıcı Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	44,737	2,726	16,412	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-5,757	1,316	-0,333	-4,376	0,000
Küresel Yetkinlik	3,048	1,494	0,151	2,040	0,042
Sosyal Sorumluluk	-2,208	1,137	-0,119	-1,941	0,053
R=0,313	R ² =0,098	ΔR ² =0,093			
F _(3, 513) =18,435	p=0,000				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Yıkıcı Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 513)}=18,435$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Yıkıcı Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %9'unu açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Yıkıcı Saldırganlık üzerinde en önemli etkiye sahip değişkenlerin sırasıyla Sosyal Sorumluluk ($\beta=-0,33$; $t=-4,38$; $p<0,05$), Küresel Yetkinlik ($\beta=0,15$; $t=2,04$; $p<0,05$) olduğu; ancak Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,12$; $t=-1,94$; $p<0,05$) değişkeninin anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Yıkıcı Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Yıkıcı Saldırganlık} = 44,74 - 0,33 \cdot \text{KSK} + 0,15 \cdot \text{KY} - 0,12 \cdot \text{SOS}$$

Tablo 4.68 Seyircilerde Küresel Vatandaşlık İnan Atılma Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p
Sabit	35,819	2,425	14,770	0,000
Küresel Sivil Katılım	0,284	1,171	0,019	0,242
Küresel Yetkinlik	1,176	1,329	0,068	0,377
Sosyal Sorumluluk	2,777	0,694	0,174	0,000
R=0,174 R ² =0,030 ΔR ² =0,028				
F _(3, 513) =16,019 p=0,000				

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Atılma arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 513)}=16,019$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Atılma değişkenindeki değişimin yaklaşık %3'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Sosyal Sorumluluk ($\beta=0,17$; $t=4,00$; $p<0,05$) değişkeninin Atılma üzerinde önemli (anlamlı) ve pozitif bir etkiye sahip olduğu; ancak Küresel Sivil Katılım ($\beta=0,02$;

$t=0,24$; $p>0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta=0,17$; $t=0,89$; $p>0,05$) de i kenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

$$\text{Atılganlık} = 35,82 + 0,02 * \text{KSK} + 0,07 * \text{KY} + 0,17 * \text{SOS}$$

Tablo 4.69 Seyircilerde Küresel Vatandaşlık ile Edilgen Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	42,687	2,547	16,761	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-4,071	1,229	-0,253	-3,312	0,001
Küresel Yetkinlik	0,838	1,396	0,045	0,601	0,548
Sosyal Sorumluluk	-1,842	1,063	-0,107	-1,734	0,084

R=0,301 R²=0,091 ΔR²=0,085
F_(3, 513)=16,947 p=0,000

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Edilgen Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 513)}=16,947$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Edilgen Saldırganlık değişimindeki değişimin yaklaşık %9'unu açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,25$; $t=-3,31$; $p<0,05$) değişiminin Edilgen Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik ($\beta=0,05$; $t=0,60$; $p>0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta=-0,11$; $t=-1,73$; $p>0,05$) değişimlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Edilgen Saldırganlık değişiminin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Edilgen Saldırganlık} = 42,69 - 0,25 * \text{KSK} + 0,05 * \text{KY} - 0,11 * \text{SOS}$$

Tablo 4.70 Seyircilerde Küresel Vatandaşlık Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	123,243	5,601	22,004	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-9,545	2,703	-0,276	-3,531	0,000
Küresel Yetkinlik	5,062	3,070	0,125	1,649	0,100
Sosyal Sorumluluk	-2,224	2,337	-0,060	-0,952	0,342
R=0,229 R ² =0,052 ΔR ² =0,047					
F _(3, 513) =9,394 p=0,000					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir (F_(3, 513)=9,394; p<0,05). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %5'ini açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım (β=-0,28; t=-3,53; p<0,05) değişkeninin Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik (β=0,13; t=1,65; p>0,05) ve Sosyal Sorumluluk (β=-0,06; t=-0,95; p>0,05) değişkenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Saldırganlık} = 123,24 - 0,28 * \text{KSK} + 0,13 * \text{KY} - 0,06 * \text{SOS}$$

4.8. ÖRNEKLEMİN GENELİNDE KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE SALDIRGANLIK DAVRANILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR

Tablo 4.71 Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yıkıcı Saldırganlık	Atılğanlık	Edilgen Saldırganlık	SALDIRGANLIK ÖLÇE
Küresele Sivil Katılım	r	-0,371	0,122	-0,364	-0,305
	p	0,000	0,001	0,000	0,000
	N	785	785	785	785
Küresel Yetkinlik	r	-0,264	0,128	-0,290	-0,215
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	785	785	785	785
Sosyal Sorumluluk	r	-0,287	0,182	-0,262	-0,190
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	785	785	785	785
KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇE	r	-0,349	0,144	-0,344	-0,275
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	785	785	785	785

Küresel Sivil Katılım puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,37| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Atılğanlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,12| < 0,30$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,36| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,31| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

Küresel Yetkinlik puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,26| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Atılğanlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,12| < 0,30$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki vardır.

$(0 < |r=0,13| < 0,30)$, pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,29| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,22| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Sosyal Sorumluluk puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,29| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,18| < 0,70$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,26| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,19| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Küresel Vatandaşlık puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde ($0,30 < |r=0,35| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Atılganlık puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,14| < 0,70$), pozitif yönlü ($r > 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında pozitif düzeyde ($0,30 < |r=0,34| < 0,70$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ($0 < |r=0,28| < 0,30$), negatif yönlü ($r < 0$) ve anlamlı ($p < 0,05$) bir ili ki vardır.

Tablo 4.72 Örneklem Geneline Küresel Vatandaşlıkta Yıkıcı Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkisine Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	50,282	2,263	22,219	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-7,143	1,047	-0,394	-6,824	0,000
Küresel Yetkinlik	2,200	1,171	0,105	1,879	0,061
Sosyal Sorumluluk	-1,750	0,898	-0,090	-1,948	0,052
R=0,379 R ² =0,144 ΔR ² =0,141					
F _(3, 784) =43,766 p=0,000					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Yıkıcı Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 784)}=43,766$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Yıkıcı Saldırganlık değişimindeki değişimin yaklaşık %14'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığını ilkin t testi sonucu incelendiğinde Yıkıcı Saldırganlık üzerinde Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,39$; $t=-6,82$; $p<0,05$) değişiminin anlamlı ve negatif etkiye olduğu; ancak Küresel Yetkinlik ($\beta=0,11$; $t=1,88$; $p<0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta=-0,09$; $t=-1,95$; $p<0,05$) değişimlerinin anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Yıkıcı Saldırganlık değişiminin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Yıkıcı Saldırganlık} = 50,28 - 0,39 \cdot \text{KSK} + 0,11 \cdot \text{KY} - 0,09 \cdot \text{SOS}$$

Tablo 4.73. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	38,465	2,039	17,883	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-0,293	0,943	-0,019	-0,310	0,756
Küresel Yetkinlik	0,518	1,055	0,029	0,491	0,623
Sosyal Sorumluluk	2,889	0,809	0,175	3,569	0,000
R=0,182 R ² =0,033 ΔR ² =0,030					
F _(3, 784) =8,953 p=0,000					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Atılgenlik arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir (F_(3, 784)=8,953; p<0,05). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Atılgenlik değişimindeki değişimin yaklaşık %3'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığını ilkin t testi sonucu incelendiğinde Sosyal Sorumluluk (β=0,18; t=3,57; p<0,05) değişiminin Atılgenlik üzerinde önemli (anlamlı) ve pozitif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Sivil Katılım (β=-0,02; t=-0,31; p>0,05) ve Sosyal Sorumluluk (β=0,03; t=0,49; p>0,05) değişimlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

$$\text{Atılgenlik} = 38,47 - 0,02 * \text{KSK} + 0,03 * \text{KY} + 0,18 * \text{SOS}$$

Tablo 4.74. Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlık Edilgen Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	47,576	2,183	21,789	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-6,018	1,010	-0,346	-5,958	0,000
Küresel Yetkinlik	0,079	1,130	0,004	0,070	0,944
Sosyal Sorumluluk	-0,588	0,867	-0,032	-0,679	0,498
R=0,365 R ² =0,133 ΔR ² =0,130					
F _(3, 784) =39,916 p=0,000					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Edilgen Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 784)}=39,916$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Edilgen Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %13'ünü açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,35$; $t=-5,96$; $p<0,05$) değişkeninin Edilgen Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik ($\beta=0,00$; $t=0,07$; $p>0,05$) ve Sosyal Sorumluluk ($\beta=-0,03$; $t=-0,68$; $p>0,05$) değişkenlerinin anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Edilgen Saldırganlık değişkeninin yordanmasına ilişkin matematiksel model aşağıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Edilgen Saldırganlık} = 47,58 - 0,35 \cdot \text{KSK} + 0,004 \cdot \text{KY} - 0,03 \cdot \text{SOS}$$

Tablo 4.75 Örneklemin Genelinde Küresel Vatandaşlık Saldırganlık Davranışları Üzerindeki Etkiye Ait Çoklu Regresyon Analizi

Bağımsız değişkenler	B	SH _B	t	p	
Sabit	134,321	4,707	28,537	0,000	
Küresel Sivil Katılım	-13,454	2,177	-0,368	-6,179	0,000
Küresel Yetkinlik	2,798	2,436	0,066	1,149	0,251
Sosyal Sorumluluk	0,551	1,868	0,014	0,295	0,768
R=0,308 R ² =0,095 ΔR ² =0,091					
F _(3, 784) =27,255 p=0,000					

Küresel Vatandaşlık alt boyutları ile Saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren modelin uygun olduğu görülmektedir ($F_{(3, 784)}=27,255$; $p<0,05$). Küresel Vatandaşlık alt boyutları, Saldırganlık değişkenindeki değişimin yaklaşık %9'unu açıklamaktadır.

Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucu incelendiğinde Küresel Sivil Katılım ($\beta=-0,37$; $t=-6,18$; $p<0,05$) değişkeninin Saldırganlık üzerinde önemli (anlamlı) ve negatif bir etkiye sahip olduğu ancak Küresel Yetkinlik ($\beta=0,07$;

t=1,14; p>0,05) ve Sosyal Sorumluluk (=0,01; t=0,30; p>0,05) de i kenlerinin anlamlı etkisinin olmadı ı görölmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre Saldırganlık de i keninin yordanmasına ili kin matematiksel model a a ıdaki gibidir (KSK: Küresel Sivil Katılım, KY: Küresel Yetkinlik, SOS: Sosyal Sorumluluk):

$$\text{Saldırganlık} = 134,32 - 0,37 * \text{KSK} + 0,07 * \text{KY} - 0,01 * \text{SOS}$$

BÖLÜM 5: TARTI MA

5.1.H POTEZ 1: SPORCULARIN KÜRESEL VATANDA LIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARI

Yapılan literatür taramasında, çalı mamızı olu turan sporcu, spor yöneticisi ve seyircilerin küresel vatandaşlık ili kisi ile ilgili benzer bir çalı ma olmaması sebebiyle çalı mamızın tartışma bölümü a ırlıklı olarak elde edilen bulgular çerçevesinde yapılmı tır.

5.1.1. Sporcuların Küresel Vatandaşlık Durumları

Analiz sonuçları sporcuların cinsiyetleri ile küresel vatandaşlık alt boyutlarında farkın önemli olmadığını göstermiştir ($p>0.05$) (bk. Tablo 4.3). Ancak, ö renim durumu de i keninde ise küresel yetkinlik alt boyutundaki farkın önemli olduğunu göstermiştir ($p<0.05$) Üniversite mezunu sporcuların küresel yetkinlik puanları ortaö retim mezun sporculardan anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u görülmü tür ($p<0.05$) (bk. Tablo 4.4). Bu do rultuda, çalı mamızda küresel vatandaşlı ın cinsiyetle anlamlı bir ili kisi olmadığını, ancak üniversite mezunu sporcuların küresel vatandaşlı ının daha yüksek olması, e itimle bilgi ve becerilerin üst düzeye çıkartılması ve yetkinlik kazandırılmasında e itimin önemli olduğunu söylemek mümkündür.

Yine analiz sonuçları sporcuların ya adı ı il ile küresel yetkinlik alt boyutu arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermiştir ($p<0.05$). Adana ilinde ya ayan sporcuların puanlarının Mersin ilinde ya ayan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u görülmü tür ($p<0.05$) (bk. Tablo 4.5). Sosyo-kültürel anlamda birbirine benzer ve kom u olan bu iki ilde böyle bir farkın çıkması, Adana ilinin nüfusunun daha fazla olması ve çok farklı (yerlerden, kültürlerden) göç almasından kaynaklandı ını söyleyebiliriz.

Analiz sonuçları sporcuların küresel vatandaşlık durumlarının ya , spor bran ı, spor yapma süresi gibi de i kenlerindeki farkın önemli olmadığını ($p>0.05$) ;ancak aylık gelirin küresel vatandaşlık alt boyutundan sosyal sorumluluktaki farkın anlamlı olduğunu ($p<0.05$), aylık geliri 3001 TL den

fazla olan sporcuların 0-1000 TL ile 1001-2000 TL gelire sahip sporculara göre puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek oldu unu göstermi tir (bk. Tablo 4. 6, 7, 8, 9).

5.1.2. Sporcuların Saldırganlık Durumları

Analiz sonuçları sporcuların cinsiyet, ö renim durumu, ya adı ı il ve ya de i kenlerinde saldırganlık durumu ile fark oldu unu göstermi tir ($p<0.05$). Yıkıcı Saldırganlık ve Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermedi i bulgusu elde edilmi tir ($p>0.05$). Ancak, toplam saldırganlıkta ve atılğanlık alt boyutunda kadın sporcuların atılğanlık puanları erkek sporculara göre anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u görülmü tür ($p<0.05$). Atılğanlık, do rudan saldırgan olma durumunu içermemektedir. Kar ısındakini anlayabilme, haksızlık kar ısında ses tonuna dikkat ederek ve ba kasının hakkını yemeden, hakkını savunan ki iler atılğanlı ı ifade etmektedir.

Anne-babalar ve toplumun büyük ço unlu u, erkek çocuklarda saldırganlı ı, atılğanlı ı, akılcılı ı, mantıksallı ı, problemlerin kolayca üstesinden gelebilmeye becerilerine sahip olmayı vb; kız çocuklarda ise, iyi sosyal ili kiler kurabilmeyi, sempatik olmayı, duygusal olmayı, ba kalarının duygularına duyarlı olmayı, sorumluluk sahibi olmayı, edilgenli i vb. peki tirmek e ilimindedirler (119). Bu sebeple kadın sporcuların atılğanlık puanlarının erkeklerden daha fazla olması beklenen bir durum olmasa da ara tırmamıza konu olan örneklem grubunda böyle bir sonucun çıkması sporun getirdi i bir durum (yarı ma, rekabet, vb.) olarak kadınların spor yoluyla daha özgüvenli oldukları ekinde de erlendirilebilir.

Bayram (2012) yaptı ı çalı mada 14-18 ya grubu spor yapan ö renci ve spor yapmayan ö renci üzerinde saldırganlık durumlarını incelemi ve erkeklerin kız ö rencilere göre daha saldırgan olduklarını tespit etmi tir (120).

enyüz (2013), çalı masında üniversite ö rencilerinin atılğanlık düzeyi ile cinsiyet de i kenini arasında önemli bir fark olmadı nı; fakat kadın

ö rencilerin erkek ö rencilere göre atılganlık puanlarını yüksek bulmu tur (92).

Acet vd, (2010) üniversitelerarası salon futbolu müsabakalarına katılan bayan futbolcuların, Sporda Saldırganlık ve iddet Anlayı larının Ara tırılması adlı bir çalı ma yapmı ve çalı ma sonucunda bayan sporcuların sporda iddet ve saldırganlık anlayı ları arasında önemli farklılıklar oldu unu tespit etmi tir ($p<0.05$) (121).

Dervent (2010) spor yapan ve yapmayan lise ö rencilerinin üzerinde yaptı ı çalı masında cinsiyete göre saldırganlık özelliklerinde anlamlı bir fark saptamamı tır ($p>0.05$) (122).

Çalı mamızda, Saldırganlık Ölçe i puanlarının ya a göre anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($p<0.05$). 20 ya ve daha küçük ya taki sporcuların Saldırganlık Ölçe i puanları, 21-25 ya ve 30 ya ve üzeri sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Yapılan literatür ara tırmasında, Ersoy (2012) çalı masında göre sporcularının saldırganlık durumu ile ya ları arasında anlamlı bir fark olmadı ını saptamı tır ($p>0.05$) (103).

Kaya ve ark. (2010) üniversite ö rencileri üzerine yaptıkları çalı malarında, ya gurupları ve genel saldırganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki bulmamı lardır ($p>0.05$) (123).

enyüzlü (2013) de üniversite ö rencilerinin Spora Katılım Saldırganlık Davranı larına Etkileri adlı ara tırmasında ö rencilerin ya larına göre saldırganlık durumlarında anlamlı bir farklılık saptamamı tır ($p>0.05$) (92).

Çalı maların farklılık göstermelerinin sebebi örneklem grubumuzun ya grubuyla di er çalı maların ya gruplarının farklılık göstermesidir. Ayrıca çalı mamızda, 20 ya ve altındakilerin saldırganlık puanlarının yüksek çıkması ö renim düzeylerinin dü ük olmasından ve bu grubun ergenli e yakın bir

dönemde olması duygusal durumlarının kararlı hale gelmemeleri yani duygusal dengesizlik ya amalarından kaynaklanan bir durum oldu u söylenebilir.

Çalı mamızda, ö renim durumu de i keninde, toplam saldırganlık ve yıkıcı ile edilgen saldırganlık alt boyutunda, ortaö retim düzeyinde ö renime sahip sporcuların üniversite e itimine sahip olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u görülmü tür ($p<0.05$). Bu sonuç, ortaö retim düzeyindeki sporcuların bilgi ve deneyim eksikli inden kaynaklanan bir durum oldu unu göstermektedir.

Ya adı ı il de i keninde, ö renim durumu de i keninde oldu u gibi toplam saldırganlık ve yıkıcı ile edilgen saldırganlık alt boyutlarında Mersin ilinde ya ayan sporcuların Adana ilinde ya ayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u bulunmu tur ($p<0.05$).

Sporcuların saldırganlık durumu, spor bran ı ve aylık gelire göre anlamlı bir fark göstermemi tir ($p>0.05$). Ancak spor yapma süresine göre toplam saldırganlık puanında anlamlı farklılık gösterdi i bulgusu elde edilmi tir ($p<0.05$). Spor yapma süresinde ise 6-10 yıl spor yapan sporcuların puanları, 16 yıldan fazla spor yapanlara göre anlamlı düzeyde yüksek oldu u görülmü tür. Bilindi i gibi spor, bireyler üzerinde pozitif bir etki yaratmaktadır. Do ru dü ünebilme, karar verme ve hareket etme yönünde olumlu etki yarattı ı bilinen spor, 16 yıldan fazla spor yapan sporcuların saldırganlık düzeylerinin dü ük çıkması yine bilgi ve deneyim eksikli inden kaynaklandı mı destekler nitelikte açıklanabilir. Ayrıca ya ile paralellik gösterdi i söylenebilir.

5.1.3. Sporcuların Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranışları Arasındaki İlişki Durumları

Analiz sonuçları sporcuların Küresel Vatandaşlık ölçe inin Küresel Sivil Katılım alt boyut puanları ile Saldırganlık ölçe inin Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki

oldu unu ($p<0.05$), ancak Atılganlık puanları arasında ise anlamlı bir ili ki bulunmadı nı göstermi tir ($p>0.05$). Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında da orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4. 56).

Küresel Vatanda lık ölçe inin Küresel Yetkinlik alt boyut puanları ile Saldırganlık ölçe inin Yıkıcı Saldırganlık alt boyutu puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Yetkinlik puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki bulunmadı nı göstermi tir ($p>0.05$). Küresel Yetkinlik puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), yine Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4. 56).

Analiz sonuçları Küresel Vatanda lık ölçe inin Sosyal Sorumluluk alt boyutu puanları ile Saldırganlık ölçe inin Yıkıcı Saldırganlık alt boyutu puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında dü ük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$). Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4. 56).

Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, ancak Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki olmadı nı göstermi tir. Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı

bir ili ki oldu unu, Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir (bk. Tablo 4. 56). Sonuç olarak; bulgular doğrultusunda, küresel vatandaşlık ve saldırganlık toplam puanlarına bakıldığında, sporcuların küresel vatandaşlık algısı arttıkça saldırganlık düzeylerinde orta düzeyde azalma görüleceğine ulaşılmıştır. Bu bulgu, profesyonel sporcuların gerek kendilerine gerek takımlarına gerekse milli müsabakalarda ülkelerine karşı kendilerini sorumlu hissederek evrensel bilinç kazanma yönündeki deneyimleri küresel vatandaşlık algılarının yükselmesine, bu bağlamda kazanılan sorumluluk gereği ise karşı tarafa gösterecekleri saldırganlık düzeyinin azalmasına yönelik bir katkı ilik kazanımı sağladığı yönünde yorumlanabilir. Ayrıca, küresellikte etkili olan ülkelerin gelişimi olduğunu dikkate alırsak, bu ülkelerin dünya üzerindeki fonksiyonları, spordaki iddet ve saldırganlığı gidermede olumlu etkiye sahip olduğunu söyleyebiliriz.

5.2.H POTEZ 2: SPOR YÖNETİCİLERİNİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARI

5.2.1. Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık Durumları

Analiz sonuçları spor yöneticilerinin demografik özelliklerinden cinsiyet, öğrenim durumu, yaşı, yöneticilik yapma süresi, aylık gelirin küresel vatandaşlık durumlarında farkın anlamlı olmadığını göstermiştir ($p>0.05$) (bk. Tablo 4.20, 21, 22, 23, 24, 25).

5.2.2. Spor Yöneticilerinin Saldırganlık Durumları

Analiz sonuçları spor yöneticilerinin cinsiyet, öğrenim durumu, yaşı, yöneticilik süresi gibi demografik özelliklerinde saldırganlık durumlarındaki farkın anlamlı olmadığını göstermiştir ($p>0.05$) (bk. Tablo 4.27, 28, 29, 31). Ancak, yaş gruplarında atılganlık alt boyutunda anlamlı farkın olduğu, 31-40 yaş grubundaki yöneticilerin atılganlık puanlarının 30 yaş ve altı ile 41 yaş ve üstü yöneticilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür (bk. Tablo 4.30).

Ayrıca, spor yöneticilerinin aylık gelir de ikeninde edilgen saldırganlık alt boyutunda anlamlı fark oldu u, 2000 TL ve daha az gelire sahip yöneticilerin edilgen saldırganlık puanlarının 3001 TL gelire sahip yöneticilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u görülmü tür ($p<0.05$) (bk. Tablo 4.32). Edilgen saldırganlıkta fiilen bir saldırganlık göstermeden, sözlü bir saldırganlık içermesi olarak açıklanmaktadır. Spor yöneticilerinde fazla görülen bu saldırganlık türüne ekonomik nedenler sebep olarak gösterilebilir. Bu sebeple aylık geliri dü ük olan yöneticilerin saldırganlık puanlarının yüksek gelire sahip olanlardan fazla çıkması beklenen bir durum olarak açıklanmaktadır.

5.2.3. Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İli ki Durumları

Analiz sonuçları spor yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık ölçe inin Küresel Sivil Katılım alt boyutu puanları ile saldırganlık ölçe i Yıkıcı Saldırganlık alt boyutu puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Sivil Katılım puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki olmadığını gösterdi ($p>0.05$). Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermiştir (bk. Tablo 4. 61).

Küresel Yetkinlik puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki olmadığını gösterirken, Küresel Yetkinlik puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki oldu unu göstermiştir. Küresel Yetkinlik puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında anlamlı bir ili ki olmadığını göstermiştir (bk. Tablo 4. 61).

Analiz sonuçları Sosyal Sorumluluk puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu,

Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki olmadı nı göstermi tir. Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında yine orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir (bk. Tablo 4. 61).

Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu gösterirken, Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ili ki olmadı nı göstermi tir. Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Küresel Vatanda lık Ölçe i puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir (bk. Tablo 4. 61).

Bulgular sonucunda, spor yöneticilerinin küresel vatanda lık düzeyleri ile saldırganlık düzeyleri arasında negatif yönlü bir ili ki olmasının nedenini, öyle açıklamak mümkündür: Kulüplerde yabancı transferlerin olması ile sporcuların farklı kültürleri tanınmaları ve böylece kar ı tarafta yaratacakları saldırganlık algısının olası bir yabancı etkile imi olumsuz yönde etkilemesi dolayısı ile küresel vatanda lık algılarını yüksek tutmaları gerekmektedir. Bulgularımız, yöneticilerde küresel vatanda lık düzeyleri ile saldırganlık düzeyleri arasında negatif yönde bir ili ki olmasına yönelik bir yorum niteli i ta imaktadır.

5.3. H POTEZ 3: SEY RC LER N KÜRESEL VATANDA LIK VE SALDIRGANLIK DURUMLARI

5.3.1. Seyircilerin Küresel Vatanda lık Durumları

Analiz sonuçları seyircilerin ö renim durumu, ya adı ı il, sporla u ra ı durumu, takım tutma durumu, sporla u ra ı süresi, ya gurubu ve aylık gelire göre küresel vatanda lık durumlarındaki farkın anlamlı olmadı nı ($p>0.05$), (bk. Tablo 4.36, 37, 38, 39, 40, 42, 43) ancak cinsiyet ve müsabakalara gitme

durumlarındaki farkın anlamlı olduğunu göstermiştir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4.35, 41).

Cinsiyet de ikeninde toplam küresel vatandaşlık ve küresel sivil katılım ile sosyal sorumluluk alt boyutlarında kadın seyircilerin puanlarının erkek seyircilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu görülmüştür. Toplumsal açıdan bakıldığında kadınların erken yaşlarda daha fazla sorumluluk sahibi olması, geleneklerimizde var olan aile baskılılığının kadınlarda fazla olması nedeniyle duygusal yapısının fazla olması, empati duygusunun daha fazla gelişmesi bu sonucu destekler niteliktedir.

Müsabakalara gitme durumunda da toplam küresel vatandaşlık ve küresel sivil katılım ile küresel yetkinlik alt boyutunda, müsabakalara giden seyircilerin puanları müsabakalara gitmeyen seyircilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu görülmüştür (bk. Tablo 4.35, 41). Bu sonuca göre, seyircilerin saha içerisinde olmaları, daha fazla sosyal olmalarını sağlamaktadır ve bu seyircilerin farklı insanlarla etkileşimi, zamanla küresel bağlamda bir etkileşimin de önünü açacağını söyleyebiliriz.

5.3.2. Seyircilerin Saldırganlık Durumları

Analiz sonuçları seyircilerin öğrenim durumu, yaşı, sporla uğraşma durumu, takım tutma durumu, sporla uğraşma süresi, yaş grubu, müsabakalara gitme ve aylık gelire göre saldırganlık durumlarındaki farkın anlamlı olmadığını ($p>0.05$), (bk. Tablo 4.46, 47, 48, 50, 49, 52, 51, 53), sadece cinsiyet de ikeninde anlamlı farkın olduğunu görülmüştür ($p<0.05$), (bk. Tablo 4.45).

Yapılan literatür çalışmasında, Var (2008) futbol seyircilerinin spor alanlarındaki saldırganlıkları ile ilgili yaptığı çalışmada yaş, öğrenim düzeyi, gelir düzeyi gibi de ikenlerde anlamlı bir fark saptamamıştır (124).

enyüzlü (2014) futbol müsabakalarında olaylarda yer alan seyircilerin saldırganlık durumları ile ilgili yaptığı araştırmada, yaş de ikenindeki 26-30 yaş grubundaki seyircilerin saldırganlık düzeylerinin diğer yaş grubundakilere

göre daha fazla oldu unu saptamı tır. Ayrıca aynı çalı mada, e itim durumu, aylık gelir düzeyi, sporla u ra ıp u ra mama de i kenine göre anlamlı farklılık tespit etmemi tir (92).

Çalı mamızda, cinsiyet de i keninde saldırganlık durumunun yıkıcı saldırganlık alt boyutunda erkek seyircilerin puanlarının kadın seyircilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek oldu u görülmü tür. Erkekler kızlara oranla daha saldırgan davranı lar sergilemektedir. Erkek seyircilerin saldırganlık puanlarının kadın seyircilere göre yüksek çıkmasının nedenleri olarak, kültürel yapımızın erke e atılgan, rekabetçi, e ine sahip çıkan, her zaman dik ve güçlü durması gereken bir görev yüklemesi sıralanabilir. Ayrıca erkeklerin fazla saldırganlık sergilemeleri kendilerini topluma kabul ettirmenin bir yolu olarak algılanmasına da ba lanabilir. Bu yolla, ba kalarına kar ı gösterilen saldırganlı ın hem kendi ya ıtlarına kar ı hem de topluma kar ı bir kimlik edinme çabası oldu u sonucuna ula ılabilir (120).

5.3.3. Seyircilerin Küresel Vatanda lık ile Saldırganlık Davranı ları Arasındaki İli ki Durumları

Analiz sonuçları Küresel Vatanda lık ölçe inin Küresel Sivil Katılım alt boyutu puanları ile Saldırganlık ölçe inin Yıkıcı Saldırganlık alt boyutu puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Sivil Katılım puanları ile Atılganlık puanları arasında dü ük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$). Küresel Sivil Katılım puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Sivil Katılım puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4.66).

Küresel Yetkinlik puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu ($p<0.05$), Küresel Yetkinlik puanları ile Atılganlık puanları arasında dü ük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$). Küresel Yetkinlik

puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Küresel Yetkinlik puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir (bk. Tablo 4. 66).

Analiz sonuçları Sosyal Sorumluluk puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Sosyal Sorumluluk puanları ile Atılganlık puanları arasında dü ük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$). Sosyal Sorumluluk puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Sosyal Sorumluluk puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4. 66).

Küresel Vatandaşlık puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Küresel Vatandaşlık puanları ile Atılganlık puanları arasında dü ük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$). Küresel Vatandaşlık puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu, Küresel Vatandaşlık puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki oldu unu göstermi tir ($p<0.05$) (bk. Tablo 4. 66). Bu bulgular do rultusunda, seyircilerin müsabakalarda bulunma nedenlerinin farklılık göstermesinden kaynaklanan bir durum oldu u söylenebilir. Örnek olarak, bazı seyircilerin ba ırarak stres atması, bazı seyircilerin ise takıma ba lılı ı gibi farklılıklar gösterilebilir. Aynı zamanda müsabakalara katılım gösteren seyircilerin ekonomik durumları, ya adıkları yer ve aile ya antısı gibi faktörlerin farklılıklarının yanında spor kültürünün olu masından kaynaklanan taraftarlıklarının farklılık göstermesini de sonuç olarak söyleyebiliriz.

5.4. H POTEZ 4: SPORCU, SPOR YÖNETİCİSİ VE SEYİRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK VE SALDIRGANLIK ARASINDAKİ FARKLI DURUMLARI

Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporcu, spor yöneticisi ve seyirciler arasında anlamlı düzeyde farklılık göstermemiştir ($p>0,05$) (bk. Tablo 4.55).

Küresel vatandaşlık ölçeği, Küresel Sivil Katılım alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemiştir ($p<0,05$). Farkın kaynağına ilişkin yapılan test sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Küresel Sivil Katılım puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemiştir ($p<0,05$). Farkın kaynağına ilişkin yapılan test sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Küresel Yetkinlik puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir (bk. Tablo 4.54).

Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemiştir ($p<0,05$). Farkın kaynağına ilişkin yapılan test sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Sosyal Sorumluluk puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir. Küresel Vatandaşlık puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemiştir ($p<0,05$). Farkın kaynağına ilişkin yapılan test sonuçlarına göre spor yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık puanları sporcuların ve seyircilerin puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir (bk. Tablo 4.54). Bu doğrultuda spor yöneticilerinin bir grubu temsil etme ve yönlendirme gibi liderlik vasfını göstermelerinin küresel vatandaşlık puanlarının daha yüksek olarak bulunmasına neden olduğunu söylemek mümkündür. Aynı zamanda spor yöneticilerinin gerek ulusal gerekse uluslararası spor organizasyonlarında, farklı kültürlerle bir araya gelmeleri de küresel vatandaşlık bilincinin oluşmasına katkı sunmuştur.

BÖLÜM 6: SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇ

Günümüzde yaşanan hızlı değişim süreci ile birlikte bireylerin dünyanın her yerindeki bireylere kolay ulaşabilme olanağı sunmaktadır. Bu sebeple bir ülkenin vatandaşları olmaktan dünya vatandaşlığı olmaya doğru bir gelişim gözlenmektedir. Bir ülkede yaşanan bireylerin sorumluluklarının farkında olması, etkileşim içerisinde olduğu diğer bireylere karşı duyarlılık kazanmalarını sağlamaktadır. Küresel bir olgu olan sporda küresel vatandaşlığın önemi oldukça büyüktür. Spor müsabakalarında yaşanan saldırganlık olayları her geçen gün artmaktadır ve sporun içerisinde bulunan spor elemanlarının vatandaşlıklarının ve sorumluluklarının farkında olması saldırganlık olaylarının yaşanmamasını büyük oranda etkileyecektir. Bu sebeple çalışmamıza konu olan sporcu, seyirci ve spor yöneticilerinin küresel vatandaşlık ile saldırganlık ilişkisi incelenmiştir.

Araştırmamız sonucunda sporcularda; Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Küresel Sivil Katılım, Küresel Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Küresel Sivil Katılım, Küresel Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının yaşadığı il değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yaşadığı il değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının spor branşı değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının spor süresi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve Küresel Sivil Katılım, Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının aylık gelir değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının yaşadığı il ile göre anlamlı farklılık vardır. Küresel Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının aylık gelire göre anlamlı farklılık vardır.

Yıkıcı Saldırganlık ve Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Atılganlık alt boyut puanlarının ö renim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Atılganlık alt boyut puanlarının ya adı 1 il de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Atılganlık alt boyut puanlarının ya de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının spor bran ı de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Yıkıcı Saldırganlık, Atılganlık ve Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının spor süresi de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının aylık gelir de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

Atılganlık alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır. Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının ö renim durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ö renim durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Saldırganlık Ölçe i puanlarının ö renim durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının ya adı 1 ile göre anlamlı farklılık vardır. Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ya adı 1 ile göre anlamlı farklılık vardır. Saldırganlık Ölçe i puanlarının ya adı 1 ile göre anlamlı farklılık vardır. Yıkıcı Saldırganlık alt boyut puanlarının ya a göre anlamlı farklılık vardır. Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ya a göre anlamlı farklılık vardır. Saldırganlık Ölçe i puanlarının ya a göre anlamlı farklılık vardır. Saldırganlık Ölçe i puanlarının spor süresine göre anlamlı farklılık vardır.

Spor yöneticilerinde; Küresel Vatandaşlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ö renim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ya adı 1 il de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının ya de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının yöneticilikteki süre de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçe i ve alt boyut puanlarının aylık gelir de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının cinsiyet de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının öğrenim durumu de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yaşı ile de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Yıkıcı Saldırganlık, Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ve Saldırganlık Ölçeği puanlarının yaşı de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yöneticilikteki süresi de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Yıkıcı Saldırganlık, Atılganlık alt boyut puanlarının ve Saldırganlık Ölçeği puanlarının aylık gelir de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

Atılganlık alt boyut puanlarının yaşa göre anlamlı farklılık vardır. Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının aylık gelire göre anlamlı farklılık vardır.

Seyircilerde; Küresel Sivil Katılım alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır. Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır. Küresel Vatandaşlık puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır. Küresel Sivil Katılım alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanlarının müsabakalara gitme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.

Küresel Yetkinlik alt boyut puanlarının cinsiyet de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının öğrenim durumu de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yaşı ile de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporla uğraşma de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının takım tutma de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporla uğraşma süresi de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Sosyal Sorumluluk alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumu de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının yaş de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Küresel Vatandaşlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının aylık gelir de ikenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

Atılganlık, Edilgen Saldırganlık alt boyut puanlarının ve Saldırganlık Ölçeği puanlarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının öğrenim durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık ölçeği ve alt boyut puanlarının ya da 1 il de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporla u ra ma de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının sporla u ra ma süresi de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının takım tutma durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının müsabakalara gitme durumu de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının ya da de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Saldırganlık Ölçeği ve alt boyut puanlarının aylık gelir de i kenine göre anlamlı düzeyde farklılık yoktur.

Sporcuların Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır.

Spor yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Atılganlık puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık Ölçeği puanları ile Saldırganlık Ölçeği puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır.

Seyircilerde Küresel Vatandaşlık puanları ile Yıkıcı Saldırganlık puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Atılganlık puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Küresel Vatandaşlık puanları ile Edilgen Saldırganlık puanları arasında

dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki vardır. Küresel Vatanda lık puanları ile Saldırganlık Ölçe i puanları arasında dü ük düzeyde negatif yönlü ve anlamlı bir ili ki vardır.

6.2. ÖNER LER

- Beden E itimi ve Spor Yüksekokulu ö rencilerine, farklılıklara saygı duyulması açısından küresel vatanda lı ın öneminin konu alınaca ı bir ders müfredatı geli tirilmelidir.
- Antrenör, hakem kurs ve seminerlerinde küresel vatanda lık hakkında bilgi verecek dersler konulmalıdır.
- Ülkemizde ya anan saldırganlık olayları ve oranları ilgili federasyonlar ve kulüpler tarafından takip edilerek okullarda seminerler düzenlenmelidir.
- Yöneticilerin spor müsabakasından önce herhangi bir tahrik edici açıklamalar yapmamalıdır ve yapanlar için yaptırım uygulanmalıdır.
- Spor medyası müsabaka öncesi ve sonrası olumsuzlukları çok fazla yansıtmamalıdır ve gerek yazılı, gerekse görsel olumlu mesajlar vermelidir.
- Saldırganlı ın azaltılması için, herhangi bir spor müsabakası sonucunda kazanan ve kaybeden takımlardan sporcular seçilerek spor kanallarına konuk edilmeli ve olumlu mesajlar verilmelidir.
- Televizyon reklamlarında spora daha çok yer verilmeli sporun önemi yansıtılmalıdır.
- Çalı mamız Akdeniz bölgesini kapsaması nedeniyle böyle bir çalı ma ülkemizin her bölgesinde yapılabilir.
- Benzer çalı ma sadece takım sporlarıyla yapılabilir.
- Benzer çalı ma sadece ferdi sporlarla yapılabilir.
- Benzer çalı ma sadece mücadele sporlarıyla yapılabilir.
- Benzer çalı ma spor yapanlar ile yapmayanlar arasında kar ıla tırılabilir.
- Sadece slam ülkeleriyle benzer çalı ma yapılıp sonra Avrupa ülkeleriyle kar ıla tırılabilir.
- Benzer çalı ma Avrupa ülkeleriyle yapılıp Türkiye ile kar ıla tırılabilir.

- Ülkemizdeki bütün okulların ders müfredatlarına spor ahlakı ve spor kültürünü geli tirecek dersler konulmalıdır.
- Spor okullarında ise zorunlu olarak spor ahlakı ve spor kültürü dersleri verilmelidir.
- Tahrik edici mesajlar içeren spor medyasına, RTÜK tarafından zorunlu e itici yayın artı getirilmelidir.
- Sporun olumlu olması açısından spor yöneticilerinin, spor alt yapısı olan ki ilerden olu ması gereklidir.
- Son olarak ara tırmanın geni bir katılımıla ülkemizin farklı illerindeki spor kurumlarının, beden e itimi ve spor yüksekokulu ö rencilerinin ve akademisyenlerinin katıldı ı bir ara tırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

1. anlı, S. (2014). *Futbol Müsabakalarında Olaylarda Yer Alan Seyircilerin Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
2. Atasoy, B., Kuter, F. Ö. (2005). Küreselle me ve Spor. *Uluda Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi 18 (1)*, 11-22.
3. Karaku , S. (2005). Beden E itimi ve Spor Yüksek Okulunda Okuyan Ö rencilerin Fiziksel Sa lıkları le Serbest Zaman ve Sigara Kullanımı Arasındaki li kinin ncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kır ehir E itim Fakültesi Dergisi, 6(2)*. 1-13.
4. Do u, G., Kesim, Ü., Sivrikaya, Ö. (2002). Belediyelerin Sporla lgili levleri: Düzce Belediyesi Örne i. *Ça da Yerel Yönetimler Dergisi, 11(2)*, 89-106.
5. Coakley, J. (2001). *Sport and society: Issues&Controversies*, McGraw-Hill New York.
6. Voigt D. (1998). *Spor Sosyolojisi*. (A. Atalay, Çev.). stanbul: Alkım Yayınları.
7. Fi ek, K. (1988). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla li kileri Açısından Spor Yönetimi (2. Basım)*. Ankara: Ba ırgan Yayımevi.
8. Gündo du, C., Devecio lu, S. (2008). Spor Hizmetlerinin Genel Ekonomi Çerçevesinde Görünümü. *Do u Anadolu Bölgesi Ara tırmaları Dergisi, 6(2)*, 117-124.
9. Demir, M., Filiz, K. (2004). Spor Egzersizlerinin nsan Organizması Üzerindeki Etkileri. *Gazi Üniversitesi Kır ehir E itim Fakültesi Dergisi, 5(2)* 109-114.
10. Tel, M. (2007). Atatürk'ün Beden E itimi ve Spora Bakı ı. *Do u Anadolu Bölgesi Ara tırmaları Dergisi, 5(3)*, 173-176.
11. Ekmekçi, A. Y., Ekmekçi, R., rmi , A. (2013). Küreselle me ve Spor Endüstrisi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences, 4(1)*, 91-117.
12. Palazo lu, A.B. (1999). *Atatürk'ün e itim ile ilgili dü ünceleri*. Ankara: T. C. Mili E itim Bakanlığı E itim Araçları ve Donatım Dairesi Ba kanlı ı, Türkiye Cumhuriyeti' nin 75. Yıl Dönümüne Arma anı..
13. Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Ba ırgan Yayımevi.

14. Özsoy, S. (2011). Basına Yansımalarıyla “1952 Amatörlük Olayı” ve Türk Sporunda Amatörlük. *Dokuz Eylül University Journal of Graduate School of Social Sciences*, 13(2). 97-119.
15. Wikitionary. (2015). Eri im: 30.05.2015. http://tr.wiktionary.org/wiki/profesyonel_sporcu
16. erif, M., erif, C. W. (1996). *Sosyal Psikolojiye Giri 1.Cilt*, (M. Atakay., A. Yavuz, Çev.). stanbul, Yavuz Sosyal Yayınlar.
17. Genç, D. A., (1998). *Spor Hukuku, 1.Baskı*, Ankara, Alfa Yayınları.
18. Fi ek, K. (1997). ç Barı ın Bütün artları Mevcut. *Hürriyet Gazetesi*, 18, 23.
19. Türkiye Büyük Millet Meclisi. (2005). Eri im: 18.01.2015. http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/denetim/spor/belgeler/ss733_spor_arasko_m.pdf
20. Özmaden, M. (2005). Futbol Seyircilerine Göre Rakip Seyirci Davranı larının Seyirci Saldırganlı ına Etkileri. *Kastamonu E itim Dergisi*, 13(2), 663-674.
21. O uz, S. (2008). *Lider Olmak ve nsan Kalmak*. stanbul: Kalemus Yayıncılık.
22. Yetim, A. (1991). Ba arılı Bir Spor Yöneticisinin Özellikleri, Gazi Üniversitesi *Beden E itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1),
23. Wikipedia. (2015). Eri im: 30.05.2015, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Hakem>
24. Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü l Spor Dalı Temsilci Yönetmeli i. (1990). *Resmi Gazete*, 20717, 6.12.1990.
25. Türkiye Futbol Federasyonu. (2015). Eri im: 26.04.2015, <http://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TFF/GTK%20Talimatlar/2008-2009-Sezonu-Gozlemci-El-Kitabi-1.pdf>.
26. Türkiye Futbol Federasyonu. (2005). Eri im: 26.02.2015. http://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Futbol-Saha_Komiserleri-Talimati.pdf.
27. Durmu , A. G. (1999). *Futbol Kulüplerinin Stratejik Yönetimi: Be ikta Örne i*, Ankara: Ba ırgan Yayınevi.
28. Katırcı, H. (2007). *Spor Kulüplerinde leti im Yönetimi: Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde Yer Alan Spor Kulüplerinin leti im Uygulamalarına li kin Ara tırma*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eski ehir.
29. Dernekler Kanunu. (2004). *Resmi Gazete*, 25649, 23 Kasım 2004

30. Spor Genel Müdürlü ü için Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun. (1986). *Resmi Gazete*, 19120, 28.05.1986.
31. Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeli i. (2005). *Resmi Gazete*, 25869, 8 Temmuz 2005.
32. Ünsal, B., Ramazano lu, F. (2013). Spor Medyasının Toplum Üzerindeki Sosyolojik Etkisi. *E itim ve Ö retim Ara tırmaları Dergisi*. 2(1), 36-46.
33. Uçar, S. (2010). *Medyanın Sedanter Bayanların Bireysel Spor Yapma Alı kanlıkları Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
34. Elwood, W. (2002). *Küreselle meyi Anlama Kılavuzu*. (B. D. Genç, Çev.). stanbul: Metis Yayınları. (2002).
35. Yüksel, H. (2014). Küreselle me Sürecinin Sosyal Politika Dinamikleri Üzerinde Neden Oldu u De i imin Analizi. *Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year*, 1(19), 127-152.
36. Triesler, C. (1993). *Global Issues and Environmental Education in CSMEE Digest*, Columbus USA.
37. Scholte J. A. (2005). *Globalization a Critical Introduction*, Second Edition, New York USA: Palgrave Macmillan Publication.
38. Vayrynen, R. (2011). Sovereignty, Globalization and Transnational Social Movements. *nternational Relations of the Asia-Pacific*, Vol:1, 227-246.
39. Ulugay, O. (2001). *Küreselle me Korkusu*. stanbul: Tima Yayınları.
40. Stutz, F. P., Worf, B. (2007). *The World Economy: Resources, Location, Trade and Development*, New Jersey: Pearson Prentice Hall.
41. Ervin, J., Smith, Z. A. (2008). *Globalization*. Published by ABC-CLIO Incorporation.
42. Sarıbay A., Keyman, F. (2000). *Global Yerel Eksende Türkiye, Siyaset Ve Toplumsal Ya ami Global Yerel Eksende*. stanbul: Alfa yayıncılık
43. Giddens, A. (1991), *Modernity and Self-Identity, Polity, Self And Society In The Late Modern Age*, Cambridge University Press.
44. Adams, S. (2008). Globalization and Income Inequality: Implications for Intellectual Property Rights. *Journal of Policy Modeling*. Vol. 30, 2008.
45. Kutlu, E. (1998). *Dünya Ekonomisi*. Eski ehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.

46. Gezgin, S. (2005). Küreselle menin Medya ve Toplum Üzerindeki Etkileri, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, sayı:21, 9-12.
47. Hirst, P., Thompson, G. (2007). *Küreselle me Sorgulanıyor*, 4.Baskı, Ankara: Dost Kitabevi.
48. Aslanolu, R. (1998), *Kent, Kimlik, Küreselle me*, Bursa: Asa Yayınevi.
49. Toulmin, S. (1999). The ambiguities of globalization. *Futures* 31, 905-912.
50. Aylan, G. (1995). *Değişim, Küreselle me ve Devletin Yeni Rolü*, Ankara, Dost Kitabevi.
51. Vidali, E. L., Adams, L. D. (2006). The challenges of globalization: changes in education policy and practice in the Greek context. *Association for Childhood Education International*, 82(6), 358-362.
52. Karaca, G. (2007). *Küreselle me ve Büyük Ortadoğu Projesi*. Yüksek Lisans Tezi Fırat Üniversitesi, Malatya.
53. Meritymm. (2012). Erişim: 29.05.2015, <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:sVNsvyp8zlsJ:www.meritymm.com/wpcontent/uploads/2013/05/kuresellesme.pdf+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr>.
54. Bayar, F. (2008). Küreselle me kavramı ve küreselle me sürecinde Türkiye. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, (32), 25-34.
55. Karaman, K. (2010). Küreselle me ve Erişim. *Journal of World of Turks*, 2(3), 131-144
56. Cangızbay, K. (1988), “Küreselle me ve Kamusal Alan” *Küreselle me Sivil Toplum ve İslam*, (F Keyman., A. Y. Sarıbay, Çev.). Ankara: Vadi Yayınları.
57. Çiğli, G. (2001). Küreselle me ve Kültür. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(2), 163-172.
58. Ener, B. (2014). Küreselle me Sürecinde Ulus-Devlet ve Egemenlik Olguları. *Tarih Okulu Dergisi*. 7(18), 51-77.
59. Şahin, S. (2006). *Sosyal Değişim Sürecinde Türkiye’de Güre Sporunun Toplumsal Dinamikleri*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul
60. Özyakırlar, D. (2006), “Ulus-Devlet ve Milli Egemenlik Bağlamında Teorik Bir Küreselle me Eleştirisi”, *Jeopolitik Dergisi*, 5 (31), 78-80.

61. Hofstede, G, Neuijen, B., Ohayv, D. D. Sanders, G. (1990). Measuring Organizational Cultures: Aqualitative and Quantitative Study Across Twenty Cases Administrative Science Quarterly 286-316.
62. Kongar E. (1982). *Kültür Üzerine*. stanbul: Ça da Yayınları.
63. Kafeso lu, (1992). *Türk Milli Kültürü*, stanbul: Bo aziçi Yayınları.
64. Tok, N. (2003). *Kültür ,Kimlik ve Siyaset*. stanbul: Ayrıntı Yayınları.
65. Talas, M., Kaya, Y. (2007). Küreselle menin Kültürel Sonuçları. *Türklük Bilimi Ara tırmaları*, 22(22), 149-162.
66. Mahiro ulları, A. (2005). Küreselle menin kültürel de erler üzerine etkisi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (50), 1275-1288
67. Akda cık, ., Ü. (2013). *Beden E itimi Ve Spor Yüksek Okullarında Küreselle menin Beklenen ve Gözlenen Etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
68. Talimciler, A. (2002). Futbolun Meta”la ması, *Toplum Bilim Futbol Özel Sayısı*. (16): 37.
69. Görmez, K. (2005). Küreselle me ve Yerelle me. Ankara: Odak Yayınevi.
70. Balay, R. (2004). Küreselle me, Bilgi Toplumu Ve E itim. *Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61-82.
71. Amman, M. T. (2005). Küreselle menin Kültürel Boyutları ve Kırkpınar. I. *Tarihi Kırkpınar Sempozyumu, Edirne 2005*.
72. Yılmaz, K., Horzum, M. B. (2005). Küreselle me, Bilgi Teknolojileri Ve Üniversite. *nönü Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 103-121.
73. Erdem, M. (1999), Misyonerlik ve Kırgızistan’da Misyoner Faaliyetler. *Dinî Ara tırmalar Dergisi*, 5 (42), 5-42.
74. Akdemir, A. M. (2004). Küreselle me ve Kültürel Kimlik Sorunu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1).
75. Smith, A. (2002). Küreselle me Ça ında Milliyetçilik. (D. Kömürcü, Çev.). stanbul: Everest Yayınları.
76. Öncü, A., Weyland, P. (2005), Küreselle en Kentlerde Ya am Alanı ve Toplumsal Kimlik Mücadeleleri, *Mekân, Kültür, ktidar-Küreselle en Kentlerde Yeni Kimlikler*, stanbul: leti im Yayınları.
77. ahin, M. (2009). Spor Ahlakı ve Sorunları. (2.Basım). stanbul: Evrensel Basım Yayın.

78. Thibault, L. (2009). Globalization of Sport: An Inconvenient Truth. *Journal of Sport Management*, 23, 1-20.
79. ahin, S., Kızılet, A., Bastık, C. (2011). Küreselle me Sürecinde Güre teki De i imin Dinamikleri. *Atatürk Üniversitesi Beden E itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 16-29.
80. Güzelcik, E. (1999). *Küreselle me ve letmelerde De i en Kurum maji*. stanbul: Sistem Yay.
81. Veliyev, D. (2009). Küreselle me sürecinde Türk dünyası. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (19), 103-110.
82. Kocacık, F. (2001). Küreselle me ve Sosyal Güvenlik. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi*. 25(2), 193-199.
83. Çeyiz, S., Özbek, O. (2014). Küreselle me Ve Spor Etkile imi. *International Journal of Science Culture and Sport*. (1)1, 487-495.
84. Kan, Ç. (2009). Sosyal bilgiler e itiminde küresel vatandaşlık. *Pamukkale Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 26(26), 25-30.
85. Wikipedia. (2015). Eri im: 31.05.2015. http://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%BCnya_vatanda%C5%9Fl%C4%B1%C4%9F%C4%B1.
86. ahin, . F., Çermik, F. (2014). Küresel Vatandaşlık Ölçe inin Türkçeye Uyarlanması: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması Turkish adaptation of Global Citizenship Scale: Reliability and Validity. *Do u Co rafya Dergisi*, 19(31), 207-218.
87. Ceylan, . (2014). Okul Öncesi Ö retmenlerinin Dünya Vatandaşlık E itimi ile ilgili Görü leri. *Kuramsal E itimbilim Dergisi*, 7(1)., 78-93.
88. Güven, . (1999). Küreselle me ve E itim Dizgesine Yansımaları. *Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1), 145-159.
89. Hussen, T. (1989). *School in Question*. London: Routledge and Kegan Paul.
90. Anderson, L. (1996). *Schooling and Citizenship n a Global Age*. New York:
91. Kırman, M. A. (2004). *Din Sosyolojisi Terimler Sözlü ü*. stanbul: Ra bet Yayınları.

92. enyüzlü, E. (2013). *Üniversite Ö rencilerinde Spora Katılımın Saldırgan Davranı lar Üzerine Etkilerinin ncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
93. Erten, Y., Ardalı, C. (2001). Saldırganlık, iddet ve Terörün Psikososyal Yapıları, iddet, *Cogito, Sayı 6-7*, Syf: 143-154.
94. Köknel, Ö. (1996). *Bireysel ve Toplumsal iddet*. stanbul: Altın Kitapları Yayın Evi.
95. Duyar, D. (2011). *Futbol seyircisinde saldırganlık davranı larının incelenmesi*.Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
96. Demirel, P., Kalkavan, A., Acet, M., Koç, H. ve inoforo lu, O.T. (2006). Okullar arası Yarı malarda Dereceye Giren Sporcu Kız Ö rencilerin Sporda Saldırganlık ve iddet ile İlgili Görü lerinin Ara tırılması. *9. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, 3-5 Kasım 2006, Mu la.
97. Acet, M.(2005). *Sporda Saldırganlık ve iddet*. stanbul: Morpa Yayıncılık.
98. Cox, R. H. (1985). *Sport Psychology*. Dubuque. Iowa: Wm. C. Brown.
99. Shokoufeh, S. (2014). *Erzurum'da Farklı Bran larla İlgilenen Sporcular le Spor Yapmayan Sedanterlerin Ki ilik ve Saldırganlık Düzeylerinin ncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
100. Bostan, G., Kılıçgil, E. (2008). Beden E itimi Ve Spor Yüksekokulu Ö rencisi Olan Ve Olmayan Ankara Üniversitesi Ö rencilerinin Saldırganlık Boyutları. *Spormetre Beden E itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 133-140
101. Cengiz, R., (2004). *Futbol Antrenörlerinin Saldırganlık Türleri ve iddet Olaylarına Bakı Açıları*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
102. Yenal, F. (2004). *Futbol atrenörlerinin saldırganlık türleri ve iddet olaylarına bakı açıları*, Yayınlanmamı Yüksek Lisans, Gazi Üniversitesi, Ankara.
103. Ersoy, A., Tazegül, Ü., Sancaklı H. (2012). Güre çilerin Saldırganlık Düzeylerinin Sosyo-Demografik Açıdan ncelenmesi (Ankara Örne i). *Uluslararası nsan Bilimleri Dergisi*, 9 (1), 385-397.
104. Pehlivan, Z. (2004). Fair-Play Kavramının Geli tirilmesinde Okul Sporunun Yeri Ve Önemi. *spormetre Beden E itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, II (2), 49-53.

105. Fromm, E., (1999). *Erdem ve Mutluluk*. (A. Yörükkan, Çev.), Ankara, Türkiye Bankası Kültür Yayınları.
106. Erdemli, A. (2002). *Temel Sorunlarıyla Spor Felsefesi*. İstanbul: E Yayınları.
107. İhan, E. (2014). Spor'da İddet'in Ula tı ı Nokta; 17 Eylül 1967 Kayserispor-Sivasspor Kar ıla ması. *Sosyal ve Ekonomik Ara tırmalar Dergisi*, 16. (Özel Sayı) 188-196.
108. Keane, J. (2012). *İddet ve Demokrasi*. Ankara: mge Yayınevi.
109. Arıkan, Y., Çelik, O. (2007). Futbolda İddet ve Polis. *Polis Bilimleri Dergisi*, 9(1), 109-192.
110. Dever, A. (2010). *Spor Sosyolojisi-Tarihsel ve Güncel Boyutlarıyla Spor ve Toplum*. İstanbul: Ba lık Yayın Grubu
111. Kaplan, Y., Akkaya, C. (2014). Spor Kültürü ve Türkiye'de Spor. *International Journal of Science Culture and Sport*. 1(2). 114-119.
112. Ulus, S. (2007). Sporda/Futbolda İddet Ve Kı kırtılan Milliyetçilik. *Marmara Üniversitesi İletim Dergisi*, Sayı 12, 213-229.
113. Çınar, V., Yazıcı, G., ebin, K., Öztürk, M. E. (2005). Doping Ve Sporcularda Kullanımı. *Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 7(4). 27-31.
114. Tubitak. (2008). Doping. *Bilim ve Teknik Dergisi (Yıldız Takımı)*, Eylül, Sayı:4.
115. Yücesir, . (2004). *Doping Suçu; Doping Madde ve Yöntemleri. Doping ve Futbolda Performans Arttırma Yöntemleri*. Atasü, T. (Ed). İstanbul: Form Reklam Hizmetleri.
116. Akgün, N. (1993). *Egzersiz Fizyolojisi. II. Cilt*. zmir: Ege Üniversitesi Basımeviç
117. King, B. (2004), *What Makes Fans Tick*. *Sports Business Journal*, March
118. Authier, C. (2002). *Futbol A. .* İstanbul: Kitap Yayınevi.
119. Temel, A., Yakın, M., Misci, S. (2006) Örgütsel cinsiyetlerin örgütsel davranı a yansımaları. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 13(1): 27- 38.
120. Bayram, Y. (2012). *Spor Yapan ve Yapmayan 14-18 Ya Grubu Ö rencilerin Saldırganlık Tutumlarının ncelenmesi* Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

121. Acet, M., Akkoyunlu, Y., Kalkavan, A., Koç, H. (2010). Üniversitelerarası Salon Futbolu Müsabakalarına Katılan Bayan Futbolcuların Sporda Saldırganlık ve İddet Anlayışlarının Araştırılması. *11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 10-12 Kasım 2010, Antalya.
122. Dervent, F., Arslanolu, E., Şenel, Ö. (2010). Agressivity levels of the high school students and relation with their participation to sport activities (Sample of Istanbul). *International Journal of Human Sciences*, 7(1), 521-533.
123. Kaya ve ark.(2010). Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Demografik Açısından İncelenmesi. *11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 10-12 Kasım 2010, Antalya.
124. Kuru, E., Var, L. (2009). Futbol Seyircilerinin Spor Alanlarındaki Saldırganlık Davranışları Hakkında Betimsel Bir Çalışma (Kırşehirli Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 141-153.

EKLER

Ek-1: Sporcu Anket Formu

Ek-2: Spor Yöneticisi Anket Formu

Ek-3: Seyirci Anket Formu

Ek-4: Sporcu Verileri

Ek-5: Spor Yöneticisi Verileri

Ek-6: Seyirci Verileri

Ek-7: Sporcuların Küresel Vatandaşlık ve Saldırganlık Davranışlarına İlişkin Betimsel Statistikler

Ek-8: Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık ve Saldırganlık Davranışlarına İlişkin Betimsel Statistikler

Ek-9: Seyircilerin Küresel Vatandaşlık ve Saldırganlık Davranışlarına İlişkin Betimsel Statistikler

EK 1: SPORCU ANKET FORMU

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Katılımcı, bu anket bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmış olup verilen cevaplar Hiçbir şekilde Üçün Bir şahıs, Kurum Veya Kurulu a Verilmeyecektir. Çalışma sonunda elde edilecek çıktının doğruluğu ve güvenilirliği açısından vereceğiniz cevaplar önem arz etmektedir. Lütfen her soruya size en uygun şekilde yanıt vermeye özen gösteriniz. Çalışmamıza yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

SPORCU KİŞİSEL BİLGİLER	
1	<u>Yaş Belirtiniz :</u> <u>Cinsiyet:</u> Kadın () Erkek ()
2	<u>Branş Belirtiniz:</u> <u>Spor Yapma Yılı:</u> <u>Varsa Kulüp Ligi Belirtiniz :</u>
4	<u>Öğrenim Durumunuz</u> <u>İlköğretim</u> () <u>Lise</u> () <u>Yüksekokul/Üniversite</u> () <u>Lisans Üstü</u> () <u>Bölümü Belirtiniz:</u>
5	<u>Aylık Ortalama Gelir Düzeyiniz</u>
6	<u>Yaşadığınız İl</u>

KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ

Sıra No	Açıklama: Lütfen aşağıda verilen ifadelere katılma derecenizi karışında verilen ölçek üzerinde (X) olarak işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir seçenek işaretlemeniz ve cevapsız soru bırakmamanız gerekmektedir. Seçenekler: 1) Hiç katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Kararsızım 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Dünya genel olarak adil bir yerdir.					
2	Bence, dünya genelinde insanlar hak ettikleri ödül ve cezaları alırlar.					
3	Dünyadaki bazı insanların diğerlerinden daha fazla imkân sahibi olması sorun değildir.					
4	Kıtlık zamanında, ihtiyacımız olan şeyleri almak için baskılara güç kullanmak bazen gereklidir.					
5	Dünya genelinde birçok insanın yeterince çalışmadıkları için fakir olduğunu düşünüyorum.					
6	Bana göre, dünyadaki çoğu insan sahip oldukları şeyleri elde edebilmektedir.					
7	Farklı kültürlerden gelen insanlarla farklı yollarla iletişim kurabilirim.					
8	Mümkün oldukça organik ürün satın almaya dikkat ederim.					
9	Genellikle iletişim tarzımı diğer insanların kültürel birikimine göre ayarlarım.					
10	Bir grup insan önünde acil küresel bir sorun hakkındaki görüşlerimi ifade ederken kendimi rahat hissedirim.					
11	Bu dünyanın en can sıkıcı sorunlarından bazılarında fark yaratabileceğim birkaç yol biliyorum.					
12	Çevreye zarar veren küresel şirketlere ya da yerlere zarar verdiği bilinen marka ve ürünleri boykot edebilirim.					

13	Tüm dünyayı ilgilendiren çevresel ya da sosyal bir sorunu azaltmaya yardım etmek için nasıl bir yer olu turmam gerekti ini biliyorum.					
14	Di er kültürlerden insanlarla etkile im kurdu umda farkında olmadan kendi davranı ve ki isel özelliklerimi onlara göre uyarlarım.					
15	Beni ilgilendiren küresel sorunlara di er insanların da dikkatini çekmeyi ba arabilirim.					
16	Dı lanmı insanların ve yerlerin iyi temsilcileri olarak bilinen marka ve ürünleri özellikle satın alabilirim.					
17	Uluslararası ili kileri etkileyen mevcut sorunlar hakkında bilgi sahibiyim.					
18	Önümüzdeki altı ay içinde, yurtdı ndaki bireyler ve topluluklar için gönüllü olarak çalı mayı dü ünebilirim.					
19	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel insancıl bir kurulu ya da projede yer alabilirim.					
20	Önümüzdeki altı ay içinde, uluslararası politika hakkındaki görü lerimi bir web sitesi, blog ya da sohbet odasında dile getirebilirim.					
21	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel insancıl bir sorunun çözümüne yönelik gayri resmi olarak(Gönüllü) bir grupla birlikte çalı abilirim.					
22	Önümüzdeki altı ay içinde, genç insanların küresel sorunlar hakkında görü lerini dile getirdikleri bir üniversite forumuna, konsere, tiyatro performansına ya da ba ka bir etkinli e katılabilirim.					
23	Önümüzdeki altı ay içinde, tüm dünyayı ilgilendiren çevresel, sosyal ya da siyasal sorunlar hakkındaki görü lerimi dile getirmek için bir radyo ya da gazete ile irtibata geçebilirim.					
24	Önümüzdeki altı ay içinde, zamanımı yurtdı ndaki bireyler ya da topluluklar için gönüllü i yapmak üzere ayarlayabilirim.					
25	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel sorunlar ya da kaygılar üzerine bir kamu ara tırması için hükümetten birileriyle ileti im kurabilir ya da birilerini ziyaret edebilirim.					
26	Yerel bir medya kayna mına küresel e itsizlik ve küresel sorunlar hakkındaki kaygılarımı ifade etti im bir görü yazısı yazabilirim.					

27	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel bir yardım kurulu una ücretli(aidatlı) üye olabilir ya da ba 1 yapabilirim.					
28	Önümüzdeki altı ay içinde, dünyanın her yerinden zorluk içinde olan insanlara yardım etmeyi dü ünebilirim.					
29	Önümüzdeki altı ay içinde yürüyü , dans, ko u ya da bisiklet sürü ü aktivitelerine küresel bir sebep için katılabilirim.					
30	Önümüzdeki altı ay içinde, dünyanın genelini ilgilendiren çevresel kriz ile ilgili bir programa katılmayı dü ünebilirim.					

Saldırganlık Ölçe i		Bana Çok Uyuyor	Bana Biraz Uyuyor	Bana Uyuyor	Kararsızım	Bana Uymuyor	Bana Biraz Uymuyor	Bana Hiç Uymuyor
<p>Bu ölçek size yönelik bazı ifadeleri içermektedir. Sizden istenen her ifadeyi dikkatlice okuyarak bunların sizin için ne kadar geçerli oldu unu kar ısındaki ilgili kutucuklardan sadece birini (X) ekleme i aretlemenizdir. Ara tırma sonuçlarının bilimselli i için lütfen tüm ifadeleri içtenlikle cevaplayınız.</p>								
1	Haklı olan ki i, kar ısındakine do al olarak herkesin içinde sert ve kırıcı davranabilir.							
2	Beni öfkeliendiren ki iye genellikle öfkelenirim.							
3	Haksızlık kar ısında ki inin hakkını araması kendi bilek ve dil gücüne kalmı tır.							
4	Rahatsızlı ımı içimde tutmaktansa bu duygumu beni rahatsız eden ki iye açabilirim, örne in; dumanından rahatsız oluyorsam, yanımda sigara içene rahatsız oldu umu söylerim.							
5	Ba arsızlık kar ısında kolay kolay ümitsizli e kapılmam.							
6	Satın aldı ım, fakat sonradan içime sinmeyen bir malı de i tirmeye götürebilirim.							
7	Bir ki i beni küçük dü ürürse içimden onunla alay eder ve ona küfür ederim.							
8	Bir eyi çok istiyorsam, istedi imi açıkça belirtmem imada bulunurum.							

9	Bana haksızlık etti ine inandı m ki ilerle ba ma kötü i ler geldi ini, mahvoldu unu hayal ederek avunurum							
10	E er bir dü üncenin do rulu una inanıyorsam, bu dü ünçeyi savunan tek ki i ben olsam bile yine de fikrimi savunurum.							
11	Yeni tanı tı m ki ilerle rahatça konu abilirim.							
12	Kar ımdakilere gerek olumlu gerek olumsuz duygularımı rahatça açabilirim.							
13	E er bir insan beni çok sınırlendirmi se üzerine yürüyebilirim.							
14	Sınırlendi imde bazen öyle kendimden geçirim ki a zımdan çıkan sözlerin farkında olmam							
15	Bu dünyada ya ayabilmeleri için insanların acımasız olmaları gerekiyor.							
16	Bir dükkân, bir butik veya markette, satıcının benimle ilgilenmedi ine inanırsam, onun sonradan çok fazla vaktini alarak intikamımı alırım							
17	Bana emretmeye hakkı olmadı ma inandı m bir ki inin buyru una ses çıkartmasam da, ya verdi i i i yapmam ya da yapsam da bir eye benzemez.							
18	Bir ki i beni kırsa fakat sonra özür dilese, beni ne kadar kırmı oldu unu en az birkaç kez üstü kapalı da olsa hatırlatmadan rahat edemem.							
19	Bir kimse görevini yapmadı nda her kim olursa olsun bunu kendisine söylerim.							
20	Çok saygı duydu um bir ki i benimkinin tersi bir dü ünçeyi savunuyor diye kendi dü üncemi savunmaktan vazgeçmem.							
21	Topluluk kar ısında konu maktan çekinmem.							
22	Benimkinin tersi olan görü ve dü ünceleri alt etmek bana keyif verir.							
23	Sınırlenirsem, tanımadı m ki ilerle a ız dala ma hatta tokatla maya veya yumruk kavgasına giri ebilirim.							
24	Ki inin hakkını yedirmemek amacıyla ba kalarının hakkını yemesi ters bir davranı de ildir.							
25	Çevremdekiler istediklerimi yapana dek, imalar, i nelemelerle onları tedirgin ederim.							
26	stemedi im bir ey yapmam istendi inde ya o i i geciktiririm ya da ba tan savma yaparım.							

27	Bir arkada ım bir iste imi yapmamakta direnirse ona, vaktiyle onun için yapmı oldu um iyilikleri hatırlatırım.							
28	Bir kimseden bir istekte bulunacaksam, araya bir aracı koymaktansa gider, yüz yüze görü ürüm.							
29	Birisi bende bir hata bulursa, ben de onun hatalarını bulur ve ortaya dökerim.							
30	stemedi im bir yer ve toplantıya gitme vakti gelince hastalanıveririm.							

EK 2: SPOR YÖNETİCİSİ ANKET FORMU

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Katılımcı, bu anket bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmış olup verilen cevaplar Hiçbir şekilde Üçün Bir şahıs, Kurum Veya Kurulu a Verilmeyecektir. Çalışma sonunda elde edilecek çıktının doğruluğu ve güvenilirliği açısından vereceğiniz cevaplar önem arz etmektedir. Lütfen her soruya size en uygun şekilde yanıt vermeye özen gösteriniz. Çalışmamıza yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

SPOR YÖNETİCİSİ ÇİN DEMOGRAFİK BİLGİLER	
1	<p><u>Yaş Belirtiniz :</u></p> <p><u>Cinsiyet:</u> Kadın () Erkek ()</p>
2	<p><u>Kulüpteki Göreviniz</u></p> <p><u>Kulüp Başkanı</u> () <u>Başkan Yardımcısı</u> ()</p> <p><u>Antrenör</u> () <u>Yönetici</u> ()</p> <p><u>Diğer</u></p>
3	<p><u>Hizmet Yılı</u></p> <p><u>Belirtiniz:</u>.....</p>
4	<p><u>Öğrenim Durumunuz</u></p> <p><u>İlköğretim</u> () <u>Lise</u> ()</p> <p><u>Yüksekokul/Üniversite</u> () <u>Lisans Üstü</u> ()</p> <p><u>Bölümü Belirtiniz</u>.....</p>
5	<p><u>Aylık Ortalama Gelir Düzeyiniz</u></p>
6	<p><u>Yaşadığınız İl</u>.....</p>

KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ

Sıra No	Açıklama: Lütfen aşağıda verilen ifadelere katılma derecenizi karışında verilen ölçek üzerinde (X) olarak işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir seçenek işaretlemeniz ve cevapsız soru bırakmamanız gerekmektedir. Seçenekler: 1) Hiç katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Kararsızım 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Dünya genel olarak adil bir yerdir.					
2	Bence, dünya genelinde insanlar hak ettikleri ödül ve cezaları alırlar.					
3	Dünyadaki bazı insanların diğerlerinden daha fazla imkân sahibi olması sorun değildir.					
4	Kıtlık zamanında, ihtiyacımız olan şeyleri almak için baskılara güç kullanmak bazen gereklidir.					
5	Dünya genelinde birçok insanın yeterince çalışmadıkları için fakir olduklarını düşünüyorum.					
6	Bana göre, dünyadaki çoğu insan sahip oldukları şeyleri elde edebilmektedir.					
7	Farklı kültürlerden gelen insanlarla farklı yollarla iletişim kurabilirim.					
8	Mümkün oldukça organik ürün satın almaya dikkat ederim.					
9	Genellikle iletişim tarzımı diğer insanların kültürel birikimine göre ayarlarım.					
10	Bir grup insan önünde acil küresel bir sorun hakkındaki görüşlerimi ifade ederken kendimi rahat hissedirim.					
11	Bu dünyanın en can sıkıcı sorunlarından bazılarında fark yaratabilecek birkaç yol biliyorum.					
12	Devletlerimi küresel kirliliğe ya da yerlere zarar verdirici bilinen marka ve ürünleri boykot edebilirim.					
13	Tüm dünyayı ilgilendiren çevresel ya da sosyal bir sorunu azaltmaya yardım etmek için nasıl bir yer olabileceğimi biliyorum.					

14	Di er kültürlerden insanlarla etkile im kurdu umda farkında olmadan kendi davranı ve ki isel özelliklerimi onlara göre uyarlarım.					
15	Beni ilgilendiren küresel sorunlara di er insanların da dikkatini çekmeyi ba arabilirim.					
16	Dı lanmı insanların ve yerlerin iyi temsilcileri olarak bilinen marka ve ürünleri özellikle satın alabilirim.					
17	Uluslararası ili kileri etkileyen mevcut sorunlar hakkında bilgi sahibiyim.					
18	önümüzdeki altı ay içinde, yurtdı ndaki bireyler ve topluluklar için gönüllü olarak çalı mayı d ünebilirim.					
19	önümüzdeki altı ay içinde, küresel insancıl bir kurulu ya da projede yer alabilirim.					
20	önümüzdeki altı ay içinde, uluslararası politika hakkındaki görü lerimi bir web sitesi, blog ya da sohbet odasında dile getirebilirim.					
21	önümüzdeki altı ay içinde, küresel insancıl bir sorunun çözümüne yönelik gayri resmi olarak(Gönüllü) bir grupla birlikte çalı abilirim.					
22	önümüzdeki altı ay içinde, genç insanların küresel sorunlar hakkında görü lerini dile getirdikleri bir niversite forumuna, konsere, tiyatro performansına ya da ba ka bir etkinli e katılabilirim.					
23	önümüzdeki altı ay içinde, tüm dünyayı ilgilendiren çevresel, sosyal ya da siyasal sorunlar hakkındaki görü lerimi dile getirmek için bir radyo ya da gazete ile irtibata geçebilirim.					
24	önümüzdeki altı ay içinde, zamanımı yurtdı ndaki bireyler ya da topluluklar için gönüllü i yapmak üzere ayarlayabilirim.					
25	önümüzdeki altı ay içinde, küresel sorunlar ya da kaygılar üzerine bir kamu ara tırması için hükümetten birileriyle ileti im kurabilir ya da birilerini ziyaret edebilirim.					
26	Yerel bir medya kayna ma küresel e itsizlik ve küresel sorunlar hakkındaki kaygılarımı ifade etti im bir görü yazısı yazabilirim.					
27	önümüzdeki altı ay içinde, küresel bir yardım kurulu una ücretli(aidatlı) ye olabilir ya da ba ı yapabilirim.					

28	Önümüzdeki altı ay içinde, dünyanın her yerinden zorluk içinde olan insanlara yardım etmeyi dü ünebilirim.					
29	Önümüzdeki altı ay içinde yürüyü , dans, ko u ya da bisiklet sürü ü aktivitelere küresel bir sebep için katılabilirim.					
30	Önümüzdeki altı ay içinde, dünyanın genelini ilgilendiren çevresel kriz ile ilgili bir programa katılmayı dü ünebilirim.					

Saldırganlık Ölçe i		Bana Çok Uyuyor	Bana Biraz Uyuyor	Bana Uyuyor	Kararsızım	Bana Uymuyor	Bana Biraz Uymuyor	Bana Hiç Uymuyor
<p>Bu ölçek size yönelik bazı ifadeleri içermektedir. Sizden istenen her ifadeyi dikkatlice okuyarak bunların sizin için ne kadar geçerli oldu unu kar ısındaki ilgili kutucuklardan sadece birini (X) ekleme i aretlemenizdir. Ara tırma sonuçlarının bilimselli i için lütfen tüm ifadeleri içtenlikle cevaplayınız.</p>								
1	Haklı olan ki i, kar ısındakine do al olarak herkesin içinde sert ve kırıcı davranabilir.							
2	Beni öfkeliendiren ki iye genellikle öfkelenirim.							
3	Haksızlık kar ısında ki inin hakkını araması kendi bilek ve dil gücüne kalmı tır.							
4	Rahatsızlı mı içinde tutmaktansa bu duygumu beni rahatsız eden ki iye açabilirim, örne in; dumanından rahatsız oluyorsam, yanımda sigara içene rahatsız oldu umu söylerim.							
5	Ba arsızlık kar ısında kolay kolay ümitsizli e kapılmam.							
6	Satın aldı m, fakat sonradan içime sinmeyen bir malı de i tirmeye götürebilirim.							
7	Bir ki i beni küçük dü ürürse içimden onunla alay eder ve ona küfür ederim.							
8	Bir eyi çok istiyorsam, istedi imi açıkça belirtmem imada bulunurum.							

9	Bana haksızlık etti ine inandı m ki ilerle ba ma kötü i ler geldi ini, mahvoldu unu hayal ederek avunurum							
10	E er bir dü ünçenin do rulu una inanıyorsam, bu dü ünçeyi savunan tek ki i ben olsam bile yine de fikrimi savunurum.							
11	Yeni tanı tı m ki ilerle rahatça konu abilirim.							
12	Kar ımdakilere gerek olumlu gerek olumsuz duygularımı rahatça açabilirim.							
13	E er bir insan beni çok sınırlendirmi se üzerine yürüyebilirim.							
14	Sınırlendi imde bazen öyle kendimden geçirim ki a zımdan çıkan sözlerin farkında olmam							
15	Bu dünyada ya ayabilmeleri için insanların acımasız olmaları gerekiyor.							
16	Bir dükkân, bir butik veya markette, satıcının benimle ilgilenmedi ine inanırsam, onun sonradan çok fazla vaktini alarak intikamımı alırım							
17	Bana emretmeye hakkı olmadı ma inandı m bir ki inin buyru una ses çıkartmasam da, ya verdi i i i yapmam ya da yapsam da bir eye benzemez.							
18	Bir ki i beni kırsa fakat sonra özür dilese, beni ne kadar kırmı oldu unu en az birkaç kez üstü kapalı da olsa hatırlatmadan rahat edemem.							
19	Bir kimse görevini yapmadı nda her kim olursa olsun bunu kendisine söylerim.							
20	Çok saygı duydu um bir ki i benimkinin tersi bir dü ünçeyi savunuyor diye kendi dü ünçemi savunmaktan vazgeçmem.							
21	Topluluk kar ısında konu maktan çekinmem.							
22	Benimkinin tersi olan görü ve dü ünceleri alt etmek bana keyif verir.							
23	Sınırlenirsem, tanımadı m ki ilerle a ız dala ma hatta tokatla maya veya yumruk kavgasına giri ebilirim.							
24	Ki inin hakkını yedirmemek amacıyla ba kalarının hakkını yemesi ters bir davranı de ildir.							
25	Çevremdekiler istediklerimi yapana dek, imalar, i nelemelerle onları tedirgin ederim.							
26	stemedi im bir ey yapmam istendi inde ya o i i geciktiririm ya da ba tan savma yaparım.							

27	Bir arkada ım bir iste imi yapmamakta direnirse ona, vaktiyle onun için yapmı oldu um iyilikleri hatırlatırım.							
28	Bir kimseden bir istekte bulunacaksam, araya bir aracı koymaktansa gider, yüz yüze görü ürüm.							
29	Birisi bende bir hata bulursa, ben de onun hatalarını bulur ve ortaya dökerim.							
30	stemedi im bir yer ve toplantıya gitme vakti gelince hastalanıveririm.							

EK 3: SEYRC ANKET FORMU

K SEL B LG FORMU

De erli Katılımcı, bu anket bilimsel bir çalı mada kullanılmak üzere hazırlanmış olup verilen cevaplar Hiçbir şekilde Üçün Bir şahıs, Kurum Veya Kurulu a Verilmeyecektir. Çalı ma sonunda elde edilecek çıktının doğruluğu ve güvenilirliği açısından vereceğiniz cevaplar önem arz etmektedir. Lütfen her soruya size en uygun yanıtları belirtmeye özen gösteriniz. Çalı mamıza yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

SEYRC Ç N DEMOGRAFIK B LG LER	
1	Yaşı Belirtiniz : Cinsiyet: Kadın () Erkek ()
2	Daha önce sporla uğraştınız mı? Evet () Hayır ()
3	Uğraştıysanız Kaç Yıl Spor Yaptınız? Belirtiniz :.....
4	Tuttunuz Bir Takım Var mı ? Evet () Hayır ()
	Spor Müسابakalarına (Yarı finalara, Turnuvalara Vb.) Gider Misiniz? Evet () Hayır ()
5	Öğrenim Durumunuz <u>İlköğretim</u> () <u>Lise</u> () <u>Yükseköğretim/Üniversite</u> () <u>Lisans Üstü</u> () <u>Bölümü Belirtiniz</u>
6	Aylık Ortalama Gelir Düzeyiniz
7	Yaşadığınız İl

KÜRESEL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ

Sıra No	Açıklama: Lütfen aşağıda verilen ifadelere katılma derecenizi karışında verilen ölçek üzerinde (X) olarak işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir seçenek işaretlemeniz ve cevapsız soru bırakmamanız gerekmektedir. Seçenekler: 1) Hiç katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Kararsızım 4) Katılıyorum 5) Tamamen katılıyorum	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Dünya genel olarak adil bir yerdir.					
2	Bence, dünya genelinde insanlar hak ettikleri ödül ve cezaları alırlar.					
3	Dünyadaki bazı insanların diğerlerinden daha fazla imkân sahibi olması sorun değildir.					
4	Kıtlık zamanında, ihtiyacımız olan şeyleri almak için baskılara güç kullanmak bazen gereklidir.					
5	Dünya genelinde birçok insanın yeterince çalışmadıkları için fakir olduğunu düşünüyorum.					
6	Bana göre, dünyadaki çoğu insan sahip olması gerekenleri elde edebilmektedir.					
7	Farklı kültürlerden gelen insanlarla farklı yollarla iletişim kurabilirim.					
8	Mümkün oldukça organik ürün satın almaya dikkat ederim.					
9	Genellikle iletişim tarzımı diğer insanların kültürel birikimine göre ayarlarım.					
10	Bir grup insan önünde acil küresel bir sorun hakkındaki görüşlerimi ifade ederken kendimi rahat hissederim.					
11	Bu dünyanın en can sıkıcı sorunlarından bazılarında fark yaratabileceğim birkaç yol biliyorum.					
12	Dışlanımı küresel kirlilere ya da yerlere zarar verdiğini bilinen marka ve ürünleri boykot edebilirim.					

13	Tüm dünyayı ilgilendiren çevresel ya da sosyal bir sorunu azaltmaya yardım etmek için nasıl bir yer olu turmam gerekti ini biliyorum.					
14	Di er kültürlerden insanlarla etkile im kurdu umda farkında olmadan kendi davranı ve ki isel özelliklerimi onlara göre uyarlarım.					
15	Beni ilgilendiren küresel sorunlara di er insanların da dikkatini çekmeyi ba arabilirim.					
16	Dı lanmı insanların ve yerlerin iyi temsilcileri olarak bilinen marka ve ürünleri özellikle satın alabilirim.					
17	Uluslararası ili kileri etkileyen mevcut sorunlar hakkında bilgi sahibiyim.					
18	Önümüzdeki altı ay içinde, yurtdı ndaki bireyler ve topluluklar için gönüllü olarak çalı mayı dü ünebilirim.					
19	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel insancıl bir kurulu ya da projede yer alabilirim.					
20	Önümüzdeki altı ay içinde, uluslararası politika hakkındaki görü lerimi bir web sitesi, blog ya da sohbet odasında dile getirebilirim.					
21	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel insancıl bir sorunun çözümüne yönelik gayri resmi olarak(Gönüllü) bir grupla birlikte çalı abilirim.					
22	Önümüzdeki altı ay içinde, genç insanların küresel sorunlar hakkında görü lerini dile getirdikleri bir üniversite forumuna, konsere, tiyatro performansına ya da ba ka bir etkinli e katılabilirim.					
23	Önümüzdeki altı ay içinde, tüm dünyayı ilgilendiren çevresel, sosyal ya da siyasal sorunlar hakkındaki görü lerimi dile getirmek için bir radyo ya da gazete ile irtibata geçebilirim.					
24	Önümüzdeki altı ay içinde, zamanımı yurtdı ndaki bireyler ya da topluluklar için gönüllü i yapmak üzere ayarlayabilirim.					
25	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel sorunlar ya da kaygılar üzerine bir kamu ara tırması için hükümetten birileriyle ileti im kurabilir ya da birilerini ziyaret edebilirim.					
26	Yerel bir medya kayna ına küresel e itsizlik ve küresel sorunlar hakkındaki kaygılarımı ifade etti im bir görü yazısı yazabilirim.					

27	Önümüzdeki altı ay içinde, küresel bir yardım kurulu una ücretli(aidatlı) üye olabilir ya da ba ı yapabilirim.					
28	Önümüzdeki altı ay içinde, dünyanın her yerinden zorluk içinde olan insanlara yardım etmeyi dü ünebilirim.					
29	Önümüzdeki altı ay içinde yürüyü , dans, ko u ya da bisiklet sürü ü aktivitelerine küresel bir sebep için katılabilirim.					
30	Önümüzdeki altı ay içinde, dünyanın genelini ilgilendiren çevresel kriz ile ilgili bir programa katılmayı dü ünebilirim.					

Saldırganlık Ölçe i		Bana Çok Uyuyor	Bana Biraz Uyuyor	Bana Uyuyor	Kararsızım	Bana Uymuyor	Bana Biraz Uymuyor	Bana Hiç Uymuyor
	Bu ölçek size yönelik bazı ifadeleri içermektedir. Sizden istenen her ifadeyi dikkatlice okuyarak bunların sizin için ne kadar geçerli oldu unu kar ısındaki ilgili kutucuklardan sadece birini (X) ekleme i aretlemenizdir. Ara tırma sonuçlarının bilimselli i için lütfen tüm ifadeleri içtenlikle cevaplayınız.							
1	Haklı olan ki i, kar ısındakine do al olarak herkesin içinde sert ve kırıcı davranabilir.							
2	Beni öfkeliendiren ki iye genellikle öfkelenirim.							
3	Haksızlık kar ısında ki inin hakkını araması kendi bilek ve dil gücüne kalmı tır.							
4	Rahatsızlı ımı içimde tutmaktansa bu duygumu beni rahatsız eden ki iye açabilirim, örne in; dumanından rahatsız oluyorsam, yanımda sigara içene rahatsız oldu umu söylerim.							
5	Ba arsızlık kar ısında kolay kolay ümitsizli e kapılmam.							
6	Satın aldı ım, fakat sonradan içime sinmeyen bir malı de i tirmeye götürebilirim.							
7	Bir ki i beni küçük dü ürtürse içimden onunla alay eder ve ona küfür ederim.							
8	Bir eyi çok istiyorsam, istedi imi açıkça belirtmem imada bulunurum.							

9	Bana haksızlık etti ine inandı m ki ilerle ba ma kötü i ler geldi ini, mahvoldu unu hayal ederek avunurum							
10	E er bir dü üncenin do rulu una inanıyorsam, bu dü ünçeyi savunan tek ki i ben olsam bile yine de fikrimi savunurum.							
11	Yeni tanı tı m ki ilerle rahatça konu abilirim.							
12	Kar ımdakilere gerek olumlu gerek olumsuz duygularımı rahatça açabilirim.							
13	E er bir insan beni çok sınırlendirmi se üzerine yürüyebilirim.							
14	Sınırlendi imde bazen öyle kendimden geçirim ki a zımdan çıkan sözlerin farkında olmam							
15	Bu dünyada ya ayabilmeleri için insanların acımasız olmaları gerekiyor.							
16	Bir dükkân, bir butik veya markette, satıcının benimle ilgilenmedi ine inanırsam, onun sonradan çok fazla vaktini alarak intikamımı alırım							
17	Bana emretmeye hakkı olmadı ma inandı m bir ki inin buyru una ses çıkartmasam da, ya verdi i i i yapmam ya da yapsam da bir eye benzemez.							
18	Bir ki i beni kırsa fakat sonra özür dilese, beni ne kadar kırmı oldu unu en az birkaç kez üstü kapalı da olsa hatırlatmadan rahat edemem.							
19	Bir kimse görevini yapmadı nda her kim olursa olsun bunu kendisine söylerim.							
20	Çok saygı duydu um bir ki i benimkinin tersi bir dü ünçeyi savunuyor diye kendi dü üncemi savunmaktan vazgeçmem.							
21	Topluluk kar ısında konu maktan çekinmem.							
22	Benimkinin tersi olan görü ve dü ünceleri alt etmek bana keyif verir.							
23	Sınırlenirsem, tanımadı m ki ilerle a ız dala ma hatta tokatla maya veya yumruk kavgasına giri ebilirim.							
24	Ki inin hakkını yedirmemek amacıyla ba kalarının hakkını yemesi ters bir davranı de ildir.							
25	Çevremdekiler istediklerimi yapana dek, imalar, i nelemelerle onları tedirgin ederim.							
26	stemedi im bir ey yapmam istendi inde ya o i i geciktiririm ya da ba tan savma yaparım.							

27	Bir arkada ım bir iste imi yapmamakta direnirse ona, vaktiyle onun için yapmı oldu um iyilikleri hatırlatırım.							
28	Bir kimseden bir istekte bulunacaksam, araya bir aracı koymaktansa gider, yüz yüze görü ürüm.							
29	Birisi bende bir hata bulursa, ben de onun hatalarını bulur ve ortaya dökerim.							
30	stemedi im bir yer ve toplantıya gitme vakti gelince hastalanıveririm.							

**EK 7: SPORCULARIN KÜRESEL VATANDAŞLIK ve SALDIRGANLIK
DAVRANILARINA İLİŞKİN BETİMSEL STATİSTİKLER**

Sporcuların Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
Küresel Sivil Katılım	13	1,64	5,00	2,98	0,62	0,081
Küresel Yetkinlik	11	1,73	4,64	2,98	0,55	0,110
Sosyal Sorumluluk	6	1,83	5,00	2,96	0,55	0,236
KÜRESEL VATANDAŞLIK	30	1,90	4,73	2,96	0,52	0,193

Sporcuların Saldırganlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
Yıkıcı Saldırganlık	10	1	54	30,88	13,10	-0,477
Atılğanlık	10	15	61	45,41	10,37	-0,581
Edilgen Saldırganlık	10	1	60	28,71	13,31	-0,089
SALDIRGANLIK	30	45	166	105,00	27,29	-0,023

EK 8: YÖNETİCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK ve SALDIRGANLIK DAVRANILARINA İLİŞKİN BETİMSSEL STATİSTİKLER

Spor Yöneticilerinin Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
Küresel Sivil Katılım	13	1,64	4,29	3,28	0,57	-0,797
Küresel Yetkinlik	11	1,36	4,18	3,22	0,52	-0,467
Sosyal Sorumluluk	6	1,67	4,33	3,32	0,56	-0,862
KÜRESEL VATANDAŞLIK	30	1,63	3,93	3,24	0,49	-0,799

Spor Yöneticilerinin Saldırganlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
Yıkıcı Saldırganlık	10	3	54	27,04	10,46	0,402
Atılğanlık	10	19	61	47,45	10,31	-0,719
Edilgen Saldırganlık	10	2	52	26,52	10,36	0,171
SALDIRGANLIK	30	31	150	101,01	20,84	-0,394

EK 9: SEYİRCİLERİN KÜRESEL VATANDAŞLIK ve SALDIRGANLIK DAVRANILARINA İLİŞKİN BETİMSEL STATİSTİKLER

Seyircilerin Küresel Vatandaşlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
Küresel Sivil Katılım	13	1,21	4,57	3,06	0,70	-0,092
Küresel Yetkinlik	11	1,64	4,64	3,04	0,60	-0,165
Sosyal Sorumluluk	6	1,00	4,67	2,92	0,65	-0,412
KÜRESEL VATANDAŞLIK	30	1,43	4,43	3,01	0,60	-0,135

Seyircilerin Saldırganlık Davranışına İlişkin Betimsel Statistikler

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Min.	Maks.	\bar{X}	SS	Çarpıklık (Skewness)
Yıkıcı Saldırganlık	10	1	61	29,91	12,14	-0,021
Atılğanlık	10	10	61	45,61	10,44	-0,743
Edilgen Saldırganlık	10	1	61	27,37	11,30	0,042
SALDIRGANLIK	30	20	183	102,91	24,35	-0,043